

WWW.UNILIB

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Коло

СПОЈЕНО СА «ДОМОМ И СВЕТОМ»
Недељни илустровани лист

са београдским радио програмом
Број 7 14 Фебруар 1942 4 Дин.

**Мала
Шумадинка**
(Снимак: А. Симич)

Календар мога комшије

НЕДЕЉА 1 ФЕБРУАРА

Бесан мој комшија на академике! На оне што су узели да обогате српски језик.

— Молим вас, комшија. Узмите само случај са шпоретом. Лепа, брате, била српска реч: шпорет! Е, али неке тамо академике сметало па узео и покристи шпорет у; штедњак! И, сад га ова моја зове штедњак. А какав штедњак?! Кад је шпорет био штедњак! Прво и прво, гута дрва као пуд, па онда гута и рерна, и све остало... Најлуксузнији артикл куће крстили именом: штедњак. Кад ми она моја, помене реч: штедњак, мени се чини као да говори о некој шпаркаси за домаћу штедњу Али, кад каже: „подложила сам штедњак“ тек онда разумем. Подложила је, значи, све што смо успели да уштедимо.

ПОНЕДЕЉАК 2 ФЕБРУАРА

Прича комшија — док тако ћаскамо поред његовог фурничета нацаканог угљем — неке успомене из младости.

— Знате ли шта се мени десило кад сам просио ову моју бољу половину?

— Не! Откуд бисмо знали...
— Дођем ја код таста. Бог да му душу прости, и кажем му лепо: „Молим вас за руку ваше ћерке“
— А, имате ли пара? запитао ме таст.
И, знате шта сам му одговорио? Рекао сам му просто:
— Пардон, ми се не разумемо, изгледа... Ја не мислим да купим вашу ћерку, већ да је узмем за жену... И тако ми је дао...

УТОРАК 3 ФЕБРУАРА

Црна ова моја комшиница... Ономад смо се искидали с њом од смеја. Била се разболела, па комшија, као брижан супруг позвао лекара. И, дошао он, прегледао је и казао:

— Богами, госпођо, изгледа да је код вас на путу једна мала ангина! Комшиница, која никад није боловала, згранула се:
— „Ију! Каква мала Ангина... Доста ми је ово четворо деце што имам. Шта ће ми пето... И, уосталом, шта би свет казао...“

Кад би...

Национална служба за обнову земље позвала је годишта од 1915 до 1925

— Јао, слатка, па то кад би позвали мене, и ми бисмо све морале да се јавимо...

СРЕДА 4 ФЕБРУАРА

У нашем комшилуку имамо и једног симпатичног станара: сајинију. Миран и добар човек, а изнад свега одличан мајстор. Е, али код нас мало се цени способност. Чак напротив нађе се увек неко да и с тим тера шегу.

Узмите, молим вас, само његов спучај. Прича нам човек, и само што не заплаче. Каже:

— Дошао, прекјуче један господин. Ушао у радњу и пита још с врата: „Јесте ли ви часовничар? Јесам, кажем му ја. „А, да ли сте добар мајстор? То јест, може ли човек да се ослони на ваше стручно знање“? Па, надам се да можете...“

„Е, кад је тако, онда молим вас, мајсторе, да видите шта је овом мом

петлу... Од пре три дана свако јутро кукуриче пола сата раније...“ И лепо извуче испод капута живог петла.

ЧЕТВРТАК 5 ФЕБРУАРА

И ви се зацепо понекад посвађате са својом лепшом половином. Не сумњам у то. Уосталом, да нема тога... Не бисмо се ни волели...

Посвађа се, покатак и мој комшија. Речит он, а речита и госпа комшиница, па лако букне објашњење... Е, увек, кадгод би дошло до већег излива жучи, госпа комшиница би се појавила у црнини. Спочетка нико у комшилуку није знао о чему се ради па су згранути питали:

— Шта је, ако за Бога знате, госпођо... За ким сте у жалости?
— За мужем?
— Ију! Шта кажете...
— А, није за њим. Не жалим њега, него оног мог првог мужа. Он је био човек ипо...

ПЕТАК 6 ФЕБРУАРА

Постоји у Београду један познати уметнички брачни пар. И он и она — уметници. Али, за дивно чудо нити она цени његову уметност, нити он цени њену.

Пре неко вече седимо сви заједно у кафани. Велико друштво. Усред разговора, уметник, одједном, не знам шта му би, рече:

— Верујте, глупост је наследна, као што је наследна и интелигенција...
На то упаде његова супруга:
— Мислим, да би могао с мало више пажње да говориш о својим родитељима...

СУБОТА 7 ФЕБРУАРА

Два писца, два опробана, протерују се... Напазе један другом неке замарке... И у том протеривању један ће рећи:

— Дечко који добије први пут дугачке панталоне, срећан је као девојка кад добије прво љубавно писмо...
— Е, где молим те... А, где си ти то видео дечака да љуби своје панталоне или да их чува у недрима?

M. -h.

О СВЕМУ И СВАЧЕМУ

КИШОБРАН И ЊЕГОВА ИСТОРИЈА

Кишобран је кинеског порекла. Из Кине је прешао у Индију и, изгледа, у Грчку. Како историја каже, Питагора је приликом учења кишобраном штитио главу од сунца. Код Римљана, кишобран су употребљавали племићи а био је такође саставни део опреме римских удавача. Међу даровима које је Антоније поконио краљици Клеопатри налазио се и један сунцобран. Из Индије и Африке доспео је сунцобран у Европу преко Португалије, а у 17 веку у земље Средње Европе.

Кишобрани наших предака били су гломазни, компликовани и преко три килограма тешки. За време француске револуције кишобран је био знак незадовољника. Године 1788 био је у моди бели кишобран, 1789 црвени а 1804 плави.

ПРИЈАТЕЉСТВО ЈЕДНОГ ПСА

Власник једног врта у Јужној Италији приметно је да му врло често нестаје по нека шаргарепа из котарице у коју он скупућа поврће. Власник

је одлучио да ухвати лопова. Оставивши у врту корпу пуну поврћа он се сакрио негде у близини. Ускоро се из једне штале која се налазила у непосредној близини врта појавио његов пас — чувар Пас је пришао корпи, дохватио зубима једну шаргарепу и упутио се натраг у шталу. Изненађени власник пошао је за њим и спазио како пас улази у шталу и даје шаргарепу коју је украо једном коњу. Пошто је власник остао и даље скривен пас је постепено пренео сву шаргарепу из корпе у шталу. Занимљиво је да је пас доносио шаргарепу само једном коњу иако се њих у штали налазило неколико, и то баш коњу који је био тих дана болестан.

КЛУБ КРАТКОВИДИХ

У Паризу је пред рат основан један клуб чији чланови могу бити само кратковиди људи. Да би постигао ту високу част кандидат има лекарским уверењем или на нека други начин да докаже да је заиста кратковид. Клуб има два одељења: мушко и женско. У женском одељењу за претседницу је једногласно изабрана једна оперска певајница која тако слабо види да је на позорници приморана да броји кораке како би стигла до места које јој је према улози у том

тренутку одређено. Њој се више пута дешавало да при крају комада падне у наручје свом најљубљенијем непријатељу пошто би га заменила са својим љубавником, или да пуца на свог пријатеља. Употреба наочара и цвикера правилима тог клуба најстрожије је забрањена.

НЕОБИЧАН ТЕСТАМЕНАТ

Удовица једног богатог трговца хилмовима оставила је после своје смрти заиста необичан тестаменат. Поклонила је — и поред своје многобројне породице — целокупну своју имовину од неколико милиона динара једном склоништу за псе Друштва за заштиту животиња. Али тај дар склониште је могло да прими само под условом да једном у години на дан смрти њихове дародавке пси не добију храну, т.ј. да цео тај дан посте. Многобројни рођаци који су полагали право на то наследство обратили су се суду тврдећи да је покојна тај тестаменат потписала у тренутном наступу душевног поремећаја.

ТАЈНА ВЕЛИКИХ ПРИТИСАКА

Ваздушни притисак човек скоро и не осећа. Ма да се добија утисак да ваздушни омотач изнад нас нема ни-

какву тежину, ипак сваки човек носи, разуме се неосећајући то, диновски ваздушни стуб чији притисак одговара тежини три слона. Још значајнији притисак воденог стуба подноси, не примећујући то уопште, дубокоморске рибе.

Према теориским прорачунавањима, у средњим деловима земље владају страховити притисци од 2 до 3 милиона атмосфера. Због тога и високих температура које тамо владају, геофизичар Аренд сматра да у централним деловима земље постоји још праматерија неиздвојена у елементе.

У специјалним апаратима за ултрапритиске вршени су многобројни опити и утврђено је да се физички процеси знатно мењају. Тако, на пример, под веома великим притисцима лед може достићи температуру од 100 степени а да се при томе не топи.

Главни уредник
Мирослав Стевановић
Уредник Мића Димитријевић
За фотографије Александар Симић
Цртач Ђорђе Лобачев
Уредништво, Поевкарска улица број 31
Телефон 25.010
Власник и издавач, Српско издавачко предузеће А. Д. Јован Тапоновић
Администрација: Дечанска 31, Београд
Телефон: 24.001-10; штампа: „Штампарница Београд“ А. Д. Дечанска 31

WWW.UNILIB.RS

КРОЗ ЦЕО СВЕТ

УНИВЕРЗИТЕТСКА

БИБЛИОТЕКА

Пре две недеље у целој Шпанији свечано је прослављен дан Св. Антонија, заштитника животиња. На слици се види коњица личне гарде државног поглавара Шпаније генерала Франка која је такође учествовала у прослави.

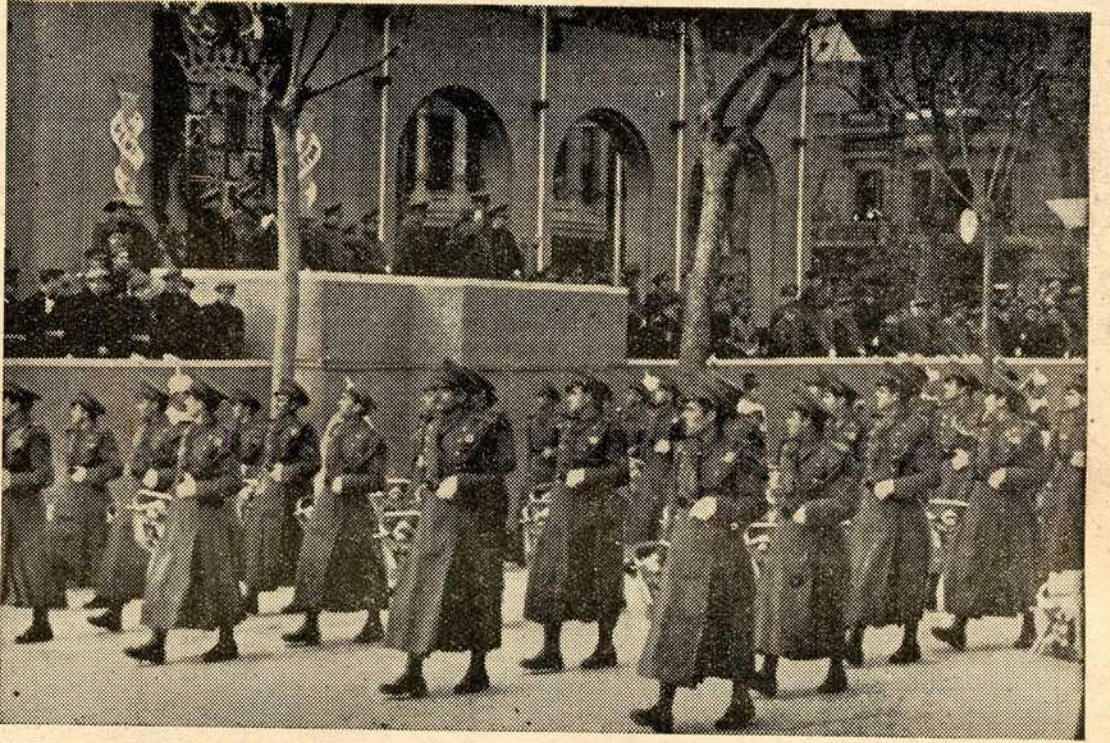

Норвешкој је враћена државна самосталност. Претседник нове владе Видкун Квислинг у пратњи комесара Рајта Тербовена обилази почасну чету за време свечаности у историском утврђењу Осла Акерсгусу.

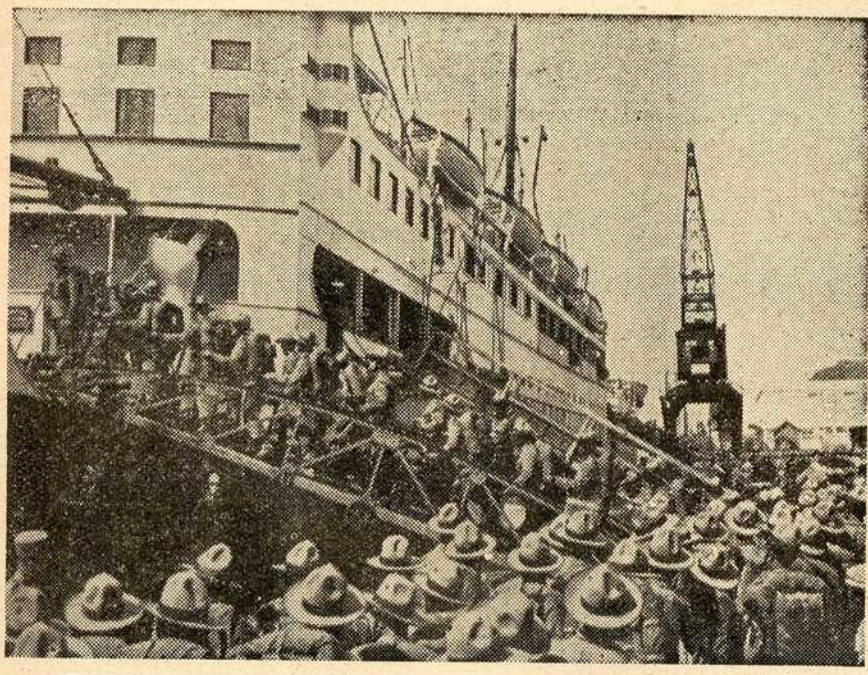
(Foto: Belgrader Bildagentur)

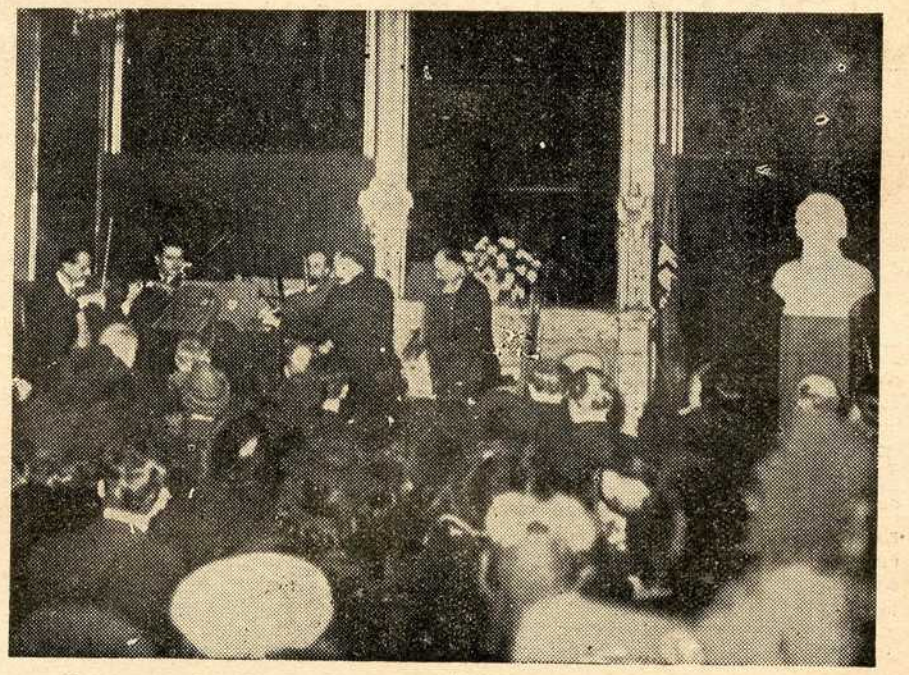
Још у новембру прошле године немачка вртосна команда је саопштила да је пред Солумом једна немачка подморница потопила неки велики британски бојни брод. Доцније је утврђено да се радило о енглеском бојном броду „Барлам“ од 31.100 тона. Брод је био, поред осталог, наоружан са осам топова од 38,1 см, и имао посаду од 1120 људи. Погађен је био са три торпеда.

У Барселони је свечано прослављена трећа годишњица ослобођења вароши од болшевичке владавине. Генерал Франко присуствовао је том приликом великој паради трупа.

И „Црни континент“, Африка у знаку је рата. Слика приказује укрцавање португалских колонијалних трупа, које полазе да појачају гарнизоне у португалској колонији Анголи, у западној Африци.

У миланској „Скали“ одржана је мала, интимна свечаност у спомен славног немачког музичара Волфганга Амадеуса Моцарта. Том приликом у самој згради „Скале“ откривена је биста славног композитора.

КАКЪ ЖИВИ ЈАПАНСКИ ЦАР

Император Јапана Његово Величанство Хирохито кога смо видели у Европи 1921 године, као престолонаследника, окретан је и културан владар који живи врло активним животом. Јапаници, његови срећни по-

даници, налазе у њему много великих врлина, као уосталм и ми западњаци. Легенда каже да Јапанска Династија води порекло од богова који су, пре свега створили Срећну Земљу; и ниједан обичан смртник нема права да се супротстави Императору па чак ни да га дуго гледа у лице.

天
皇
陛
下

Ево како се пише на јапанском:
Његово Величанство Цар

Нама може да изгледа чудно толико поштовање али ће нам све бити јасно кад упознамо источњачку душу и оне високе традиције које су за њу везане. Ниједан Јапанац кад говори о Цару неће никад изговорити, макар и с највећим поштовањем име Императора, а да га не пропрати речима: „Његово Величанство“ или којим другим сличним титулама.

Нико неће рећи „Микадо“ већ ће изговорити „Тено Хеика“ (Величанство) „Тен“ (Небески) „о“ (Суверен). Кад он пролази, народ приклања главу и не даје одушке своје одушевљењу ниједним аплаузом. Ако Тено путује у возу, завесе на прозорима су спуштене и несмеју ни зашто на свету да се подигну.

Млади Монарх, рођен је 1901 године у Токију. Ступио је на престо 1926 године. Као дечак имао је већ строго васпитање. Разуме се да говори неколико језика и добар је познавалац политике и војних ствари. Да би добро регулисао свој рад он је уставовио особити недељни ред. Тако је уторак одређен за проучавање административних послова, четвртак је резервисан за дипломатска питања а петак за војничка. У петак у подне он прима у аудијенцију генерале ко-

ји му референту сва своја проучавања.

Добар играч тениса и одличан јахач (он јаше увек само белог коња) Тано не посећује никад никакву параду ни манифестације било које врсте.

Живи у светлим и широким салама Палате Киуно у центру Токиа, једној великој грађевини у чијем се дивном врту налази базен пун воде. Улази у врт строго су чувани тако да је врло тешко добити дозволу за улаз.

Император устаје ујутро у шест и увече леже рано. Не пије и не пуши. Интересантно је да не облачи никад двапут једно исто одело а нарочито не исто рубље. То одело бива доцније, преко нарочитих, од њега одређених личности подељено као драгоцен дар официрима различитих родова војске који су се у свом војничком позиву нарочито истакли.

Велики љубитељ повина, он одређује један сат дневно за читање, обично од девет до десет, а после прима стране амбасадоре и своје министре који га увек и сместа обавештавају о свим важним догађајима.

У 12 и 30 Породица Императора руча; затим, после кратког одмора Император се поново враћа у своју собу за рад коју не оставља све до 18 и по увече.

Император Хирохито, који од почетка рата носи само униформу без каквих декорација, прописао је на двору најстрожу штедњу и одрицање свакога луксуза.

Да би уштедео електричну енергију наредио је да се уклоне све инсталације за вентилацију и грејање у царској палати, избрисао је из јеловника сва луксузна вина и не дозвољава да се на ручку служе скупа јела. Наредио је да ручак буде истоветан с ручком који тога дана примају и јапанске трупе. Тако се врло често дешава да и јапански морнари и Двор једу пиринач и слане харинге.

Све оно што се уштеди на овим строгим одрицањима бива предато за војничке трошкове. Накит и злато који су били својина Царске Породице предати су држави а Император Хирохито се чак одрекао својих златних наочара.

Ограничио је и кретање својих аутомобила и употребава за празничке шетње кочије са малим јапанским коњима.

Император Хирохито, једини од свих јапанских царева (а он је 124-ти по реду) оженио се из љубави. Он је сам изабрао себи сапутницу у животу, лепу царицу Нагако. Царски пар су обрадовали ведри осмејци шесторо деце: четири девојчице и два дечака. Године 1933 рођен је престолонаследник, љупки принц Тоугу-Но-Миа.

Полуострво Малака

Један од крајева у коме рат сада најжешће бесни у Источној Азији, је полуострво Малака које се налази између Бенгалског Мора у Индиском Океану и Тајландског — Сијамског Залива у Кинеском Мору.

То је необично богата земља која је где-где сачувала и свој дивљи карактер о примитивним народима који живе у крајевима где је претежно краљевство дунгле и где се и дан-данас иде у лов на тигрове.

Планине које се налазе око утврђене вароши Сингапур спуштају се у „Жарку зону“ која се протеже скоро 35.000 кв. километара и у којој се као и у Сингапур налази мешавина раса.

пелого полуострва од Сингапура до Тајландске границе. Има лепих асфалтираних путева поред којих се налази дунгла са свим својим зверовима. На модерне варошице се надвезују сасвим примитивна села. Многобројне механичке пилане и савремене фабрике за прераду гуме налазе се поред ниских и мизерних кућица у којима се препарира алкохол од пиринча.

Малежани и Кинези раде на плантажама гуме, у рудницама калаја и на пиринчаним пољима.

Малака је највећи произвођач гуме на свету. Само из Сингапура се извезе годишње гуме у вредности скоро 35

налазе у Сингапур и на малом острву Пенанг.

У последње време, да би унапредила производњу пиринча, Влада је узела пример Италије која је позната у свету због лаког решења овога проблема сађењем пиринча. Проблем који је нарочито важан за земљу у којој се 90 од сто становника храни претежно њиме.

Малезија има 5 милиона становника од којих пола милиона живи у Сингапур.

Лена је и напредна варош Куала Лумпур главни град средње Малаке са 120 хиљада становника. Град Малака је центар извоза са 40 хиљада житеља. Лаубан их има 2.000.

Пенанг на малом оближњем острву поред западне обале је најбогатија и највише настањена варош после Сингапура. Има 140 хиљада становника а зове се још и Георгетови, али тај назив дали су Енглези те није омиљен и преовлађује стари Малешки назив Пенанг.

Али није само гумом и калајем богато полуострво већ обилује и скупоценим дрвећем, угљем, и зачинима од којих је најважнији бибер. У последње време се на иницијативу Кинеза емиграната почео култивирати анапас који се нарочито препарира.

Богатство земље се испољава у великом броју аутомобила. Али превозно средство које преовлађује је бицикл. Јапан је производио бицикле у великом броју и продавао по веома ни-

Део пристаништа у Сингапур.

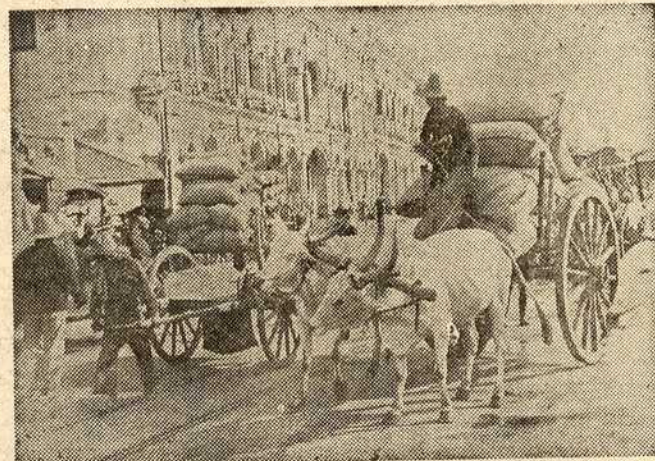
(Fotos: Belgrader Bildagentur)

Сећам се свог чуђења кад сам на своје првом путу по Малаки, у унутрашњој зони, наилазио на села настањена искључиво Кинезима. 43 од сто становника Малаке су Кинези, 37 од сто Малежани а остатак су Сенегалци, Бирмани, Сијамци, Јапаници и Европљани.

Важност кинеских трговаца за полуострво Малаку може се уочити нарочито за време кинеске Нове Године, која по нашем рачуну долази у фебруару. Био сам у то време у Малаки и присуствовао сам интересантном призору из трговачкога живота парализованог за 4 дана, јер четири пуна дана сви Кинези празнују на сурадње и многобројне установе затворене. То су дани лудости за Кинезе: једу, пију олкохол од пиринча и европске ликере, опијају се опијумом, организују концерте, дају позоришне комаде који трају цео дан, целу ноћ и продужују се чак и следећег дана.

Малака је богата земља пуна контраста. Пространа железничка пруга од 1.700 километара протеже се дуж

Једна улица у Пенангу с карактеристичним старинским бивољим двоколицама.

милиона фунти стерлинга. Прерада калаја износи једну трећину светске производње; рудници се налазе претежно у Сједињеним Малешким Државама, а велике пећи за тошљење се

ској цени, по 8—9 сингапурских долара, мање од сто италијанских лира. Сада, у ратном циклону, Малака се са Сингапуром налази на удару баи због свога положаја. А. Ф.

Наша у заробљеништву

Заробљеничко писмо

Дрхтећи отвара омот рука мајчина.
 Низ увело лице вреле се сузе слише,
 Писмо јој стигло — писмо од заробљеног сина.
 Брижно трепери срце да дозна шта син пише.

Мила мајчице моја, за мене се не брени.
 Добро сам, и здрав сам, нано, хвала великом Богу!
 Увек сам поред тебе, и овде, у туђини
 Мислима, седу ти косу, да љубим само могу.

Од твога нежног срца тако сам далеко,
 Али знам ипак, увек сам у њему само,
 Јер, ко би други на мене толико жељно чек'о
 Да није тебе мајко, у Домовини — тамо!

Завршавам, мајко, писмо и поруку:
 Знај због тебе брижне, нано, мој бол је тако силан
 Врелим уснама својим љубим ти старачку руку...
 Грли те јединац твој, и нада твоја — Милан.

*

Те речи као жар, мајчину душу пеку.
 Крај писма проводи она часове, бескрајне, дуге...
 А низ образе јој бледе, многе сузе теку,
 Сузе радости, и сузе стрепње и туге...

Фебруара 1942.

МИЛАН ТУТОРОВ

(Снимци: Приватна својина)

ЧИТАОЦИМА КОЛА

Редакција КОЛА сматра за пријатну дужност да обавести своје српске читаоце, да је захваљујући предисретљивости и пуном разумевању немачке власти, одобрено претплаћивање ратних заробљеника на КОЛО, и то од **првог фебруара** ове године.

Тиме ће бити задовољена жеља хиљаде и хиљаде наших читалаца који су било писмима или лично распитивали да ли могу претплатити своје миле и драге у заробљеништву на наш лист. Тиме је испуњена и жеља саме редакције КОЛА — жеља која је била и циљ, постављен још у почетку излажења листа — да КОЛО, као једини српски илустровани и породични лист, буде и једна веза, топла и срдачна, између српске породице, Отаџбине и наших у заробљеништву.

Претплата се може уплатити и с тим да тече од **првог фебруара**.
За ЈЕДАН месец она износи **24 динара**, **за ТРИ месеца**: **72 динара**, **за ШЕСТ месеци**: **динара 144**.

Претплату треба слати на „Преса“, Влајковићева улица број 8, с читко исписаном адресом заробљеника.

Полов аутомобил тешко се пробијао неравним путем, који је водио кроз дунглу од луке Саранг-дин до Со-лиа, у малариčnoј унутрашњости, пуној комараца и змија. Вила је ноћ. Још се двоумио. Зашто је онако нагло напустио луксузни клуб и весело друштво у Саранг-дину? И какав ће бити резултат овог ноћног похода?

Чак и кад је ускоро угледао далеку светлост која му је наговештавала да је Андреов логор за грађење железнице близу, још није био одлучно шта ће да ради, нити какав став да заузме. Успорио је возњу покушавајући да размисли о свему, и да се некако спреми за критичан тренутак.

И то све због једног писма. Уствари, није то било ни писмо него цедуљица од свега неколико речи, али веома кобних. И шта му би да напише ту цедуљицу Андреовој жени? Љубав коју је та жена пробудила у њему, учинила је да јој је у једном лудом моменту писао. Истина један део кривице падао је и на њу; а и на Андреа зато што је довео своју жену у тако забачено место као што је Саранг-дин, а затим је дуго времена заборављао док је градио своје мостове и железничку пругу у унутрашњости.

КУТИЈА С БИСЕРИМА

ПИСМЕ: АНРИ ДИРОА

рескирати да их дакоти украду. Узео је кутију и метнуо је у џеп да је депонује у банку. Убрзо затим, око један сат доцније, он је хитно позвао натраг у Со-ли.

Са бисерима у џепу одјурio је као ветар. Ивони је тек доцније, постепено, постала јасна сва тежина онога што се догодило — а што је било много горе — онога што је могло да се догоди. У наничном страху она је дошла Полу.

— Морате поћи за њим. Пронађите какав год хоћете изговор, али останите с њим док вам се не пружи прилика да се дочепате кутије с бисерима. Ако нађе то писмо и прочита га, ја сам изгубљена. То не сме да се догоди. Не сме, јер — јер — ја га волим...

нашао оно писмо па се сада само играо с њим као мачка с мишом.

— Имаш много више среће од мене, Поле. Ти је чешће виђаш, знам, — додао је, на крају, и Пол као да је наслудио — скоро пожелео — да ће Андре најзад открити своју игру. Али, догодило се баш обротно.

— То ми је ипак драго, — рекао је Андре. — Ти си алатан човек, и савршен друг, Поле. Док је Ивона с тобом знам да јој се неће догодити никаква зло.

— Да, то ме потсећа.

Андре је гурнуо руку у унутрашњи џеп свог капута, а затим се насмејао. — Неколико минута пре него што си се ти појавио установио сам да сам постао веома расејан. Враћајући се овамо у журби сам понео и Ивонину бисерну огрлицу. Намеравао сам да их депонујем у банку у Саранг-дину. Овде је у овој кутији...

хвату руке кад год би се нашао у дунгли, и потрчао Андреовој соби. Упао је унутра сањиво жмиркајући, чудећи се зашто ли га је Андре пробудило... Уочио се од ужаса.

Ненаоружан и немоћан Андре је стојао у пицама, леђима приљубљен уза зида, а лицем окренут према једној огромној кобри коју је изгледа узнемирио када је пошао да легне у своју постељу смештену на средини собе. Високо уздигнутом главом, злобно посматрајући своју жртву, кобра се вихала с једне стране на другу, тражећи прилику да зада смртоносни ујед.

Ако Пол само још мало остане овако непомичан, још један тренутак, и све ће бити готово. Писмо у кутији изгубиће своју важност... Постаће безначајно...

Размрскана глава кобре, погођена револверским метком, млатарала је по поду. Тек тада се Пол освестио и видео да је учинио оно што му је била и дужност. Андре, који ни у једном тренутку није показао ни трунку страха, смејао се.

— Хвала, Поле... Учинила ми се вечност док ниси окинуо. Сјајно си пуцао. Дај ми руку. Спасео си ми живот...

Био је у праву. Пол је то врло добро знао, али је свим силама желео да остане при томе, иако је знао да је то немогуће. Опасност која је претила од оног индискретног писма поново је подигла главу. Писмо се још налазило у плавој кожној кутији с бисерима, у Андреовом џепу...

Није постигао оно због чега је дошао овамо. А, могао је да све то реши врло лако. Да је само још мало оклевао, или померио џеп свога револвера једва приметно у страну...

Али Пол, с гађењем, одбаци ту помисао. Нека буде шта хоће. У оном најодлучнијем часу он је постунио часно...

Тада се догодило оно чега се највише плашио. Андре му је узбуђено захваљивао и поточно обојици по чашицу ракије. Затим је подигао свој капут тражећи цигарете.

Одједном кутија од плаве коже испала је из унутрашњег џепа на пол. Пол је претрнуо. Приликом пада она се некако отворила. Бисерна огрлица и одлепљена подлога испале су, а с њима и један пресавијени комад беле хартије...

— Где, шта је ово? Вероватно нешто што је Ивона барем једанпут у животу врло пажљиво склонила и сачувала! говорио је Андре подижући огрлицу, кутију и хартију. Отворио је.

Пол је немо чекао, свестан да је дошао тренутак када ће га Андре претрети заувек. Посматрао је Андреов профил да би ухватио први знак реакције. Када се појавила та реакција Пол се запањено. Андре се тихо смејао.

— Па то је последње писмо које сам јој писао. Рекла ми је да га је баш читала када сам се појавио данас. Лепо је сазнати да ти жена толико цени писма да их чак држи код својих бисера. Да знаш, Поле, колико ми је овај комад беле хартије донео среће. Дивна моја Ивона...

Пол се сутра вратио у Саранг-дин. Његово писмо било је код Ивоне. У часу када је њен муж ушао у собу она је, сва збуњена, сакрила писмо свога мужа у кутију с бисерима, место Половог...

А онда, опет, зашто је ту цедуљицу морала да задеси тако необична судбина? Пол се горко насмејао на цео тај ток догађаја: али Ивона — смртно бледа и уплашена — гледала је све то другим очима...

Њена кинеска амах донела јој је писмо, објаснила му је, заједно са писмом које је баш било стигло од њеног мужа и у којем је он јављао да долази кући. Док је она читала писмо њен муж, Андре стигао је и изненада улетео у собу. Брзо, да Андре не би приметио, она је гурнула Полову индискретну цедуљу у кожно кутију с бисерима која је тог момента била на столу у њеном будоару. Гурнула је под подлогу од плавог сомота на којој су лежали бисери, а која се била одлепила.

Али... Андре је опазио кутију и, практичан као увек рекао је да су бисери сувише драгоцени да би била глушост

И овде, у влази мочварног Со-лиа, када је Пол зауставио своја кола крај логора, појавио се Андре — прљав и мокар од зноја — чудећи се шта ли је могло да доведе Пола овамо и у то доба?

Пол се прибрао. Лакнуло му. Било му је јасно да Андре, засада бар није имао ништа против њега. Другарски се смешкао, а то свакако не би чинио да је нашао писмо. Полу је било врло лако да измисли изговор за свој долазак, и замоли за конач, јер је и сам радио у државном надлештву за грађење путева и железница.

Андре је баш вечером, и Пол му се придружио. Ипак, док су разговарали, он није имао апетита да једе. Зашто — размисљао је — мора Андре да говори тако поверљиво о Ивони: свој осећај да она не треба да је у Саранг-дину, бојазан да ови дугачки размаци нису добри за њихов брак, бојазан кроз коју је провејавао скоро паничан страх, да би нешто могло да помути њихову брачну срећу. Да можда није глумио? Можда је про-

Доктор Љуба Обреновић, специјалиста за полне — венеричне болести — сифилис добио нов телефон: 22-606. Краља Милана 22. 16048, 1-1

ПРЕ НЕГО ШТО КУПИТЕ НАМЕШТАЈ не заборавите да посетите фирму „ШУМАНАЦ“ где ћете добити намештај чувене фирме БОРОТА велики избор — солидне цене ТРГОВИНА НАМЕШТАЈА ЖИВОРАДА ШУМАНЦА Краља Милана 1. 16047. 1-1

Тасиоџа, уклоните боре

Да бисте урадили нешто добро треба да имате извесну методу. То је неопходно потребно да бисте сачували свој изглед. Ви можете своје лице кремом свако вече пре или после умивања. То је већ постало нешто аутоматско, прешло је у навiku. Једино је потребно да у то уведете извесну методу.

Ваши инструменти су ваше чисто лице и врат, ваше руке и помада.

Почните с вратом, јер се на њему врло често најпре појаве боре. Познато вам је да се на њему стварају бо-

шта више, док лагани, али чврсти покрети нагоре стварно помажу олабављеним мишићима. Међутим немојте да вучете или растезете кожу. Најбоље је да равномерно, лагано, ритмички поравњате површину коже.

Сврачије ноге. — Нико не жели ово удубљење између очију и чела. Ако их имате учините да постану што мање приметни. Или, што је још боље, спречите их овако: Кожу на том месту натегните једном намазаном руком а прстима друге руке лупкајте по њој да би се помада упила. Лупкајући пређите и површину од углова очију до ивице косе. Ово поновите пет пута, а да бисте и даље спречили ове боре: Носите шешир са широким ободом да бисте заштитили очи од сунца или претеране светлости. Ако за време гледања напрежете очи скоро је извесно да ће вам се створити боре око очију. Да бисте ово спречили посетите очног специјалисту.

Да ли говорите обрвама? Другим речима, набирате ли чело? Ослободите се ове рђаве навике ако можете. Сем тога смањите ове боре изравњавајући чело лагано и дубоко — масирајући нагоре од прегипа носа и према слепочницама изнад обрва до ивице косе.

Ако су вам боре на челу прилично дубоке натегните кожу чела једном намазаном руком. Сада другом пређите преко коже нагоре према коси. Прсти руке треба да су добро намазани кремом тако да кожа чела може да уније онолико крема колико јој је потребно. Десет оваквих лаганих, дугачких покрета треба да вам добро послуже — ако их изведете свако вече.

Вероватно да ће вас много интересовати како да се ослободите бора око очију. Гледајте горе. Сада са другим и трећим прстима, које сте прет-

ре сваки пут када покренете главу. Зато је потребно да свако вече поправите и избришете трагове који су преко дана направљени на осетљивој кожи. Почните од стражњег дела врата између рамена. Са оба длана прелазите брзим покретом нагоре да бисте измасирали жиле на том делу врата.

Држите главу усправно а вратом притискујте дланове руку. Ово поновите најмање десет пута.

Сада пређите напред на средину сваке кључне кости. Добро намазаним рукама утрљајте помаду дубоко у кожу и лагано прелазећи рукама од кључних костију до ушију. И ово учините десет пута. Затим оштро изшамарајте кожу врата и грла док не почне да гори. Најзад длановима окрепнутим напоље (као на слици) подигните главу и масирајте горњом страном руку од средине врата горе до ушију — десет пута.

Да бисте спречили или отстранили подвољак: Намажите горњу страну руку помадом. Затим прво једном на другом горњом страном руке ударајте олабављене мишиће. Док ово чините држите главу усправно. Десет удараца је довољно.

Неколико речи о масажима лица уопште: Ове вежбе ће вам помоћи једино ако их се савесно придржавате. Лено мазање кремом преко мишића може да аутоматски омекша кожу, али ни-

ходно намазали помадом „утискујте“ крем испод очију према спољној страни обухватајући и чело. Ово „утискивање“ се врши са што мањим једва осетним притиском. Најзад добро намажите капке очију помадом. Ово зато да би се избегла натегнута смежурана кожа.

У својој осамдесет и другој години вајар г. Ђока Јовановић још ради

Ових дана навршио је осамдесет и другу годину живота наш познати вајар, академик г. Ђока Јовановић.

Поводом осамдесетдруге годишњице обили смо популарног Чика Ђоку у његовом атељеу, у Скерлићеву улици и били смо пријатно изненађени када смо га затекли за „штафелајом“, у белом отргачу са скулпторским алаткама у руци.

Стари академик још ради. Упркос позним годинама, упркос здрављу које одмиче... Затекли смо га где довршава једну студију — скицу за науку и уметност.

Док му се у очима огледа сет и туга, чика Ђока нам каже како би желео да још за живота оствари ту своју студију, да је изведе као свој велики рад и као своје последње дело, пре но што заувек напусти свој атеље и своје топле фигуре и кипове за које је само живео...

Да ли се мргодите? Прстима које сте претходно добро намазали кремом пређите почевши од носа преко обрва до краја. Намазаним прстима такође изравњајте кожу између обрва, лаганим али чврстим покретима нагоре према челу. Ово поновите десет пута.

Црте смећа које се пружају од носа до уста прилично јасно показују

ваше погледе на живот. То су карактерне црте. Али ако желите да их изравнате, ево како треба да поступите: Добро намажите врхове прстију кремом. Сада месите — као што бисте месили хлеб — дуж тих црта од углова уста нагоре дијагонално преко образа до спољних углова очију. И ово десет пута.

Мишићи јагодица често пута врло рано олабаве остављајући удубљење испод очију. Спречити ово полукружним масирањем (лупкањем) од унутрашње стране носа нагоре, према ивици косе слепочница. Пет оваквих потеза свако вече биће довољно.

Када свршите све ове масаже на вашем лицу вероватно неће бити много сувишне помаде, али ако јесте биће најбоље да је скинете с лица да не бисте упрљали постељину. Ипак је добро да оставите мало крема испод очију и на капцима. Та кожа је хиперосетљива. Она брзо стари. Мало већа количина крема учиниће јој више користи него штете. И сутрашњи посветите капцима нарочиту пажњу. Мало очне креме на капке и удвостручићете шарм ваших очију.

Л.

Судбина сладолечиских кола — зими... У једном београдском дворишту сладолечије су нашле за своја шарена колица „зимосник“. Завезане снегом оне ту има да проведу свој дуги зимски сан...

(Описци: А. Симић)

Чекање

Небо је тужно и сиво.
Густи облаци споро се крећу.
Небо је тужно и сиво.
Ја чекам, чекам... срећу!

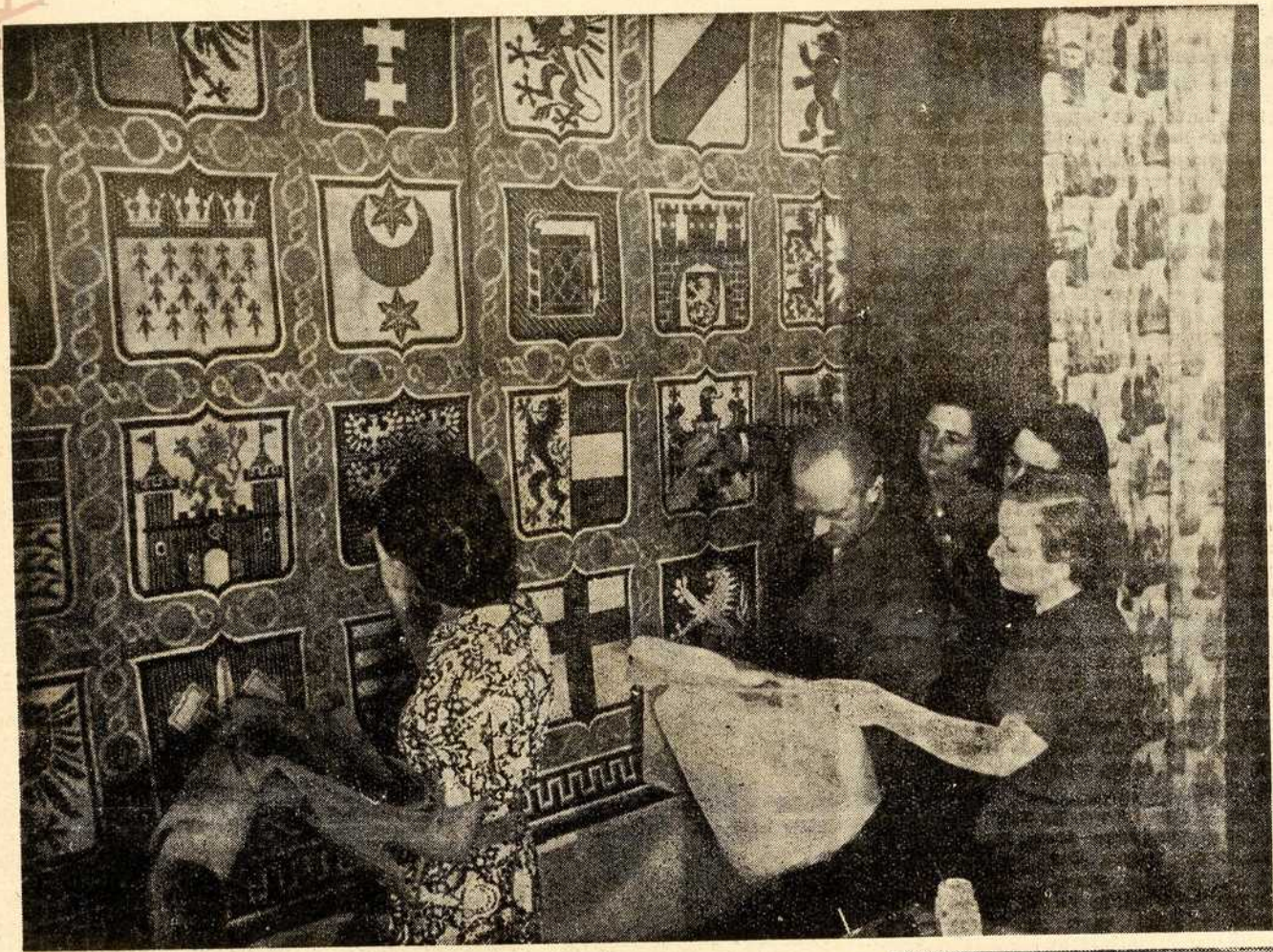
М. Тугоров.

Плакао бих...

Лагано вене ружа црвена,
У мирису своје тужно умирући.
Моја судбина је иста као њена...
Плакао бих горко, болно јецајући.

М. Тугоров.

казују савршен декоративни укус. Исто тако и безброј ситница из савременог домаћинства, и ствари које су данас неопходност модерних станова.

Али, нарочито код ручних радова, везова и тепиха развио је професор Вех свој сопствени, оригинални стил. Ведре композиције неупадљивих, фино израбених орнамената оживљене су у тим радовима, живим, ведрим бојама, које материјалу одузимају сваку тежину. Ту су у првом реду руком рађени теписи, чији величанствени декор одговара свим декоративним захтевима израза и свечаног штимунга. Они најбоље доказују велику инвентивност професора Веха у проналажењу мотива.

Као и код свих осталих грана уметности тако и овде велике поруцбине од стране државе и високих места помажу уметнику у његовом плодном стварању. Док су раније радови, омакве врсте, само у малом обиму служили једино за приватне сврхе, данас се они у велико примењују при грађењу монументалних зграда министарстава, јавних и других репрезентативних грађевина, које се у великом броју подижу у Немачкој.

Леву — Наставник и његове ученице при изради великог видног тепиха са грбовима многобројних немачких градова.

(Fotos: Europa Sonderdienst)

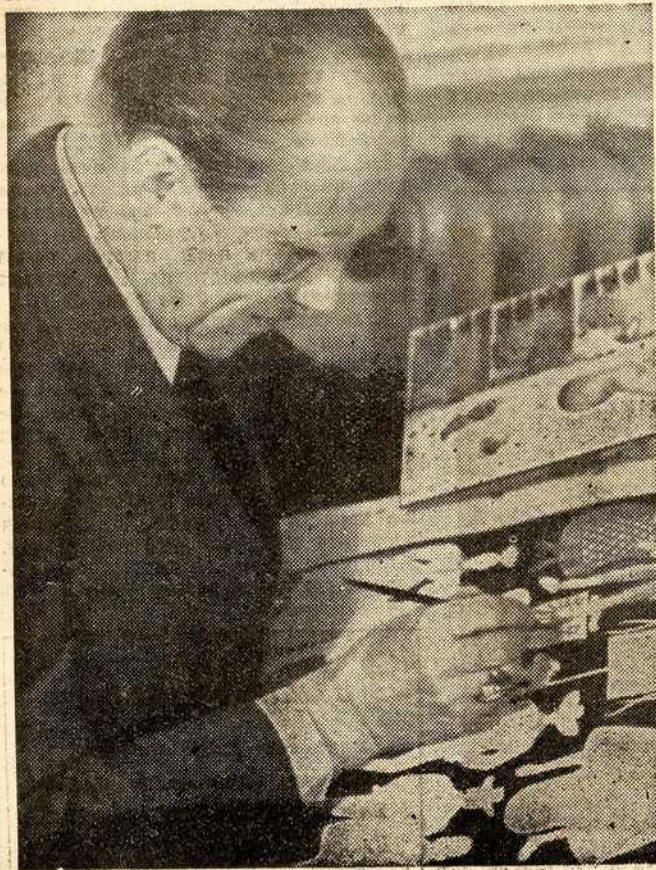
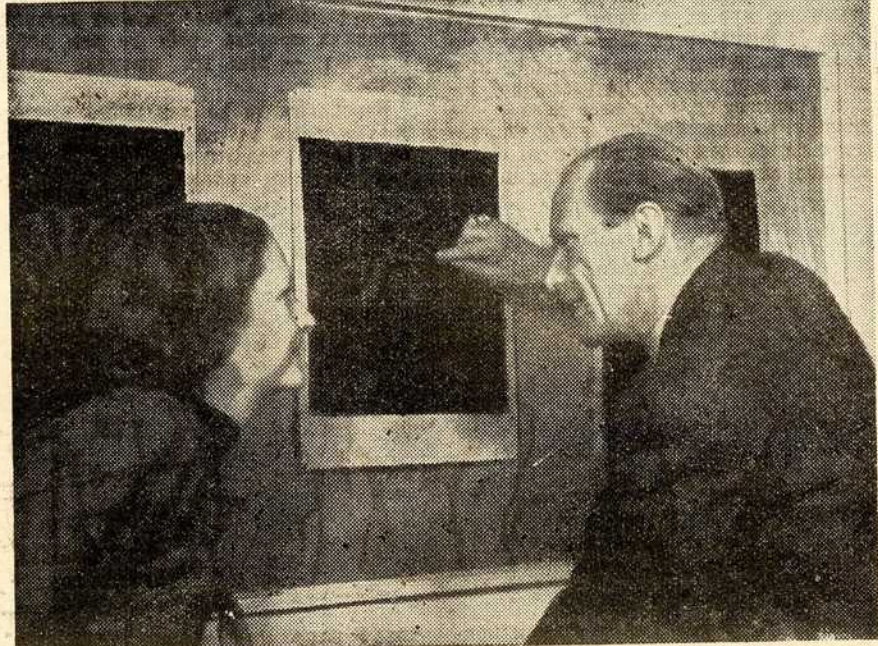
Код професора ФОН ВЕХА

У Немачкој постоји велики број уметника који су се сасвим посветили примењеној уметности. Ту је у првом реду орнаментика, графика примењена на текстилу, сликање ентеријера и т. д. Међу овим уметницима најпознатији је професор Зигмунд фон Вех, управник школе за текстил и моду у Берлину.

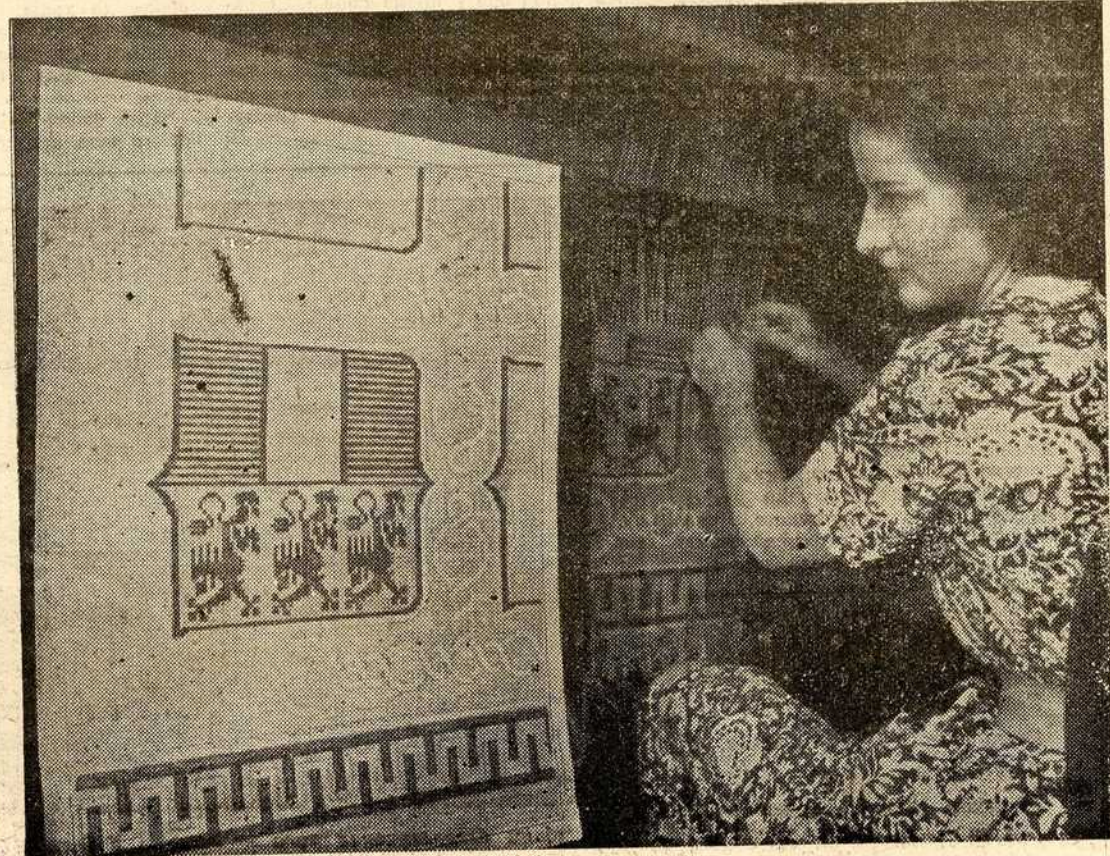
Недавно је професор Вех приредио велику изложбу свог уметничког делања, која је изазвала велико интересовање код публике. Радови професора

Веха су необично многострани. Поред скица, нацрта и шема за тканине, везове, репрезентативне тепихе и друго, професор Вех је изложио многобројне своје цртеже за поштанске и таксене марке, грбове разних немачких градова и племићких породица, новчаница и друго. Велики број графика које претстављају мотиве грбова старих немачких градова у карактеристичком дуборезу нарочито до-

Десно — Професор тумачи својој ученици графику видног молераја.

Професор Зигмунд фон Вех приликом израде једног орнаменталног цртежа за декоративни ентеријер.

Ученица берлинске школе за текстил и моду везе један грб по мистру.

Ја ћу га заменити

пише: НАДА ТОДОРОВИЋ

Оливера се враћала кући, после дугог и заморног рада. Цео дан у болници, није било лако издржати ни искусној болничарки, акамоли њој која се, не навикнута на то, добровољно јавила још за време рата, и морала да савлада стојички све тешкоће тог узвишеног позива...

Пролазила је парком и расејано гледала око себе. Поглед јој се одједном зауставио на алеји расцветаних јоргована. Нежни, љубичасти цветови, ширили су опојни мирис... Пролетне је било ту... Оливера је уздахнула дубоко. Она је ведрину раног пролећа тек сад опазила...

— Како постоје тренуци кад човек ништа не види око себе, кад ништа није у стању да занаси, кад је искувице заузет својим патњама, или својом срећом...

То је прошапутала и заћутала. Била је убијена Бранковим одласком у рат и његовим заробљавањем... С тим мислима, које је, ево већ толико времена нису остављале, спустила се клоуло на једну осамљену клупу. А, онда је, одједном зажелела да он буде сад поред ње... Да заједно шетају тихим стазама, да се воле бескрајно, страшно, сада када све буја, када се буди нови живот, када природа сдише својим најпопјојнијим мирисом...

Лагано, обузеле су је мисли... Кроз њих је проживљавала још једном своју велику љубав... Обузимала је радост, на дане што их је с њим срећно провела, на дане бескрајне љубави... Како је све било чаробно лепо, као у сну... Предала му се сва. Живела само за њега. Обожавала га. Говорио јој је нежно да је она његова „мирна лука“. Могоао је да чини што хоће с њом, с њеном бујном младомшћу, с њених двадесет година... Шта ће свет да мисли, како ће ту њену љубав да тумачи, није је се тидало. Осећала је да, можда, никада неће бити његова жена, била је свесна да је сиромашна, и била свесна тога: да је њему потребан новац, да би остварио своје намере, да оде у иностранство и доврши студије. Осим тога он је волео удобан живот. Она му је у тој својој великој љубави све одобравала. Сматрала је да он све то што жели и заслужи-

је. Он је можда није волео колико она њега, можда чак и много мање, али њој је и то било свеједно. Била му је захвална и за оно мало љубави што јој је пружио, и за срећу коју је поред њега доживела...

Сећала се, у мислима, оне његове мале собице чији је једини прозор гледао на Саву... Сећала се толиких топлих сунчевих снопова што су миловали тај собичак, ствари у њему, и њу у његовом загрљају... Сећала се његовог топлог гласа, благог погледа, његових лепих зелених очију, и сузе јој побеше...

Прошапутала је тихо: „Бранко... Мили мој...“

Устала је с клупе и пошла, обузета још увек својим мислима...

На улици, негде баш близу Двора, случајно је спазила један познати лик. Ускликнула је радосно као да је видела Бранка:

— Перо! Ти...? Зар си ти овде... Како се радујем... Добро изгледаш...! а затим настави збуњено: — Знаш ли да је Бранко заробљен?

— Како да не знам... Па ја, као његов најбољи пријатељ и неразвојни друг, водим и рачуна и сву бригу о њему. А, ти си сад бела удовица... А...? додаде шеретски.

Мало тужно, Оливера се насмешила и рекла:

— Па, донекле јесам... Али, не мари... Чекаћу га стрпљиво.

— Не мислиш ваљда да се повучеш у манастир? Ти си млада и лепа... Ко зна шта све може сутра да се деси... Живот треба искористити... И време...

— Не разумем како то мислиш...? Мени се чини да ми је време најдрагоценије кад само на њега мислим... А, осим тога ја радим...

— Де, де... Ала ти схваташ живот романтично... мала моја! И Бранко би ти се смејао да те чује.

— Бранко ме добро познаје, и...

— Али, ти, драга моја, можда њега не познајеш... Веруј ми на реч, он се ништа не би љутио кад би била мало љубазнија према мени... Ионако ми се већ поодавно свиђаш, а мислим да ни ја теби нисам баш мрзак.

— Али, Перо, ти се само шалиш... — Не шалим се. Говорим ти то свим озбиљно... Уосталом, да не мислиш да ће ти рећи хвала за верност, или ће ти свет опростити погрешку ако је с другим не поновиш... Баш си

наивна, мала... Него, послушај ти лепо мене... Нећеш се кајати... Бићу најљубив и волећу те, као он. Ја ћу га заменити...

Оливера се скаменила. Улица јој се окрете и учини јој се да јој се измиче тло под ногама... Забезекиута гледала га је, неспособна да проговори реч...

Када се прибрала, окренула се и потрчала... Чула је за собом подругљив смех Бранковог најбољег пријатеља...

У глави јој се све помутило... У ушима су јој звониле његове металне дрске речи:

— Ја ћу га заменити...!

„Тако дакле?“ Тако они цене њу и њену љубав. Чак и он — најбољи пријатељ!? Он, до чијег јој је пријатељства негда толико било стало, он чији јој је лик малочас донео толико радости, кога је поштвала и ценила јер га је поштовао и ценио и Бранко. Зар је морао све да сруши у благо, у каљугу?...

Али нека... Ја ћу истрајати... Остаћу доследна свом идеалу, својој романтици, макар ме презрео цео свет, макар ми се ругали. Остаћу му верна... Само његова! Наћи ће се можда не-

ко ко ће то умети да цени... Назад нека се и не нађе... Шта ме се тиче, Зар ја живим за свет? За онај на-казни свет коме припада и тај пријатељ — Перо!

Грцајући, потрчала је још брже, док јој се пред сузним очима нежно смешио лик њеног Бранка...

Брак

НА НОВОЈ ОСНОВИ

Не разумем те и никад те нећу моћи разумети, Евелина, рече лена, али не нарочито интелигентна Винифред. Пре си увек тврдила, како се ни за шта на свету не би одрекла своје независности и слободе, само да би постала једна од оних жена, које морају за сваки пар чарапа, рукавица, за сваки шешир или другу ситницу да мољакају свога мужа и господара. А сад сам баш чула у твојој канцеларији да је госпођица Евелина Шмит отказала своју службу да би постала Мартин. Сад ћеш имати да водиш жестоке борбе са својим мужем, да би од њега издејствовала новац за домаћинство, додатка за тоалете и томе слично. Мораћеш да га мило гледаш или да падаш у несвест као наше старамачке, и прабабе, да би добила једну елегантну хаљину. Дакле, молим те, да чујем! Кажу коју реч, брани се, оправдај се, иначе ћу посумњати у човечанство!

— Па ти ми до сада ниси дала да дођем до речи, одврати насмешивши се Евелина. Зар ниси још никад чула за ту ствар, која се назива љубав на први поглед?

— Којешта, драга моја, тако нећеш са мном изићи на крај. Уосталом и наше бабе и прабабе су се такође удавале из љубави. Нисмо ми сад говориле о сентименталности, већ о пословној страни. Госпођа Јохана Мартин, некадашња Евелина Шмит, председница нашег друштва „Против мушке тираније и женског робовања“, изневерила нас је дакле и напушта нас да би играла улогу кућне мачке.

— Не, драга моја, ја сам то сасвим друкчије уредила и споразумела се са Јоханом. Рекла сам му, управо пре би се могло рећи, издиктирала сам му: „Јохане, била бих спремна да се удам за тебе и да те усрећим, али имам одлично намештење, које ми омогућује независност, а ја желим да то и останем.“

— Браво! Одлично!

— Он ме је гледао својим паметним очима и не рече ни речи. „Јохане, рекла сам даље, имам четири стотине марака плате месечно, то је сасвим леп приход за једну жену. Међутим као твоја супруга, имала бих у најмању руку исто толико радних часова, а морала бих ипак напустити своје приходе и зависити од тебе“.

— Сјајно! А шта је Јохан на то рекао?

— Гледао ме је запањено и упитао ме шта, заправо, хоћу од њега. И тада сам му направила следећи сензационалан предлог, који омогућује да се брак стави на нову основу.

— Реци брзо, страшно сам радознала!

— Рекох му, дакле: „Ако бих изјавила да сам спремна да те пратим у наш заједнички стан, морао би ми се обавезати да ми мој месечни доходак од четири стотине марака и даље исплаћујеш. Само се по себи разуме, са свим додацима и осталим условима. Зато ћу ти ја надокнадити за стан, храну и томе слично исти износ, који сам и раније за себе издавала. Шта ћу радити са преосталим новцем, ништа те се не тиче.“

— А шта је он на то рекао?

— Јохан је наравно пристао. Сва свима условима, као на пример божићна награда итд.

— Дакле то личи на бајку. Он је заиста прихватио?

— Шта више писмено. Склопили смо правоснажан уговор. Ево, овде стоји: „...под истим условима, који одговарају условима о намештењу госпођице Евелине Шмит на дан њеног иступања са дужности.“

— Дакле, значи да ти на крају сваког месеца подносиш господину Мартину велики рачун: „За један месец брака с вама дугујете ми четири стотине марака и...“

— Али то није никаква шала, Винифред, већ озбиљан послован уговор. Јохан ће ми исто тако исплаћивати плату као и мој шеф у канцеларији. Видиш, ја ништа не губим у своје браку. А када Јохану о његовом рођендану купим кравату или неки други поклон, неће морати да то плати из сопственог џепа, као што то чине други мужеви. То је основа на којој почива нови брак.

— Не треба хвалити брак пре развода, одврати Винифред.

Господин Мартин је испуњавао услове свога уговора и његова лена жена није имала на шта да се пожали. Пливала је у блаженству и није могла да се довољно нахвали о практично-модерној основи свога брака.

Кратко време после прославе њиховог другог дана свадбе, примила је следеће писме:

„Драга поштвана госпођо Евелин Мартин,

У вези нашег постојећег уговора, извештавам вас да сам приморан — услед погоршања коњукурсе — да се послужим правом отказа на три месеца. Само се по себи разуме, да се у одељку уговора... под истим условима...“ има подразумевати и право отказа за сваког партнера на законској основи.

Стари накит

бриљанте, злато, писаће, шиваће машине, тенхне, заложнице и т. д. најбоље плаћа „СТИЛ“ КРАЉА АЛЕКСАНДРА УЛИЦА БРОЈ 17.

С поштовањем
Јохан Мартин, с. р.

Пуцујућа

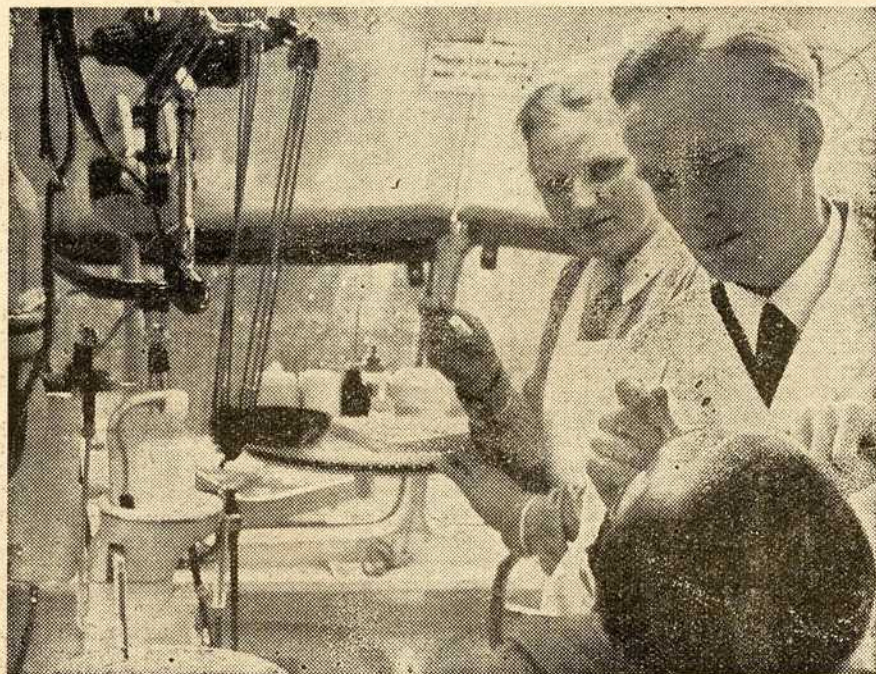

Кола путујуће клинике организације Тот, појавила су се на месту где се гради један мост, близу Атланске обале. Међу радницима нашао се одмах велики број пацијената.

Здрави зуби су предуслов за здравље целог човечијег организма. Није у питању само лепота и естетски изглед него правилно функционисање главних органа човечијег организма: стомака и целог апарата за варење. Четкица за зубе више доприноси здрављу него цела апотека. Она је уједно и мерило културе једне средине. Само она увек не помаже. Не помаже, нарочито онда када је доцкан. Људи обично мало воде рачуна о својим зубима. Само неиздржљиви бол или ружан изглед терају их код ле-

Лево — „Десни горе: — Боли ме зуб, господине докторе, молим вас погледајте“.

Доле — Најмодернијим апаратима ради се у путујућим зубним клиникама Организације Тот.

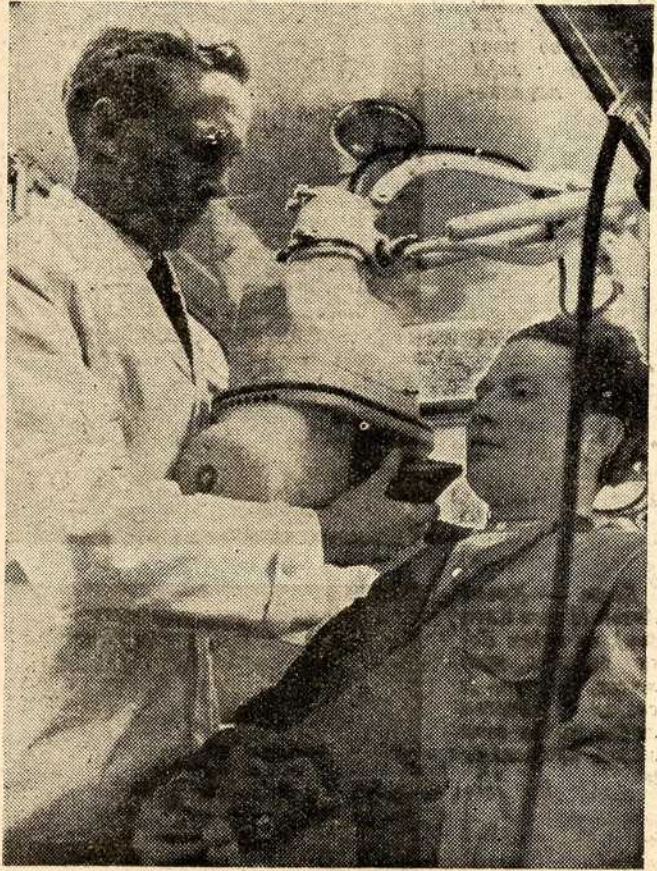
ЗУБНО КЛИНИКА Организације Тот

кара. Некима чак ни ружан изглед не смета...

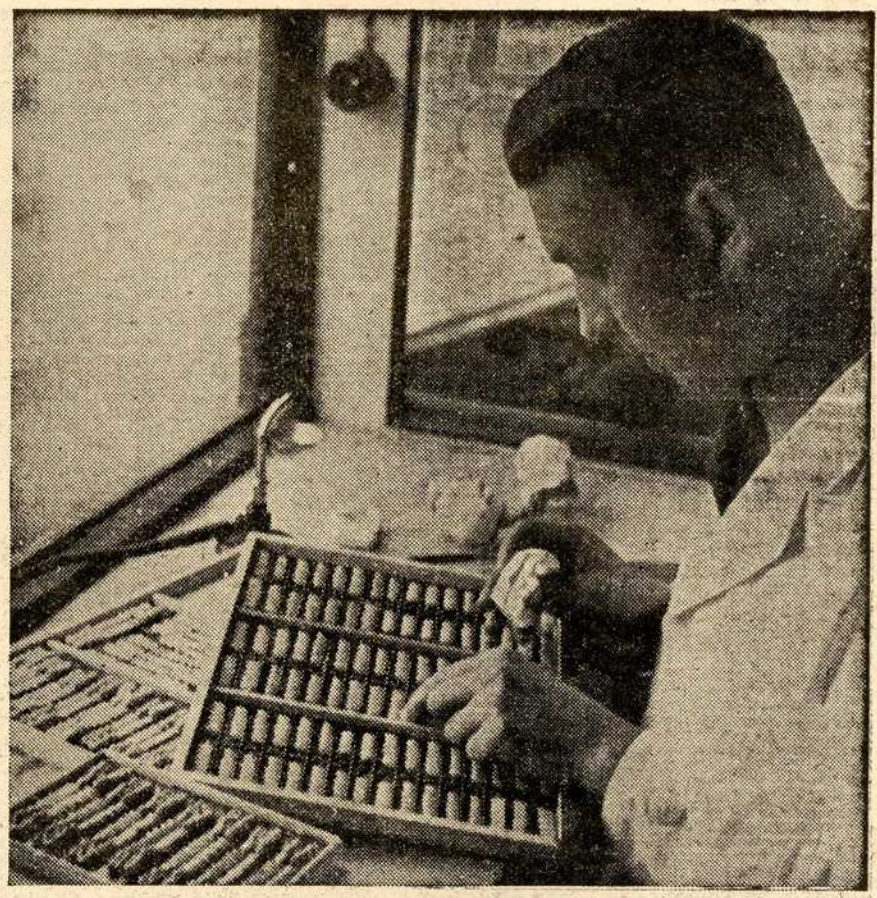
Културни народи не мисле тако. Код њих питање неге зуба није само питање опште хигијене, него и питање народног здравља, на које се, нарочито у Немачкој, полаже толика важ-

јући начин. Оваквим својим радом она не само води бригу о здрављу радника на фронту и иза фронта, него повећава и њихову радну способност, а тиме даје свој прилог и општем циљу и стремљењу свог народа.

(Fotos: Europa Sonderdienst)

Лево — Рентген-апарат путујуће зубне клинике.

Десно — Избор вештачких зуба је дне путујуће клинике. Лаборант бира зубе за протези.

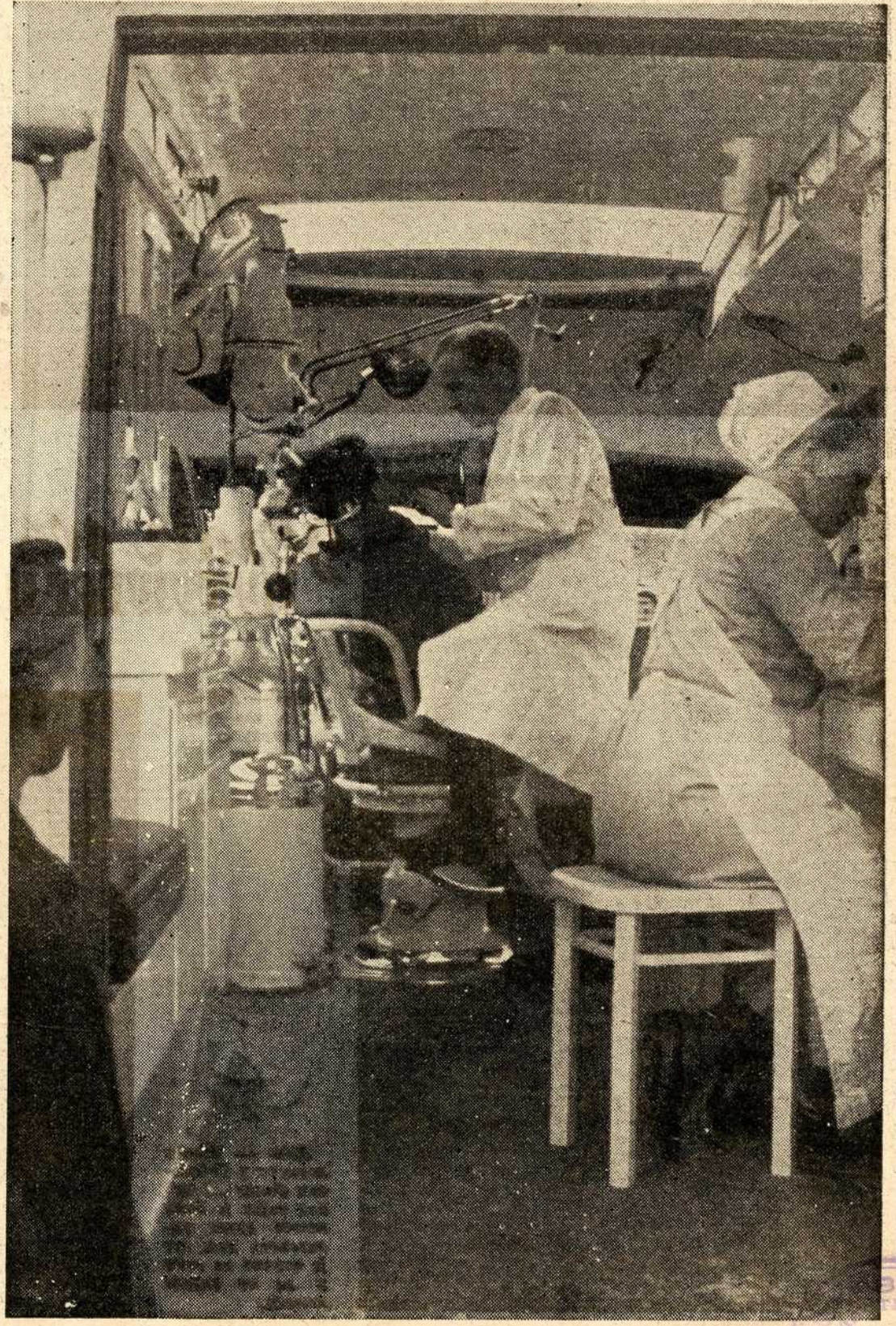
ност. Питање народног здравља се тамо не пренебрегава чак ни за време рата. Напротив, оно не сме да осети рат.

О нези и лечењу зуба немачких војника и радника, тамо води рачуна чувена Организација Тот. И она је то питање решила на савршен начин као, уосталом и остала питања која су јој поверена. Пре рата постојао је у Немачкој велики број школских зубних лекара. Може се рећи да није било школе, која није имала такву клинику. Због одласка зубних лекара у војску, те клинике су остале слободне, па их је Организација Тот узела у своје руке и корисно их употребила. И ту је дошла до пуног изражаја њена позната способност и смисао за организацију. Створена је једна нарочита установа која има да се брине о лечењу и нези војника и радника на фронту.

У првом реду, и овде је уведена моторизација. Цела зубна клиника монтирана је у аутомобиле, који путују по целој позадини фронта и тражи пацијенте на месту њиховог боравка и заносења. То је заиста јединствен случај у медицини, јер, цео свет је навикао да пацијент тражи лекара, а не лекар пацијента.

Сама путујућа клиника уређена је најмодерније. Поред свих инструмената ту је и Рентген-апарат, сопствена електрична централа, лабораторија итд. И не само то. Ту је и цео технички персонал који ће по потреби не само да оправи зубе него да направи и целу вилицу. Тако је Организација Тот решила и ово питање на задовољава-

Десно — Апарати имају погон електричном струјом која се производи у самим колима.

ЦЕКО

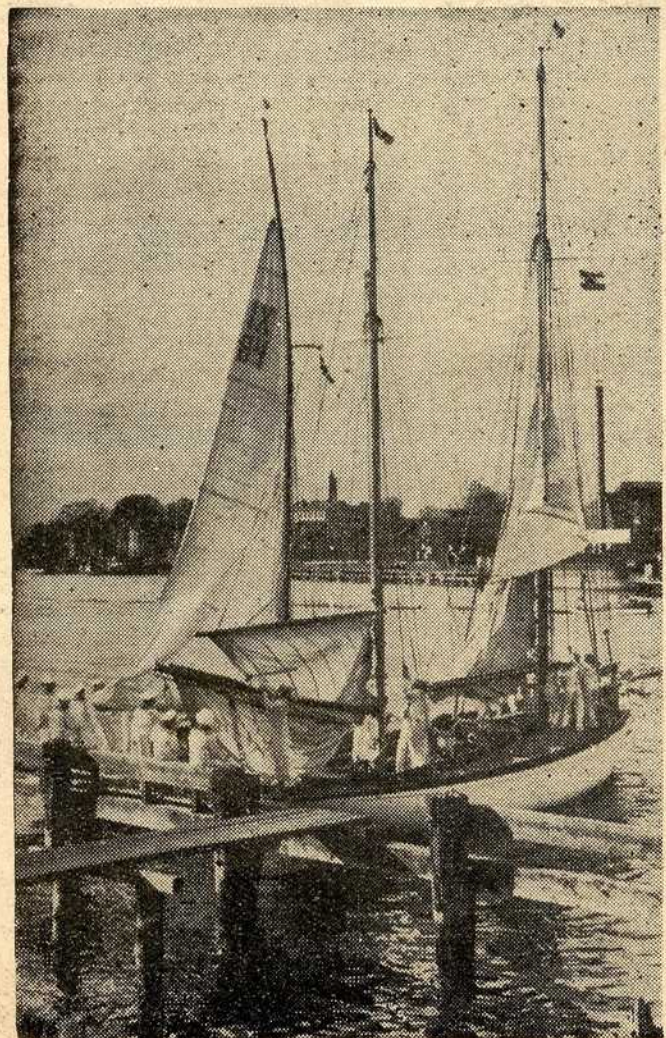
Десно. — Млади артиста „Цеко“ (Норберт Рорингер), који је остао без родитеља, лута по свету, док није нашао нову породицу међу младим морнарима...

Десно — Клови Антон (Еуген Клопфер), са којим Цеко пролази кроз живот, искупио је својим животом љубав према свом малом пријатељу.

Лево — Ева Марија Мајер као Цекова партнерка.

ЧЕКАК ИЗ ПУТУЈУБЕГ ЦИРКУСА

Десно — Ариберт Вешер, као директор циркуса.

Лево — Млади морнари у Тобисовом филму „Цеко“ код којих је Цеко нашао други родитељски дом, где је научио да ради и да се радује животу.

УЖИВАЈ, Полексија!

Хадете, данас, мало самном на кафицу код госпа Полексије и г. Радисава. Нећете се покајати. Нећете, на часну реч! А, знате зашто? Зато што њих двоје, иако су већ, такорећи, на прагу такозване „златне свадбе“, претстављају један од најидеалнијих бракова (ако не у свету, оно бар у Београду).

Потрефиле се две мирне и тихе душе, разложне, компромисне, и узели се, лепо једног дана и како првог дана, тако и данас. Слажу се, паже се, тако да је просто мило човеку да их види, а просто му криво што не живе, рецимо, у голубарнику, место у стану од три собе с припадностима...

Кад искрене нека секирација — ако се насекира госпа Полексија, њој њен г. Радисав само каже:

— Уживај, Полексија, све ће добро бити...! и она понусти.

Ако се он насекира, она му протона:

— Боже Радисаве, зар се за то ждереш... Пусту, море, биће добро, ако Бог да...

И тако — кроз цео живот...

Сад, у последње време, почела госпа Полексија да се одистински ждере. Те, Дирис, те Централна за огрев. Лепо се поједе жива. Крила она то од г. Радисава, да се бар он не ждере кад већ она мора, али он примети. Видео лепо како се госпа Полексија просто лево смакла па је питао. И она му рекла...

— Бојан Полексија, баш си смешна. Како може тако нешто да ти пад-

не на памет. Да ниси постала директор те Централне за огрев?

— Ју! Шта ти пада на ум!
— Па што се онда ждереш. Пусту то...

— Ама, знам, Радисаве, али огрев је у питању...

— Па шта, ако је у питању... Ништа зато... И то ће да прође...

— Добро, а како ћемо с грејањем!?

— Лепо. Је ли ти зима рецимо!

— Како је л' ми зима?

— Па, тако лепо. Је ли ти сад ментално зима?

— Да видиш и јесте. Знаш и сам да сам зимљива...

— Е, па што не кажеш... Дај оне моје књиге с полице.

— Ју, црни Радисаве, нећеш валда књиге у фуруну!

— Ама ко ти то каже. Таман посла.

— Па добро шта ће ти књиге?

— Уживај ти само... Видећеш...

Госпа Полексија донела књиге. Г. Радисав их узео, прелистао и као да нађе нешто. Онда рече госпа Полексији:

— Е, сад седи ту. Тако...

Кад је госпа Полексија села г. Радисав се променскољно у фотељу, на кашљао се и рекао јој:

— Е, сад пази...! и поче лепо својим пуначким гласом да чита госпа Полексији стихове:

„Сунце јарко
Не сијај једнако!..“

— Боже Радисаве, шта ли ти је... Што ми читаш песме?

— Полако, жено. Кажем ти, само

уживај... Има да те грејем топлим песмама... Ево пази ову:

„Љубим те жарко дево,
Свим жаром срца мог...“

— Црни, Радисаве, откуда ти све те старовремске песме?

— Како откуда ми? Отуда... Видиш чувао сам, као да сам знао да ће нам затребати једног дана...

— Хајде, богати, што се млатиш, матори...

— А, што да не?! И, сад молимте, да ме не прекидаш. Седи лепо и слушај.

Г. Радисав је те вечери читао топле песме госпа Полексији све до неко доба. А кад су пошпи да легну он је обешчајки запитао:

— Је ли ти било хладно?

— Није! Односно било ми, али нисам ни приметила. Занела сам се у те твоје старинске стихове...

— Ето видиш...

— Ју, истина. Не могу да кажем да су ме те песме баш угрејале, и не могу да кажем да више волим две строфе од две перанице, али некако ми прошло време, и нисам мислила на зиму...

Сутрадан, кад је пошао у канцеларију, госпа Полексија му рекла:

— Море, матори, знаш да сам ноћас нешто мислила на онај твој патент.

— На који патент?

— Па на оне топле стихове! Знаш да ти то није рђаво, и грехота ако познајеш неког у Централни за огрев па му не кажеш:

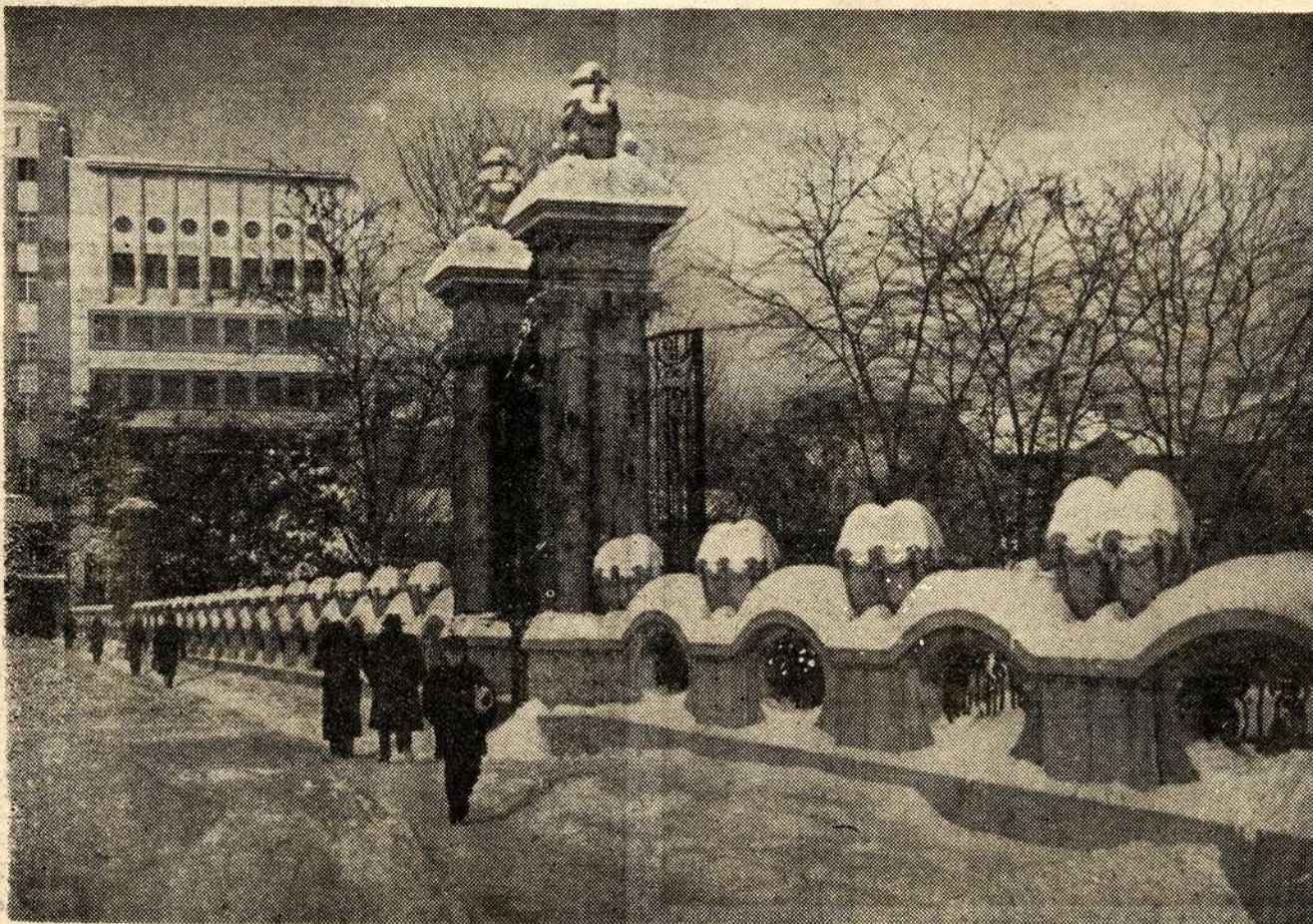
— Шта да кажем?

— Па то, да место бонова деле стихове, ове топле. Ионако имају толику организацију, која кад већ не набавља дрва некако набавља стихове...

— Уживај, Полексија! Казаћу им. Не познајем никога тамо у Централни али рећи ћу им...

Зато не треба да се изненадите ако добијете ових дана од централе за огрев неку песмицу, место редовног следовања...

М. Дим.

Београд под снегом

Понекад, снег дочарава лепоту свакодневног декора... Зар не изгледа богато декоративна ограда универзитетског трга у Београду, под снежним покривачем...

(Свамак: А. Омић)

Госпођо,

Ви грешите ако при куповини или продаји имања не дођете ви лично или ваш муж у биро

„АРГУС“

Балканска 9/II. — Тел. 20-528

16046. 1—1

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

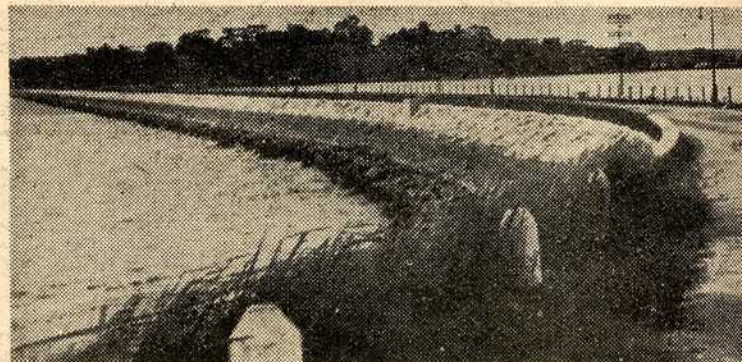
Јапанци су робени војници. Сваког дана може се у престоници Јапана видети ова слика: С музиком на челу породица и сродници испраћају младог регрута који полази у борбу за: Цара и отаџбину.

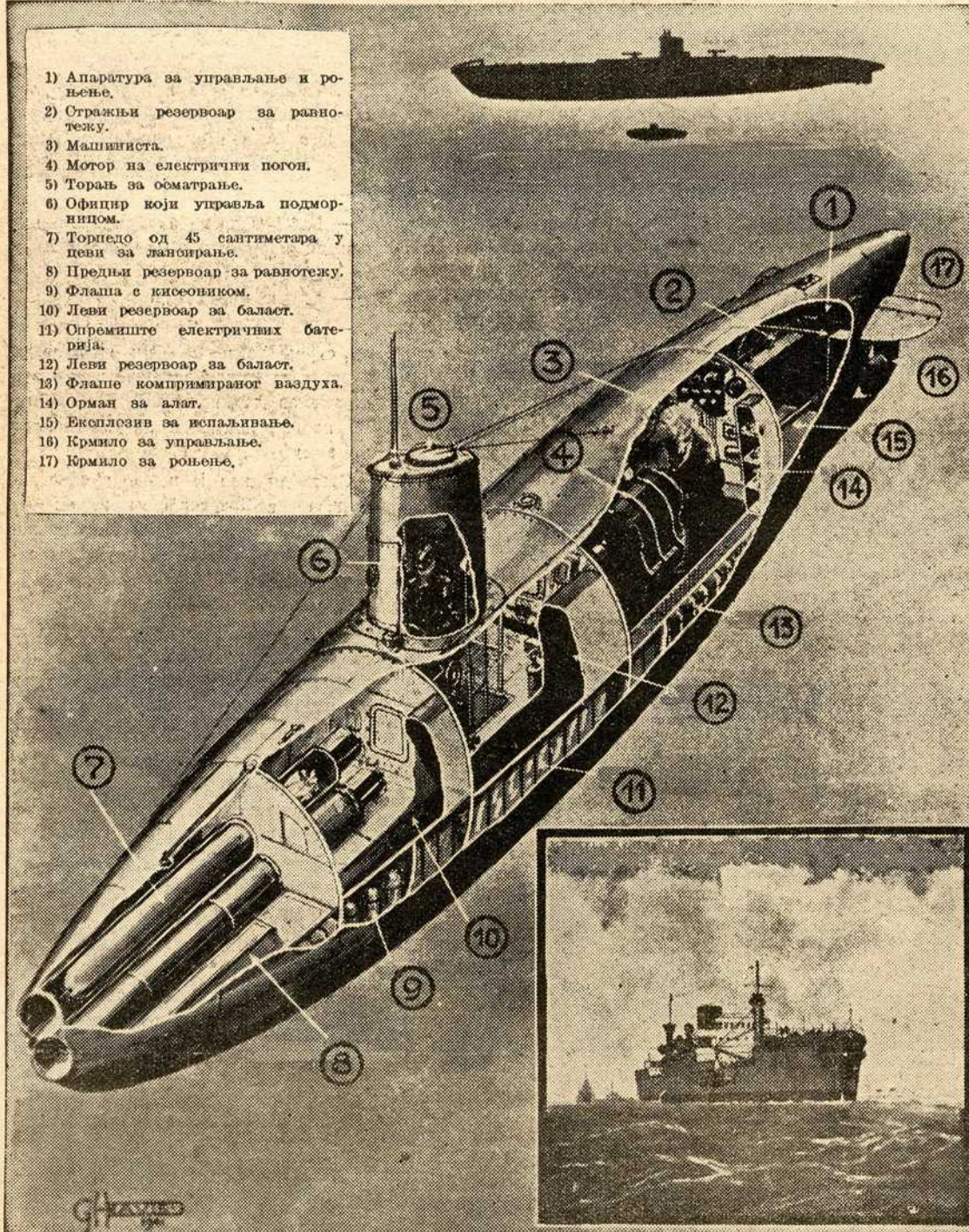
Већ првих дана рата, Јапанци су извршили више искрцавања на којима су изванредно успели. Наша слика приказује искрцавање војних материјала, на једном од ових места.

(Fotos: Scherl 5, Atlantic 2, Hoffmann, Transocean)

Борбе у Азији

Насип који везује Малајско полуострво са утврђеним острвом Сингапур налази се на југозападном крају острва. Приликом наглог повлачења са Малаке Британци су овај насип дигли у ваздух.

- 1) Апаратура за управљање и роњење.
- 2) Стражни резервоар за равнотежу.
- 3) Машиниста.
- 4) Мотор на електрични погон.
- 5) Торањ за обзирање.
- 6) Официр који управља подморницом.
- 7) Торпедо од 45 сантиметара у цеви за лансирање.
- 8) Предњи резервоар за равнотежу.
- 9) Флаша с кисеоником.
- 10) Леви резервоар за баласт.
- 11) Опремиште електричних батерија.
- 12) Леви резервоар за баласт.
- 13) Флаше компримираних ваздуха.
- 14) Орман за алат.
- 15) Експлозив за испаливање.
- 16) Крмиле за управљање.
- 17) Крмиле за роњење.

„Торпедо смрти“, тако се зове једно ново јапанско оруђе. То је нека врста подморнице са два члана посаде. Ово оруђе Јапанци су с великим успехом употребили приликом свог напада на америчку флоту у Пирл Харбуру на Хавајима. Обичне јапанске подморнице дигачке су 97 метара, а „цепне подморнице“ свега 13 метара. Разлика у величини лепо се види на нашој слици горе. Десно доле се види брод-мајица за ове мале подморнице, који их довозе до на 100 миља (165 километара) пред циљ. Торпедне цеви код „цепне подморнице“ налазе се у прању.

...м се мора одати пуно
...панске поморске пе-
...војишта.

Б
Л
И
О
Т

Доле — Јапански војници налазе на јапанске колоније које их дочекују као ослободиоце. Ни слици видимо ученике једне јапанске основне школе који одушевљено поздрављају своје земљаке.

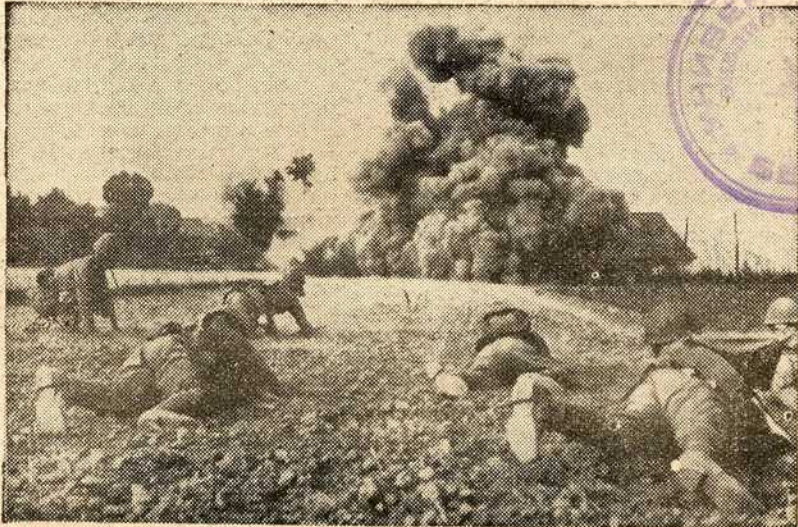
Горе. — Пагода (храм) Шиве Дагона у престоници Бурме: Рангуну, које се све више приближавају јапанске трупе које надиру из Тајланда. Јапанци се налазе већ 60—70 километара пред овим великим градом и пристаништем, одакле почиње познати „бурмански пут“ у унутрашњост Кине.

Јапанске трупе напредујући кроз унгле и мочваре Британске Мачаје, постигле су такве успехе који су им унапред обезбедили победу. Слика приказује једно одељење јапанских пионира који су брзо опоравили један порушени мост и полазе даље за пешадијом.

Јапански логор у прашуми. У свом напредовању јапанске трупе су прошле стотине километара кроз унгле и мочваре, за које су Енглези сматрали да су непроходне. Слика приказује јапанске трупе које се одмарају после напорног дневног марша.

После артиљеријске припреме јапанска пешадија прешла је у напад.

Поглавичина љубав

На глаткој површини азурно плавог лагуна огледао се мали моторни једрењак. Тешка спарина тропског поднева притисла је мало корално острвце.

У једној од шиљатих бамбусових колиба покривених палминим лишћем које су дахтале у дубокој сенци шуме витких палми, седели су два човека. Капетан малог једрењака у лагуну који је трговао с урођеницима, и Хајрих Петерс, који је закључивао посао са старим Папонгом, врачом племена Дајака.

Воде острва Абоабо, из групе Соломонских Острва, богате су бисерним шкољкама, али трговци ретко долазе у његову малу луку. Корални спрудови су сувине опасни. А и само острвце налази се далеко, као једна ситна тачкица која се губи у бескрајној пучини Тихог Океана, на крају дугачког низа који се протеже као расути Вердани испод самог екватора.

Урођеници острва су ћутљиви, тајанствени, подмукли и широкогруди као и џунгла у чијој су сенци угледали светлост дана и са којом се целог свог живота боре. Њих непрестано вреба смрт у загрљају циновских питона, од уједа краља кобре, црног наука или чак и комарца. Ловићи рибу ноћу у свом слабом чамцу они знају да су испод њих притајени циновски крокодили. Роњени по бисерне шкољке, може да им се догоди да остану на дну у загрљају огромних полипа или ухваћени од саме шкољке коју су успели да отворе...

Капетан Петерс и његови људи спавали су на својој броду. Одједном их је пробудила посмртна песма Дајака која је допирала са свих страна. Било је веома важно да се сазна да ли се то односило на њих.

С револвером у руци капетан је изишао на палубу. Из тамне ивице џунгле нису полетела копља. Петерс и један његов морнар пошпи су чамцем на обалу.

Стари Папонг дочекао их је на обали и руком им дао знак да пођу за њим. Пошли су уском стазом у џунглу.

На широкој чистици пламтела је ватра. Око ње седели су ратници са копљима и крисовима преко крила. Из њихових грла мукло је одјекивала посмртна песма Дајака.

— Пре неколико месеци мој најмлађи син Бонгтонг изазвао је поглавицу Мансура на двобој јер је сам желео да постане поглавица племена. Мансур је прихватио јер би га ратници назвали женом да је одбио. Али као поглавица, Мансур је имао право да своја два брата Абданга и Алима пошаље у борбу и Бонгтонг је морао прво да победи њих на тек онда да се сукоби с поглавицом.

— Овај двобој је на живот и смрт и у њему нема милости. Ако један од бораца осети да губи и почне да бежи гледаоци га гурну натраг у круг. Један од бораца мора да остане на бојишту.

Држећи копље у руци Алима је први ушао у круг. Бонгтонг је имао исто оружје. Судбина је била брза. Бонгтонг спусти копље да би заваро свог противника, и Алима баца копље на њега. Али Бонгтонг је скочио у страну, ухватио Алимово копље и пробо га њиме.

После уобичајеног одмора, у круг је ушао Абданг са оштрим крисом у руци, и Бонгтонг извуче свој крис из корица. Опрезно су се обилазили

неко време. Онда су се одједном ухватили у кошцац. Сваки је левом руком ухватио зглоб противникове десне руке

Ово мерење снаге потрајало је извесно време. Затим је Бонгтонг изненада испустио свој крис и обема рукама ухватио противника за десну руку присиливши и њега да испусти оружје. Следећег тренутка Бонгтонг је ухватио Абданга око појаса и почео да му лагано ломи леђа. Последњим, очајничким напором Абданга је успео да се отргне и почео да бежи. То је била кобна погрешка. Гледаоци су стојали чврсто збијени као живи зид. Абданга се окренуо и срушио прободен својим сопственим крисом.

После друге паузе ушао је Мансур. У десној руци држао је дугачки, оштар боло. Његова лева шака била је стегнута у песницу, али Бонгтонг је веровао да зна шта се у њој налази.

Док се одмарао Бонгтонг је приметио црвене плодове једне шапрене биљке и метнуо је неколико у уста. Почео је да их жваће. Узајмивши Боло

лагуну. Етем је остао под водом. Плашећи се да га је ухватио полип, сва петорица исукали су ножеве и поново заронили.

На десет метара дубине нашли су Етема. Огромна бисерна шкољка стегла му је руку као челичним клештама. Помоћу конопца најзад су успели да га извуку на површину заједно са шкољком. Али Етем је већ давно био мртав.

Ова циновска шкољка била је дугачка седамдесет и два сантиметра, широка четрдесет и пет сантиметра а тежина је осамдесет килограма. Када су је отворили у њој су нашли диван, велики бисер, највећи бисер који је икада извађен у овим водама.

Сујеверни урођеници веровали су да је ово још један доказ више да се Бонгтонг налази под заштитом богова који су одузели живот и последњем брату бившег поглавице а уједно дала младом Бонгтонгу највећи бисер ових вода.

Млади поглавица се већ дуго време састајао крадом са Титом, нај-

од једног гледаоца он је кренуо у сустрет свом поглавици.

Опрезно су се обилазили. Сваки је тражио прилику да зада изненадан ударац противнику. Тада је оштрица Мансуриног оружја полетела брже од кобрине главе и Бонгтонг је осетио додир челика на својој левој руци. Крикнувши од бола Бонгтонг је устукнуо и Мансур је притрчао да га догуче. Али прво је застао да баца песак који је држао у левој шаци Бонгтонгу у лице. Међутим ово је било кобно за њега. Бонгтонг се усправио и пљунуо му у лице наприку коју је до тада жвакао. Заслепљен, Мансур је стао ухвативши се руком за очи. У истом тренутку пао је прободен Бонгтоновим оружјем.

Бонгтонг је постао поглавица племена. Сада је он заузимао почасно место за време племенских свечаности и предводио ратнике у лов на рибу или дивљач. Срећа као да му је била нарочито наклоњена.

Обилан риболов учинио је да је у племену завладала велика радост. Шесторица најбољих ронилаца доносили су са морског дна читаво богатство шкољки које ће додоније трампити за ножеве, удице, сикире и оштрице за копља. Један од те шесторице био је Бонгтонг а други Етем, млађи брат бившег поглавице.

Једног дана, после роњача, појавило се свега пет глава на површини

лепшом девојком свог племена. Али није смео ту своју љубав да изнесе пред племе док не испуни традиционални обичај који је захтевао да поглавица прво изведе неко изванредно јуначко дело, или својој будућој другарици живота донесе неки нарочити поклон који ће се својом лепотом или вредношћу истицати изнад свих осталих.

Богови су му поклонили шкољку и бисер какав дотада није виђен на њиховом или оближњим острвима!

Млади поглавица је тешко обуздавао своју радост. Али морао је да буде мрк и озбиљан. Са свих страна одјекивала је посмртна песма Етему. Један ратник је нашао смрт, и његов поглавица не сме да мисли на себе нити да се радује.

Десетак дана доцније, пред сакупљеним племеном, Бонгтонг је објавио своју љубав према Тити и предао јој велики бисер и шкољку. Свечаност је трајала неколико дана. Двоје заљубљених уживали су у својој срећи.

Али судбина им није била склона.

Једнога дана док су срећни младици чамцем ловили рибу недалеко од обале, Тита је испустила свој нож у воду. Брзо као муња Бонгтонг је скочио за њим. У неколико снажних замаха достигао га је и ухватио. Али када је изронио на површину догодила се несрећа. Заљубљени младић ције приметио крокодила који му је долетео с лева и шчепао га чељустима за врат. Бонгтонг је дивље крикнуо и нестао под окрвављеном површином воде. На Титину вриску дотрчали су људи племена, али је било доцка...

Ратници Бонгтоновог племена удружили су надчовечанске напоре да

пронађу тело свог поглавице у муљу где га је крокодил затрпао да би иструдело и омењало према његовом укусу. Трагали су и успели...

Али племе није сахранило свог поглавицу. Традиција је захтевала да се пре тога свечано одрубим глава „убици“ који га је мучки напао с лева.

Успели су да пронађу склониште животиње и позвали су Петерса да им помогне да ухвати крокодила.

На ивици воде направили су платформу од палминих стабала. Исте ноћи поставили су мацац за животињу... Петерс је причврстио малу цепену лампу за цев своје пушке...

Трговац и петорица наоружаних ратника чекали су у мраку. Из шуме су одјекивали гласови ноћних животиња. Петерс се тргнуо. Био је задремао. Платформа се покренула...

Упалити лампу угледао је огромног крокодила надресеног над мамцем од меса. Нанишанио је право међу очи животиње. Одјекнуо је пуцањ и животиња се одбацила у ваздух.

Површина воде прекрила се крвавом пеном. Огромна животиња је снажно ударила репом око себе у грчевитој самртној борби.

Идућег дана одржала се свечаност освете. Цело племе је било окупљено око огромне животиње која је мерила седам метара дужине, али само ратници узели су активног учешћа. Стојећи усправно, завезан за стуб, мртви млади поглавица је стакленим очима гледао у свог „убицу“ који је био опружен пред његовим ногама.

Одјекнула је „песма освете“ Дајака коју су смели да певају само ратници. Час тиха и сетна, као да жали за покојником, час дивља и разарена, тражећи освету, крв, главу убице.

Затим су ратници скочили и направили круг око крокодила почели да играју певајући песму ловаца на главе. Играјући скакали су преко крокодилског врата.

У сред скока и у потпуној хармонији са ритмом песме сваки је забацио своје копље у врат животиње.

За све то време Тита, чија је душа грчала од бола, стајала је крај свог мртвог драгана и вршигала од осветољубиве радости при сваком убоду копљем. То је била њена дужност према човеку којег је волела. Када је и последњи човек заборавио своје копље у врат животиње ратници су се поређали у круг око свог мртвог поглавице.

Бонгтонов отац ушао је у круг са новом новчатој сикиром која никада није окусила крв. У такту нове тужбалице, песме ловаца на главе, он је почео да удара по дебелим врату крокодила. Када је замро и последњи глас песме он је отсекао главу животиње.

Храбри дух младог поглавице могао је сада да почива на миру.

Дан пре одласка трговца са острва дошла му је Тита која је повучено туговала у колиби свога оца и донела му бисер који је добила од Бонгтона.

— Кроз неколико дана и ја ћу поћи да се придружим Бонгтонгу. Дајте ми овај бисер нека пође далеко одатле где је посејао несрећу. Имаћ ли неку вест за њега, твог доброг прајатеља?

— Узми ово, — одговорио је Петерс пружајући јој злокобни пож који је оног несрећног дана испустила из чамца. Један од дрговачких морнара извадио га је, а он му је укуцао лепе корице од седефа.

— Он ће га чувати у Земљи Духова, — прошапутала је Тита.

Несумњиво да се Тита давно придружила Бонгтонгу. Та судбина била је исписана у њеним тужним, тамним очима...

Важно

за свакога!

Купујем све што имате и најбоље плаћам. Накит, злато, сребро, брилијанте, дијаманте, као и све античке ствари. Хитно донети ново-отвореној антикварској радњи „ОЛИМПИЈА“. Кр. Александра 44. Недељко Т. Николић.

ТАЈНА

вашег здравља и доброг расположења лежи у ручној масажни лица и тела.

Ефикасно и безболно једино масажа чини груди чврстима, тело еластичним, изглед свежим! Тело без замора — лице без бора! — Масажа и лечи: гојазност, главобољу, хрон. затвор, реуматизам, нерва и многа друга обољења — Масажа је срствено културног света. Добите — или нас позовите. — Вићете препоручени.

ЗАВОД ЗА МАСАЖУ

Кнез Михаилова 24. други спрат.

Услугивање телефон 27-877.

6134, 1-1

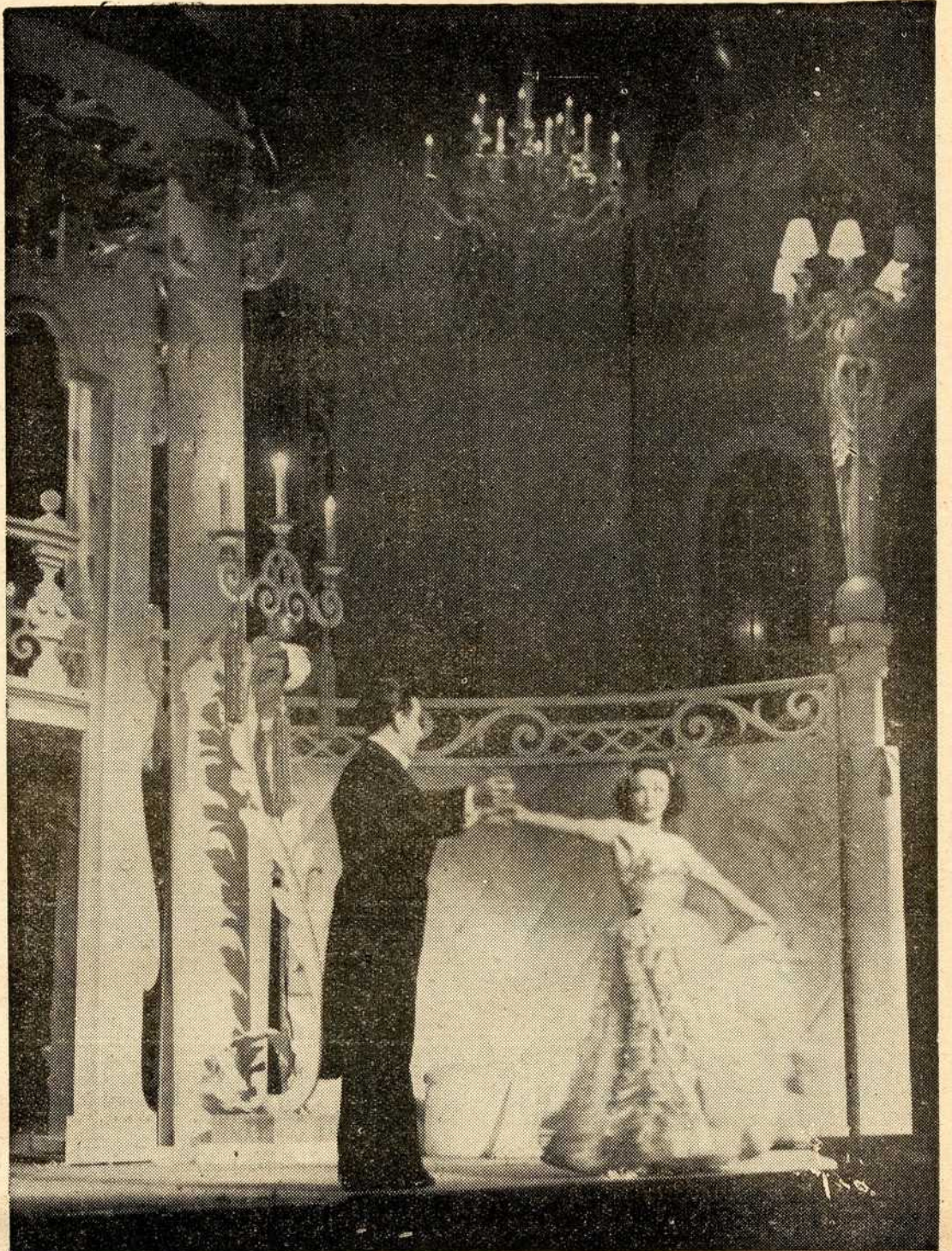

Лехаров „ГРОФ ЛУКСЕМБУРГ“

Оперете су врло захвалне за оне који их изводе и веома примамљиве за публику. Темпо је брз, радња је једноставна, фабула ведра и лака, текст разумљив и пун хумора. Публика, било где и било када, одушевљава се и аплаудира, задовољивши уво лаком музиком и песмом и око веселом игром и ведрином сцене.

Један од најмаркантнијих претставника лаке и веселе оперете несумњиво је Франц Лехар. Његова музика и мелодије претстављају вечну младост која је одушевљавала публику како пре скоро пола века тако и данас. Иста музика, непромењена фабула, само друга инсценација, прилагођавана

Десно — „Весели љубавни пар“ сликар Брисар (Валтер Милер) и његова слатка Жилета (Ингеборг фон Кусеров).

Леву — Елза Шустер у улози Ангеле.

временима и схватањима, и Лехарове оперете опет доживљују огроман успех.

Сценариста Лудвик Сиверт, познавајући непроменљиву вредност Лехара, недавно је и у позоришту Метропол поставио „Грофа Луксембурга“ у новој опреми. Блистави сјај и раскош, величанствена палата и елегантни хотел, модерни балет, музичка пратња

употпуњена новим инструментима и мајсторски вођен хор, све је то уједињено и испреплетено само још више истицало мелодије Франца Лехара, које су и овом приликом однеле победу, као што су је односиле и пре три десетине година, јер су остале увек непромењене, увек ведре и вечне младе.

(Fotos: Belgrader Bildagentur)

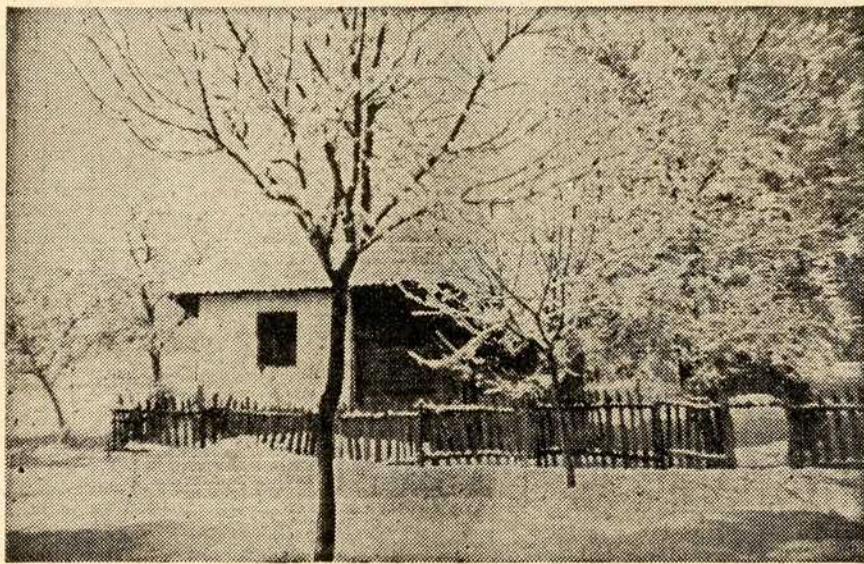
Десно — Јоханес Хестерс у улози Принца Карневала.

Леву — Ангела (Елза Шустер, чланица Бечке опере) и кнез Базил (Паул Вестермајер).

КРОЗ НАШУ ЗЕМЉУ

Један кућак српског села Бруснице (код Горњег Милаовца) под снегом.

На скијама кроз засејане сеоске путеве... (Онимци: Анице О. Станојичић) Брусница

Наука и ТЕХНИКА

БРОДОВИ КОЈИ СЕ НЕ ЉУЉАЈУ ЗА ВРЕМЕ БУРЕ

Италијански трансокеански брод „Коите дџ Савоја“ има у својој трупу једну цинковску стабилизациону чигру која се стално покреће и не дозвољава да се брод нагиње. Чак и за време тешких бура на Атланском Океану, када таласи достижу цинковске размере, овај број пливи мирно.

Немачки поморски конструктори пронашли су сасвим нов начин за ублажавање тешког љуљања бродова при јачим бурмама. Уместо стабилизационе чигре која захвата велики простор и достиже огромну тежину, пројектован је један сложен систем водених резервоара међусобно повезаних на више места. Пребацивањем воде из једног резервоара у други помера се и само тежиште брода.

Кретање воде и њено струјање из једног у други резервоар врши нарочити компресор који аутоматски ради. Захваљујући сталном пребацивању воде, брод се непрекидно одржава у нормалном положају или се сасвим слабо љуља иако су таласи веома велики.

ДУЖИНА ДАНА СВЕ ЈЕ ВЕЋА

Астрономи су несумњиво утврдили да дужина дана све више расте. То долази услед тога што брзина Земљине ротације стално опада. Иако је успоравање неприметно — оно износи само 17,15 секунди у току једног века — ипак за 2000 година оно достиже 1 час, 50 минута и 32 секунде. Са успоравањем брзине Земљине ротације, повећава се дужина дана и ноћи, тако да ће, отприлике после

9500 година, дан и ноћ бити двоструко дужи него што су сада.

Ако се ово скоро једва приметно успоравање настави и даље, могу наступити далекосежне последице по живот будућих покољења. За време двоструко или троструко дуже ноћи него што је сада, наступиће интензивно хлађење, док ће за време дугачких дана, поготову летњих, температуре бити врло високе, чак неподношљиве.

ЕСКИМСКЕ ШКОЛЕ

На крајњем северу, који је сада скоро потпуно замро у тешкој зимској ноћи, пространим пределима завејаним у снег господаре страшне вејавице и буре, док кроз ноћ, која већ траје месецима, бљеште одсјаји чудне поларне светлости. У тим далеким крајевима иза поларног круга у изванредно тешким приликама и страшним климатским условима, живе малобројна племена Гренландских ескимана. Њихов број стално се смањује, и овај најмањи народ на свету на путу је да брзо ишчезне. Дојир Ескимана са цивилизацијом био је донекле и катастрофалан за ове људе поларних крајева.

Ишчезавање Ескимана могло би се зауставити само ако се њихова примитивна насеља подигну културно. У вези са тим подизањем било је решено да се Ескимани науче и привикну на нови начин живота, нарочито на гајење бизамског говечета које одлично успева на Гренланду.

Због тога су дански мисионари подигли у Јужном Гренланду две ескимске школе, и измислили специјалну азбуку која је сасвим приступачна Ескиманима. На тој азбуци штампа

се и Један лист, ескимске повине, можда најегзотичнији часопис који уопште постоји на свету.

РУДНИЦИ ЋИЛИБАРА

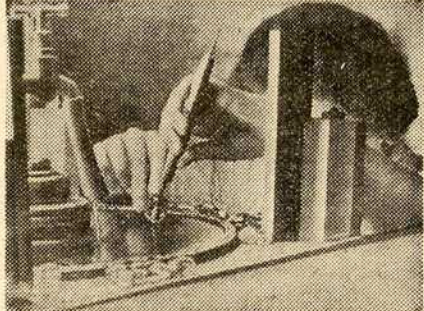
Немачка обала Северног Мора, а нарочито Балтичко приморје Источне Пруске, од давнина су чувени по једном интересантном минералу који је добио име „злато севера“. То је ћилибар. Грчки филозоф и научник Талес из Милета знао је да се трепњем ћилибар може наелектрисати, а по називу „електрон“, како су Грци називали ћилибар, добио је и електрицитет своје име. Плиније Млађи, као и његов стриц Плиније Старији, помињу на више места ћилибар са обала Северне Европе.

Дивно жуто грумење, често са сјајем који потсећа на неки драги камен, избацују за време јачих бура таласи Балтичког Мора и котрљају га до плитке обале где остаје да лежи заједно са отргнутим морским алгама. После тешких и олујних северозападних ветрова, када пучина изгледа као испољено узаврело олово, на обалама се могу скупити 2—3 хиљаде килограма најфинијег ћилибара. Он лежи међу гранама и у жбуњу искиданих морских алга, или га са плитког дна извлаче нарочитим грабуљама. На тај начин скупи се годишње 25000—45000 килограма „самландског злата“, како ћилибар називају по области Самланду где га највише има.

Ћилибар је, уствари, стара окамењена смола четинара, и води порекло из једне велике и простране шуме која се некада ширила на месту где данас лежи Балтичко Море. Кроз ту шуму пролазиле су реке. Оне су односиле чак до мора балване, гране и трунице, и са њима заједно смолу четинара. Дрво је одавно истрелило и ишчезло, а смола, која је заостала, окаменила се. У ћилибару се налазе многобројни инсекти, често одлично очувани, са првобитном бојом тако да дају утисак као да леже успавани у жутом грумењу. У неким комалима нађени су мрави, пауци, разни цветови, лишће. У једном већем грумену очуван је и цео гуштер, затим шарено перје птица.

На основу ових животиња и биљака обухваћених ћилибарском смолом која се доцније потпуно скаменила, детаљно је реконструисана стара шума ћилибара која се ширила преко овог дела Европе пре много милиона година.

Код Пламнићена у Самланду, близу Кенигсберга у Источној Пруској, налази се и огроман рудник ћилибара у коме се површинским радовима вадиле годишње преко 400.000 килограма ћилибара. Сам рудник дугачак је око 1200 метара а дубок 25 метара, тако да његово дно лежи 14 метара испод површине Балтичког Мора. Ћилибар се вадиле из такозване „плаве земље“ која садржи просечно 1—2 килограма ћилибара по тони.

Обрада једног дивног зрна ћилибара

Плава земља налази се данас испод површине Балтичког Мора и из ње таласи испирају и избацују ћилибар. То је донекле сасвим схватљиво, пошто ћилибар има специфичну тежину врло блиску специфичној тежини воде, а неки пут је она чак и мања.

Једно време за вађење ћилибара из Балтичког Мора употребљавани су и њурци.

У Источној Пруској, нарочито у Кенигсбергу, још од средњег века познати су мајстори-резбари који израђују различите украсе од ћилибара. То занатство цвета и данас, и чак претставља једну врло напредну и широм целог света познату грану примењене уметности која је прославила старе кенигсбершке мајсторе,

Савети НАШЕТАЈКАРА

Како се за време рата може болесницима справљати дијетална храна

Дијеталну храну није лако справљати ни у мирно доба, када све стоји на расположењу, а немо ли за време рата, када силом прилика, постоје ограничења.

Прво треба знати да за време већине, нарочито акутних болести, болесник треба да једе мање него што је јео као здрав. Обично он сам одбија много, или уопште да једе и онда је то утолико лакше спровести. Али има случајева (што је свакако добар знак!) када болесник, напир, и у грозници, тражи да једе. Његова околина, често пута сва срећна због тога, радо му даје што тражи. Међутим то је погрешно. За време акутног оболења, т.ј. за време оне болести која је почела изненада, развијала се брзо и која не траје дуго, као напр. ангина, запаљење плућа, запаљење бубрега итд., болесник не само што не мора, него и не треба много да једе. У таквим случајевима много је боље да он једе мање, него ли више. Друкчије стоји ствар за болеснике који болују од неке хроничне, т.ј. дуготрајне болести. Њима се већ мора подесити дијета и то или да исхрана буде обилна и што хранљивија, као што је то потребно н.пр. за туберкулозне болеснике, или да буде нарочито подешена за дотичног болесника (напр. срчаног или бубрежног болесника).

Болесник од акутне болести треба да узима обично доста течности (нарочито ако има високу температуру и доста се зноји) и врло лако сварљиву храну, т.ј. ону која не садржи много беланчевина и скоро никако масти. Због тога за такве болеснике у првом реду долазе у обзир **воћни сокови** (лимон, малина, јабука, чеђено грожђе и др.). Они садрже течности, шећера и много витамина С (це) т.ј. баш оног витамина који највише потпомаже одбранбене снаге организма против инфекције. Два или три дана болесник од неке акутне болести може да живи само од воћних сокова. Али ако болест и дуже траје, онда мора да почне боље да се храни, јер у организму који се стално троши — а у болести више него обично — морају беланчевине да буду надокнађене. Довољно и то лако сварљиве беланчевине има у млеку. Због тога се оно препоручује за децу и болеснике. Али ако је тешко набавити млека, онда оно мора да буде замењено неким млечним производом (кајмак или млади сир). По себи се разуме да количина дата болеснику мора бити, нарочито у почетку, мала. Уопште при свакој дијеталној исхрани важи опште и врло важно правило: треба давати хране чешће, али по мање.

Затим се болеснику може дати вариво (барен кромпир, пире од кромпира, шаргарепа на води или на маслу) и тесто (резанци, макарони, „флеклице“) компот (најбоље од свежих јабука иако су оне данас доста скупе!) и воће (лимон, поморанџе, мандарине). Воће треба да је саставни део сваке болесничке дијете, јер оно, осим тога што је пријатно и освежава, садржи шећера и витамина.

Хронични, измршавели и изнурени болесници, који треба да се поправе, морају јести што хранљивију храну.

Болесници од срца и са повећаним крвним притиском треба на првом месту да употребљују што мање кухињске соли у исхрани, јер услед тога неће ни много пити течности која је за њих шкољива. Поврћа, теста и воћа могу да једу, па чак и месо —

Бубрежни болесници треба да избегавају месо и јаја, као и кухињску со. Они треба углавном да се хране млеком или млечним производима, поврћем, тестом, слаткишима (доста компота, пекмеца, слатка) и воћем. Болесници од акутног запаљења бубрега треба — према упутству лекара — неколико дана да држе потпуно дијету, т.ј. ништа да не једу, нити да пију.

Др. С.

ШМИЊЕР

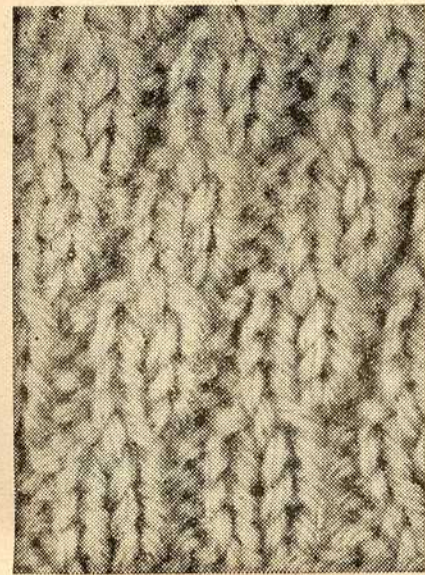
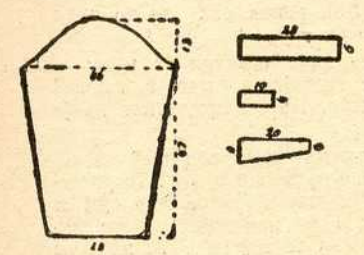
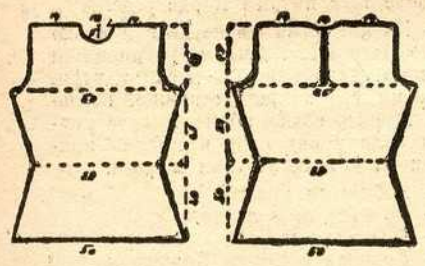

Џемпер са украсима од ангоравуне

МАТЕРИЈАЛ: 300 гр. вуне у четири нити, 30 гр. ангоравуне; игле бр. 3.

НАЧИН РАДА: 4 пута 2 право 2 обрнуто, 4 пута 1 право, 2 обрнуто; 2 право, 4 пута 2 обрнуто, 2 право, 4 пута 1 обрнуто, 2 право; исто исочетка. Окосратник, маншете и чепови су од ангоравуне. Раде се 1 ред право, 1 обрнуто.

(Fotos: Europa Sonderdienst)

Предњи део: Почети одоздо на 120 петљи; у сваком четвртном реду на почетку и на крају сваке игле скинути по 1 петљу све до краја. Потом, у сваком четвртном реду додати по једну петљу док не добијете ширину од 50 см. на висини 21 см. Скинути за изрез око рукава 5 петљи, потом 3 пута 1 петљу; даље право до 18 см у висину. У средини за изрез око врата у висини 5 см и 10 широко скидати у сваком реду стално по 1 петљу.

Задњи део: Почети одоздо на 100 петљи. У сваком четвртном реду скидати по 1 петљу до краја. Потом додавати у сваком четвртном реду до 45 см ширине и 21 см висине. За изрез око рукава скинути 3 петље; потом даље радити право до висине 17 см.

Рукав: Почети одоздо на 78 петљи; радити право до 20 см. висине. Даље у сваком четвртном реду додавати по 1 петљу, док не добијете ширину од 44 см. Дванут скинути по 2 петље, 20 пута по 1 петљу, даље 5 пута по 2 петље. Завршити на 24 петље.

Чеп: почети на 25 петљи и радити до висине 4 см. **Маншете:** Почети на 75 петљи и радити право до 6 см. **Окосратник:** Почети на 180 петљи; на почетку и крају сваке игле скидати по 1 петљу до 6 см. ширине.

И после непроставане ноћи можете изгледати свежи и одморни

Недовољан сан, играчке, храна која се тешко вари, седење у задимљеним просторијама, све то има рђаве последице на лепоту и на здравље уопште. Као и увек, тако и овога пута подвлачимо, да ове „седељке“ не утичу рђаво на младе девојке које ујутру изгледају исто тако свеже као и увече. Горе је, то код жена изнад 30 година. Већ после поноћи на њима видимо умор; очи су

изгубиле сјај, углови усана се опуштају и, ујутру су чак ружне. Нека се на нас не љуте даме, што им говоримо истину у очи, али то није намера да их оговарамо, већ само жеља да их посаветујемо.

Велика је грешка што наше даме обраћају углавном пажњу својој спољашности пре него што оду у друштво и не мисле на то како ће изгледати сутрадан. Потребно је, да и после седељке изгледате свеже и да изјутра не изгледате уморни и да вас не боли глава због непроставане ноћи.

Препоручујемо свакој жени (којој то прилике допуштају) да има припремљено купатило када се поћу врати кући. После топлог купања истуширајте се хладном водом. Нерви ће се одмах умирити. Ако вас боле ноге од тесних ципела, измасирајте прсте масним кремом. Не треба да напомињемо да сваке вечери треба испрати уста, нарочито после вина. Немојте да жалите што ћете лећи пола сата доцније, то ће вам се у сваком случају исплатити.

Да бисте имали леп тен, потребно је да шминку отстраните сапуном или млеком од бадема, а затим, да утрљајте у кожу неки мастан хранљив крем. Шминка и пудер делују на кожу, тако да је лице изјутра жуто, испијено као исцеђен лимун, пуно бора и раширених пора. Жене које фарбају очне капке или обрве, морају безусловно неким лосионом уклонити шминку, јер се може десити да добију запаљење очних капака.

Најзад отворите широм прозоре да би се плућа надисала ваздуха и очистила од дуванског дима. Ако осећате да сте сувине јели, попите чашу минералне воде. Ако сте поступили тачно по нашим саветима, можете рећи мирне савести да сте за своју лепоту све учинили.

ЈЕВТИНА КУЊА

ГУЛАШ ОД КРОМПИРА

Главнију ситно сечена прва лука испржите на масти. Поспите брашном и кад се и оно мало испржи налейте водом. Посолите, обберите, можете додати и мало алевје напrike и добро прокувајте. Ољуштене кромпире исеците на коцке и ставите у овај умак да се пирјани. На крају можете додати и обарене суве кобасице или суво месо.

САЛАТА ОД ЦЕЛЕРА

Велики бели целер ољуштите, оперите и скувајте с комадићем масти у сланој води. Извадите га из воде и када се охлади исеците га на танке коцке. Поређајте га на тањир у облику руже, прелите сирћетом, уљем, шећером, бибером и сољу.

Поподневна хаљина

1) Хаљина за поподневне изласке од тамног крeна. Јак набор полази од рамена и само га широк „мидер-појас“ у струку прикупља. На сукњи остаје сва ширина. (Модел — Ђиљана Шимић).

Постоји ли нека веза између женине спољашности и њеног карактера

Каже се да је женина спољашност у извесној вези са њеним карактером. Тако на пример, очи које увек гледају у страну показују склоност флертовању и жељу за обожавањем. Дугачку горњу усну наилазимо код жена које много полажу на своју спољашност, али у суштини су празне и самохвалисаве.

Жена са шпичастом брадом, паметна је и бистра и уме да осваја људе. Очи, близу постављене, обично су знак љубоморе која може да загорча цео живот. Пунија жена са опртом косом тип је авантуристкиње. Таква жена лако се прилагођава и одвајна је ако то мора да буде. Танка, свиленка коса, знак је уметничке природе. Жена са таквом косом осетљива је и велики пробирач у избору својих пријатеља. Не задовољава се само тиме да се уда, него радије чека да наиђе „онај прави“. Велики размак између очију знак је необичне бистрине. Таква жена у свему има успеха. Амбициозна је, у свему хоће да буде прва. Жене са таквим очима радо заповедају.

Жене са великим, лепо кројеним устима која имају привлачан изглед, са не много пуних, на горе повијеним уснама, имају, тако се каже, идеална уста. Таква уста значе уравнотежен карактер, смисао за хумор и сталност у пријатељству.

Јако развијен палац знак је независности и самоуверења. Лагани ход значи тиху и помирљиву природу.

Руница на бради — склоност ка флертовању. За жене са шпичастим претима каже се да мисле више срцем него разумом. Жене са руницама на оба образа имају срећу у љубави и свака жеља им се испуњује. Руница на једном образу, значи веселу природу и велики успех код мушкараца. Широки врхови прстију значе добро здравље, много разума и стрпљења. Подбрадак значи велику жељу за забављањем и удобним животом.

Шлајери су опет у моди

Шлајери су опет у моди! Само се више не носе преко лица, већ са стране, а имају облик мараме. Овој комбинацији прилагођени су и шешири, што се најбоље опажа на овоме елегантном моделу.

Алекс Мурфи, студент, младић од 25 година, дошао је први пут у Париз. Узео је стан у улици Блондел број 7. Ту су под заштитом вратарке госпође Кремјо, становали различити станари: пензионисани капетан, брачни пар, маникирка и тешки инвалид. Мурфи је заузео мансарду изнад празног стана, у коме је пре кратког времена убијена мала, лепа модискиња. Гомила књига, заоставштине убијене, пренета је на мансарду. Мурфи је погодио стан с храном за 300 франака месечно. Дао је вратарки унапред хиљаду франака. То се њој учинило врло сумњиво и пријавила је случај комесару полиције. Мурфи је донео са станице свој кофер и целог дана није излазио из стана.

(2)
Ако је истина да стан својим уређењем баца извесну светлост на станара, онда можете мислити како је Мурфи био озарен уређењем овога стана пуног чудних противречних предмета. Читава изложба слика исечених из илустрованих листова и прилепљених на шарене картоне. Ту је прво лик Едисонов на онда низ портрета чувених проналазача, научника и филозофа. Ту је Маркони, Мадам Кири, Њути, Рентген, Ниче, Шопенхауер, Дарвин, Кант, Бергзон и Мататма Ганди.

Без икакве везе ревале су се слике преко три зида. Али најупадљивији и нарочито збркан био је други ред слика у змијастој линији истичући главе злочинца с којима се последњих година обогатила криминалогија. Последњи су у томе реду Ландри и страшна белгиска тровачица.

Тек при ближеј посматрању могло је да се примети да иза сваке страшне главе постоји необјашњена тајна. Крив или невин? Нормалан или луд? Алекс Мурфи попи и последњи гутљај вина на се баца на посао да среди гомилу књига, тужно наследство иале модискиње. Поред себе на патос прилепио је свећу и као да је нарочито с одређеним налогом дошао у стан брижљиво је испитивао сваку књигу коју би узео. То су већином били популарни, добри романи а према многим примедбама и забелешкама читатељским могло се закључити да је мала модискиња располагала и критичарским даром.

Узевши књигу „Слика Дориана Греја“ од Оскара Уајлда, Мурфи се јако изненадио због саме књиге а још више што су листови романа на чак и корице били пробušени. У средини књиге руке су биле округле а онда овалне у колико су биле ближе корицама. Кад је склопио књигу и покушао да према свећни погледа кроз руке светлост није продрала. Мурфи прошапута: „то значи да је револверски метак погодио књигу када је неко читао“.

Заузет својим послом Мурфи није уо да се неко пење уз степенице и да је после кратког задржавања пред вратима убијене продужио пењање.

Мурфи погледа у врата. Била су зашиљена. Подиже се, не што је био одважан, већ што није могао да трпи неизвесност. Отвори врата и коракну у мали ходник. Ноћни посетилац беше „улубљена канта“, човек с унакаженом губицом с четвртога спирата. Мурфи се нехотично повуче у врата, јер је гост учинио страхан утисак.

— Шта хоћете? упита Мурфи осорно.
— Извините. Нисам знао да је мансарда издата. Хтео сам да узем једну књигу. Ја сам Пол Биржер.

Глас му је био чист и топао. То је умирило Мурфиа и љубазно је одговорио.

— Молим, изволте; можете узети.
— Да сам знао да неко овде станује не бих дошао или бих бар метнуо на лице завојну маску.

Сад су обојица били у соби. Мурфиу је било нелагодно да посматра Пола Биржера који је разгледао мансарду.

— Имате чудновате слике, врло чудновате. И ја сам се некада одушевљавао оваквим типовима... Био сам електроничењер... Давно је то било...
Ту Биржер клече поред књига и поче да их прегруа причајући даље:

— Када је ту, доле убијена мала... То сте свакако већ сазнали?
— Да, одговори Мурфи.

— Тада су ове књиге биле моја прва брига. Пошло ми је за руком да их овамо пренесем такођећи у присуству полиције...
— И присуству убијене? упита Мурфи.

Пол Биржер окрете се и погледа га.
— Да и поред убијене. Ко је био у рату као ја, тај подноси све околности.
Када то изговори окрете се књигама и настави тражење.

— Тражите ли неку нарочиту књигу?
— Да. „Слику Дориана Греја“. Ту је она. Тачно знам да је ту.

И убрза тражење.
— Да је није однела полиција? упита Мурфи.

Пол Биржер диже се и приђе младићу. Хтео не хтео Мурфи је морао да погледа у Биржерове влажне, избуљене очи. Духовна поузданост помогла му је да буде храбар што иначе није био. Тихо али одважно рече:

— Ви сте убили малу модискињу...
— Јесте ли ви из полиције? упита Биржер такође тихо.

— Нисам.
— Онда сте дошли по нечијем налогу?
— Ни то.

Пол Биржер се врати књигама. Изгледао је, што у ствари није било могуће, много ружнији, јер му лице није могло да побледи. Мурфи се наслонио на сто а иза леђа држао је књигу коју је Биржер тражио. Затим је клекао поред њега. Биржер га погледа али не устаде. У кући је била потпуна тишина. Кроз зидове суседне зграде допирала је једва чујна музика, хука и смеј.

— Ту је некакав бурдељ, јавна кућа... проговори Биржер.

— Знам... одговори Мурфи и као да му се пред очима створи слика човечулка с брадицом. Затим се извинио што нема више вина.

Међутим Биржер је посматрао слике а Мурфи њега. Не окрећући се Биржер је говорио:

— Што се тиче оваквих комбинација ви сте још сувјше млади. Ко сте ви?
— А да ли знате ко сте ви?

— Не. Али што дуже живим а нарочито вечерас долазим до уверења да ми искривљено лице врло лепо доликује...
Ту се Биржер окрете и рече:

— Смем ли вас по каткад посетити?
— О молим, увек...
— Знате ли шта је ужасно у животу? По мом мишљењу и најужасније? Претензија, полагање права на нешто што је припало другоме. Због тога су пропали многи и готово увек најбољи.

— Јаку поћ! рече Мурфи и приврети Биржеру да изиђе па се врати у собу и зашпири врата.
До поноћи лежао је опружен на постељи и размишљао о доживљајима тога дана. Затим је заспао. Био је то начитан дечко и све је посматрао живахном фантазијом. Дошао је у Париз да освоји свет и изгледало му је да га у томе не може ништа спречити.

Полицијски комесар Каре био је човек који никад не пренагљује. Био је практичан полицајац то јест сувјше комотан. Зато је више волео какво убиство него тучу на пример мужа и жене. У првом случају његова се делатност ограничавала на алармирање истражне власти, на саслушања и на самохвалисање за време фото-репортерских снимка на лицу места јер тада важност његове особе пријатно утиче на гледаоце. У брачној распри комесар је увек смешан и омрзнут. Прво саслушање изазива друго, треће па се створи читав „досије“, а као се цео предмет упути истражном судији, онда на претресу комесар обично испадне најемешнији.

Али то не значи да Каре занемарује своју дужност. Оно што му је госпођа Кремјо испричала о свом стану Мурфиу, свео је он на могућан случај и привремено, као кратку забелешку, уписао у стони календар. Ту забелешку „Кремјо“ наишао је после четрнаест дана, када је рано ујутру прелиставао забелешке прошлих дана. Како вратарка није више долазила претпоставио је да је и она, као и многе друге жене, од мале случајности склопила интересантну приповетку. Али као полицајац познавао је добро последње ситних неизвршавања, стога је телефоном позвао Кордеа, чиновника кривичног одељења, који је водио истрагу неразјашњеног убиства мале модискиње.

Кад је Корде дошао, комесар му је испичао саопштење госпође Кремјо. Тиме је та ствар за њега била свршена. Име „Кремјо“ прецртао је у календару.

Чиновници кривичног одељења сви су амбициозни да решењем неразјашњене афере стекну поштовање својих претпостављених. Тако се и Корде надао да ће расветлити убиство мале модискиње у улици Блонделовој бр. 7. Али прошло је већ шест месеци и није се наишао никакав нови траг. Искра вратарке био је формалан: мала није примала никога. Сви су је познавали као пристојну малу моди-

скињу, којој су сви њени послодавци издали најпохвалнија сведочанства.

Из куће, где се десило убиство, нико није осумњичен, ни пензионисани капетан беспрекорног владања, ни безазлени брачни пар с двоје деце, ни унакажени тешки рањеник па ни маникирка Алиса. Њу су мало дуже петљали јер је примала свакојаке, сумњиве људе. Али је било јасно да је тај поступак полиције учињен само зато што није било никакве друге личности за дуже саслушавање.

Кад се Корде појавио у стану госпође Кремјо њој се отскеле ноге, претрвила се!

Нико живи па чак ни окорели зликовац не уме о таквим осмехом да пропраћа своје речи као чиновник кривичне полиције, а то утиче врло непријатно. Зато ни љубазност Кордеова није нимало умирила стару госпођу.

— Комесар Каре саопштио ми је вашу доставу о новом стану... поче он после кратког поздрава. Да ли сте отада приметили још штогод?
После тога питања Корде седе.

— Нисам. Чини ми се да сам и оно глупо истргљала. Није ми чудно. Кад се коме „тако нешто“ деси у кући, онда му све изгледа страшно. Господин Мурфи свако подне и вече долази овде у ову собу и морам признати да је врло уљудан младић.

— Добија ли писма?
— До сада није добио.
— Излазили поћу?
— Понекад с Полом Биржером...
— Пол Биржер? Човек с маском?
— Да. Али рекла бих да то чини из сажаљења.

Корде се мало замисли па рече:
— Је ли госпођица Алиса код куће?
— Свакако. Нисам приметила да је изишла.

— Да ли има кога код ње?
— Нема. Пре подне никад. То усталом и сами знате. Допуштено јој је „примање“ само поподне. Она се тачно придржава те наредбе. То могу да посведочим.

— Хвала, госпођо Кремјо. Пожурићу горе, до ње...
Корде устаде.

— Да се није опет нешто десило? Упита госпођа Кремјо непрестано уплашена.

— Десило се то, госпођо, да се убица још увек слободно креће.
На вратима пре но што ће изићи рече јој учтиво:
— Нисам био код вас! Разумете ли?
— Знам, знам...
Кроз прозорче видела је госпођа Кремјо да је отишао уз степенице.

С великом окретношћу полицајаца тајне полиције стиже Корде нечујно до стана госпођице Алисе, на четвртог спирату. Ослушкивао је на вратима. Ништа се није чуло, сем детињег плача некуда горе. Тада Корде куцну у врата. Истина постојало је и звоно, али он је хтео да маникирка помисли да долази неко непознат, који не зна за звоно.

(Наставиће се)

Ублажење болова!

Свака Пирамидон таблета је Ваш добар пријатељ — она Вам помаже код не-лагодности и болова

Pyramidon ТАБЛЕТЕ

САМО ПРАВЕ СА БАЈЕР-ОНИМ КРСТОМ!

Одмах ректор, Са. 99. 21 на 21 јуна 1932

Тараган

РОМАН ОД ЛУДВИГА ВОЛФА

Барон Гараган изишао је из тамнице. Пуштен је два месеца раније пошто је одробијао пуних десет година због убиства грофа Вершинина, у чијем је стану затекао своју жечу лепу Глорију. На претресу се установило да је анонимно писмо писала сама Глорија...

Гараган гори од жеље да се освети жени. И хита кући из тамнице. Али, ту га чека ново изненађење. Његова жена је побегла много раније и стари његов слуга не зна где се налази... Гараган је спреман да је тражи по целом свету, али сва његова имовина пропала је за време рата. Остало му свега неколико златника и нацрти за усавршење радиотелеграфског апарата које је израдио у тамници. Но ни то не умањује његову жељу за осветом.

За то време његова жена Глорија, проводи се у Швајцарској у друштву америчког милионера Мекферсона и младог аустријског грофа Хеникштајна.

(2)

Гроф је погледа запањено. Глорија црну у смех:

— Јао, како сте направили уплашено лице. Као дете! Не свиђа вам се ова романтична тајанственост? Треба да запамтите једно. То је најбољи савет који ћу вам дати: никада не верујте жени ниједној! Свака права жена лаже, јер мора да лаже.

— Ви ме исмевате, милостива госпођо. Али ништа зато. Вама је све дозвољено. Смете чак и истину да говорите.

— Ах, пази, дете је превејано, — рече весело Глорија. — Али, хајдемо, ено мистер Мекферсон се сасвим смрачуо.

Гроф је остао на клизалишту, а Глорија са Мекферсоном клизајући се упутила у Партенкирхен.

Целим путем Глорија није проговорила ни речи тако да је Мекферсон забринуту упита:

— Шта ти је, Глорија? Зашто ћутиш?

Глорија се тргла као да се пробудила из сна. Затим рече тихо:

— Тужна сам, Лесли. Тако сам тужна да бих могла да заплачем.

Мекферсон је без речи нежно помилова по руци.

III

Стари Евединг се трудио да објасни свом господару како је дошло до тога да му реквизирају стан. Гараган међутим, или није слушао или није могао да разуме, одакле неком јужно-америчком аташеу или галицијанском шверцеру право, да расположу његовим станом, и није ништа одговарао.

— Господин Шенијер ће напустити стан за осам дана, а господин Еспоњито ће остати вероватно још цео месец. Господин барон мора да предузме кораке да му се онда цео стан ослободи.

Гараган је ћутао.

— А овде су признанице за кирију. Није се дало ништа уштедети јер су трошкови порасли. Тек последњих месеци узимао сам, по савету госпођице фон Квајс, кирију у иностранј валути.

— Госпођице фон Квајс?

— Да, господине бароне, госпођице Николине.

Гараган се замислио. Николина? Зар то није она мала девојчица с дугачким перчином која је онда, разуме се пре десет година, ишла још у школу?

— Дobar савет ти је дала Николина.

— Да, уштедео сам од последње кирије четрнаест долара.

— А не знаш, Евединге, шта је са мојом женом?

— Не, не знам, господине бароне.

Одговор старог слуге био је тако збуњен и несигуран да би и највнији човек од Гарагана, морао да посумња у његове речи.

— И за свих ових десет година није се ништа бринула за кућу?

— Није, господине бароне.

— И није се ни писмом јављала?

— Није, господине бароне. Милостива госпођа је одмах, одмах после... несреће обомела.

је цигарету и почео да шета по соби.

Можда је Глорија мртва? То би заиста било најбоље решење. Много јада било би му уштеђено. Не би морао да се свети. Стварно, ако има правде на свету, требало би да је мртва. Али осећао је инстинктивно да није тако. И зашто је баш њега, мирног, стрпљивог човека, судбина направила убицом? Зато што је много волео? Зато сигурно она и живи, да би га сасвим упропастила...

Узео је кључеве и отворио писаћу сто.

Написао је баш одмах на оно кобно писмо у коме му се анонимно јавља да га Глорија вара са грофом Вершинином из руског посланства. Ако му је имало стало до жене — писмо је писала сама Глорија, како се доцније у току претреса установило — нека око четири часа поподне наврати у приватан стан грофа Вершинина, Хамбургска улица 17.

Гараган је зурно у писмо које га је стало десет година живота; десет година тешке тамнице...

Тако је и онда седео. За истим овим писаћим столом. Радио је на усавршавању радиотелеграфског апарата и већ је био близу решења. Требало му је још само неколико недеља мира и рада, па да дуги напор и труд буде крунисан успехом.

И баш тада је Евединг донео судбоносно писмо. Као да је слутио нешто положио га је без речи на сто. Гараган је отворио и прочитао писмо не разумевајући у први мах ништа. Ту се зацело ради о неким другим људима. Ко је тај Вершинин? Ко кога вара? С презрењем је одбацио писмо.

Хтео је да продужи рад, али, мисли му више нису функционисале као што треба. Да ипак нема нечега у ствари? Он се последњих месеци толико био задубио у посао да није много ни водио рачуна о жени. Да се код ње није десила каква промена? Не, она је паметна и поштена жена...

Наједном је откуцало четири часа. Као бесомучан Гараган је скочио. Излетео је из собе, сео у ауто и појурio

у Хамбургску улицу. Чинило му се као да све то сања у неком тешком сну...

Лакеј му је уљудно рекао да гроф Вершинин није код куће. Гараган га је грубо одгурнуо и ушао у стан.

Гроф Вершинин, још млад човек, седео је заваљен у дубокој фотели. На наслону фотеле седела је Глорија и пушила дугачку танку цигарету.

Гараган је застао гледајући их. У том тренутку није знао за себе. Очи љубавника гледале су га запањено.

Онда се наједном насмејао. Језивим смехом избезумљеног човека...

Немо се окренуо и напустио собу. Кући је дошао пешице. Био је миран и хладнокрван, иако му се на лицу читало очајање.

У пет сати је већ седео за својим писаћим столом и, зачудо, сасвим је прибрано радио.

Осталих догађаја тога дана сећао се мутно и магловито. Зна само да се Глорија доцкан вратила кући. Вратила се не као кривац и заплашена, него увређена, љута. Стала је пред њега као да је он крив, као да је он њу увредно. Рекла му је да је егонста без осећања части, да је кукавица.

Гараган је једно време слушао равнодушно, али је онда изненадно плануо.

Пала му је крв на очи и за неколико тренутака био је опет у стану Вершинина.

Вершинин је седео за писаћим столом и зачуђено гледао човека који му по други пут на овај начин упада у стан.

— Извините, ако сметам, грофе, рекао је Гараган уљудно, али стегнута грла. Заборавио сам мало пре да вас убијем.

Затим је врло хитро извукао револвер и опално два метка у Вершинина. Овај се срушио мртав.

Напустио је стан грофов без сметње. Пријавио се сам првом полицијском кварту. Мирно је рекао да је убица.

На друга питања није одговарао.

— (Таставиће се)

Београд који не постоји више: Зимено вече пред скадарлиском кафаницом „Бук Караџић“ доцније старим „Казбеком“.

(Снимак: А. Ојмић)

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Несрећни случајеви могу се догодити на свакоме месту и могу свакога задесити. Често пута довољан је само један погрешан покрет, понекад, опет, мало непажње, па се несрећа догоди. Човек и не слутити шта га може све задесити, нарочито баш онда када се томе најмање нада.

Несрећни случајеви догађају се и у спорту. Нарочито у појединим спортским такмичењима, која захтевају велику присебност, будну пажњу и велику смелост. Један од таквих спортова је, на пример, аутомобилизам. Аутомобилске трке, и оне на друму и оне на специјалним тркачким стазама, веома су опасне и погубне. Зато се од свих спортских грана у аутомобилизму дешава највише несрећних случајева.

Догађа се, међутим, много пута да се спортске катастрофе не свршавају кобно по такмичаре. Да ли ће се несрећан случај завршити срећно или несрећно у већини случајева зависи од самог такмичара, односно од тога да ли је он у критичном моменту сачувао присуство духа или не. Многи славни спортисти извлачили су се из најтежих спортских катастрофа или

друм који је нестајао под њим. На бледом лицу црте су му непомицне, као уклесане у камену. Једино му горе очи, чудним сјајем. Њихов поглед је чврст и продоран...

Док се скакала на сиви за мерење брзине приближава дрхтећи тристотом километру, пејзаж се нагло мења. Уместо високих, витких јаблана, о леве стране друма ваљају се таласи бистрог језера.

Возач се још више нагнуо над волаком. Тркачка кола су задрхтала још јаче. Изгледао је као да ће се распасти у комаде. Светски рекорд био је на домаку...

Неочекивано, нешто црно се појавило на друму. Догодило се то тако брзо

Паризу освојити он или његов пријатељ Ритола.

Док су тркачи вежбали на стази, скакачи су тренирали своје дисциплине. На средини терена бадачи су настојали да постигну највећу даљину. Један од такмичара бацао је дискос. После брзог, двоструког окрета у месту дискос би одлетео у ваздух. При поновљеном покушају дискос је неочекивано исклизнуо из руке такмичара и полетео стреловитом брзином право ка месту где је стајао Нурми. Спортистима је застао дах од узбуђења. Ништа није могло да спречи смрт највећег тркача свих времена.

У тренутку када се смрт тако брзо приближавала Нурмију, а да он то

рио се у земљу, неколико метара иза њих.

Да није било Ритола, Финска би изгубила свог најистакнутијег атлету. Ритола је, међутим, у најкритичнијем тренутку сачувао присуство духа и то је спасло Нурмија од сигурне смрти. На Олимпијади је Нурми победио и Ритола је стигао други — само један метар иза првака.

СМРТНОСНИ СКОК...

Потпуни мир завладао је стадионом. Када се не чује ни узвик, када дах застаје у грлу, када се груди надимају, а очи засветле навикам жаром, онда се доле, на терену, догађа нешто заиста узбудљиво...

Мали, црни центар фор бразилијанске репрезентације Леонидас, ослободио се центар-халфа Андреола и као муња улетео у бековски простор. Акција је изведена толико брзо да бекови нису имали времена да интервенишу. Испред бразилијанца налазио се само вратар. Фоторепортери су већ спремни своје камере да сниме гол који ће, вероватно, да одлучи финалисту трећег светског фудбалског првенства.

Оливиери, голман италијанске репрезентације, стајао је на белој линији гола, нешто погнут, савијених колена, напренутих мишића. Као да се колебао између одлуке да ли да остане у голу или да истрчи.

— Avanti ragazzo!..

У гласу капитена Поцоа, који је стајао иза гола, осећало се дубоко узбуђење. За који тренутак одлучивала се судбина Азура...

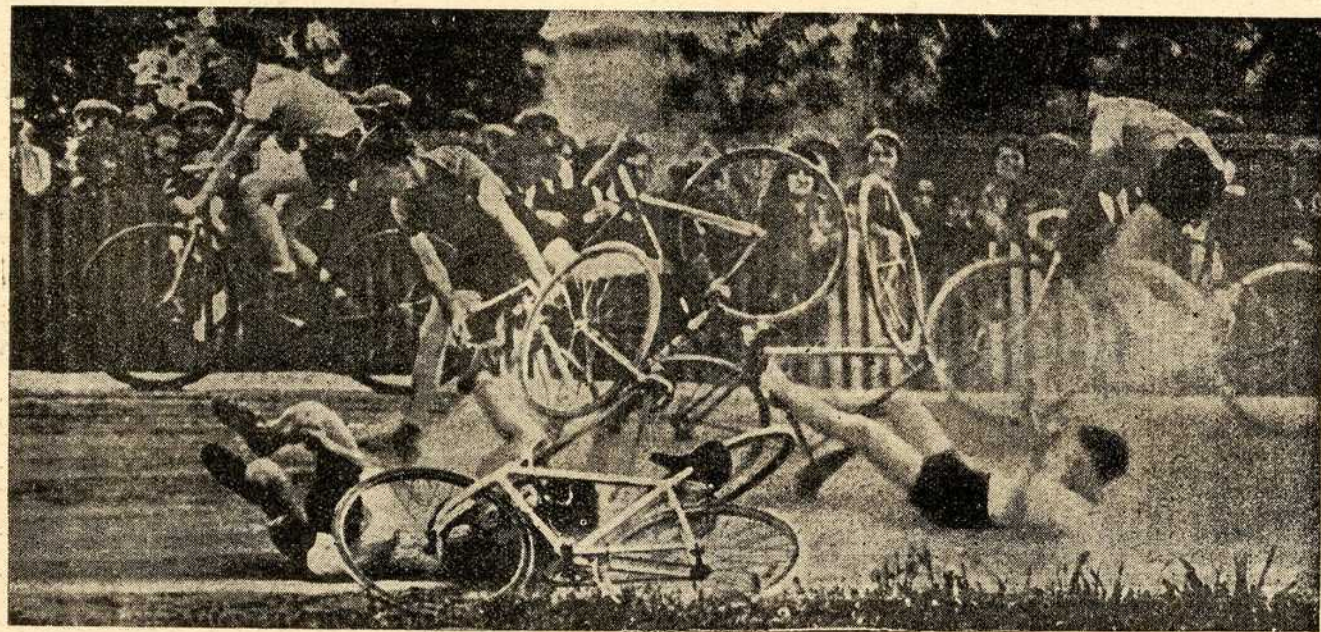
Оливиери је крочно лагано један корак напред. У том моменту је Леонидас направив погрешку. Ударио је лопту нешто јачи него што је требало и она му је побегла, котрљајући се лагано према голу. Леонидас је међутим, већ трчао у пуном спринту. Био је ближе лопти од вратара и изгледало је да је гол неминуван...

Али је и Оливиери већ летео, опружен, по ваздуху. С рукама напред истуреним, веома еластичним и смелим скоком, он је скратио раздаљину и у следећем моменту дошло је до судара. Леонидас је замахнуо ногом ка лопти, али место лопте угледао је одједном главу пожртвованог вратара. Гичкошћу мачке он се винуо у ваздух и попут правог акробате дочекао се на ногама иза опруженог вратара.

Да у одлучном моменту Леонидас није скренуо ногу, Оливиери би сигурно био мртав. **Л. Вукадиновић**

ИТЪЕНУИИ-

У КОЈИМА ОДЛУЧУЈЕ ПРИСЕБНОСТ

КАКВА ГУЖВА, А НИШТА СЕ НИЈЕ ДОГОДИЛО!

Приликом једне бициклическе трке догодио се скупни судар на једном делу стазе. Шта мислите, колико је такмичара настрадао у овој гужви? Ниједан! Иако су четворица учествовали у судару, тежих последица није било, јер је сваки од такмичара правилно поступио у најкритичнијем моменту. Сви су пали тако да се нису повредили.

неповређени или само с безбедним ореботинама. Хладнокрвни и прибрани у одлучном моменту, они су успели да избегну сигурну смрт.

СЕКУНДЕ ОДЛУЧУЈУ...

Ауто сребрне боје, чуднога облика, жури као стрела равним друмом. Телеграфски стубови промичу стварајући ваздушни зид. Осовине су шкрипале, мотор је брктао развијајући све већу брзину. Нагнут над волаком возач је напрегнуто гледао у бели

зо да возач није могао да разазна каква је то малена тачка, која је кривудала лево-десно испред точкова тркачких кола. Инстинктивно стегао је волан још јаче, из све снаге. Али машина је била јача од човека. Уместо беле пруге равнаг друма испред кола се испречила гвоздена ограда. Катастрофа је била неминува.

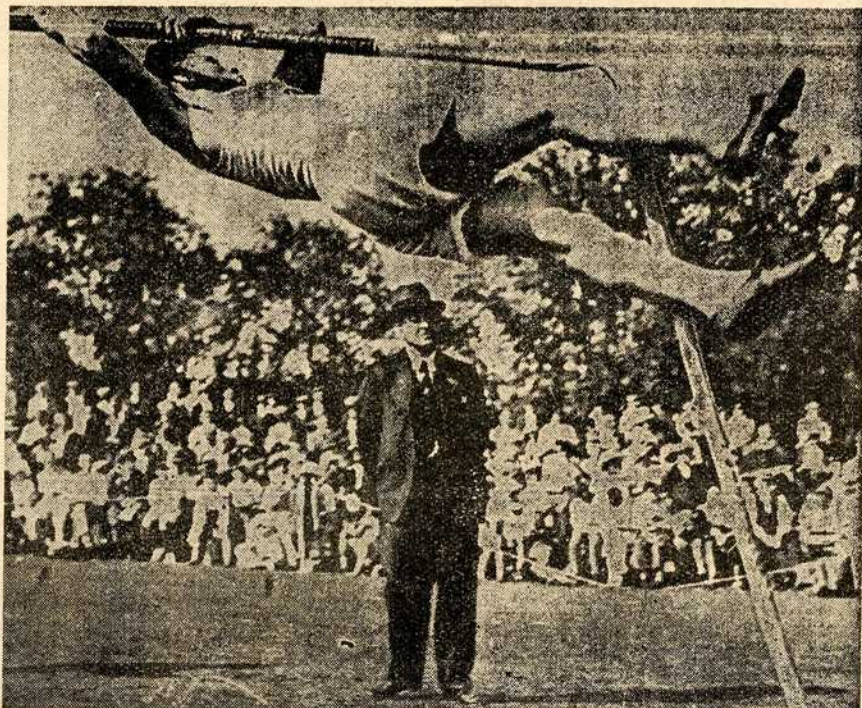
Десетине секунда су одлучивале... Снажним тртајем тела возач се усправио и у тренутку, док су кола летела кроз ваздух, он је био одбачен и падао је вртоглавом брзином. Одјекнуо је туп плусак. Хладни таласи језера осветили су га. Испливао је на површину и весело махао руком људима који су трчали ка језеру.

Рудолф Карачиола, један од најславнијих аутомобилских асова, први човек на свету који је постигао нечувену брзину од 320.885 километара на сат, односно 89 метара у секунди, преживео је многе катастрофе, али овај несрећни случај на тренингу за обарање светског рекорда у брзој возњи аутомобилом, сматра за своју најсрећнију и најузбудљивију цустоловину. Неко песето, које је неким чудним случајем доспело на друм баш када су тркачка кола развијала највећу брзину, изазвало је несрећу, која се ипак срећно свршила, захваљујући само присебности возача. Да није успео да се извуче из кола нашао би сигурну смрт у језеру.

У ПОСЛЕДЊЕМ ТРЕНУТКУ

Паво Нурми стојао је на ивици тркачке стазе и замисљено гледао у „штоперницу“ коју је држао у руци. Овај хуљиви Финца свакако је у том моменту стварао планове о олимпијској трци на пет хиљада метара. Данашњи тренинг удио му је нову наду у коначан успех Био је веома задовољан постигнутим резултатом. Био је сигуран да ће златну олимпијску медаљу на Олимпијади 1924 године у

није ни слутно, Ритола се окренуо да нешто каже свом највећем ривалу у трци на пет хиљада метара. Он је видео дискос како трепери на сунцу и скватио је у магловиту опасност у којој се Нурми налази. Опоменути га било је доцкан. Не размишљајући Ритола се свом снагом бацно на славног светског рекордера и оборно га у траву. У следећем моменту дискос је зафијукао више њихових глава и за-

КАД МОТКА ЗА СКОК ПОПУСТИ

Баш приликом залета и скока мотка се одједанпут сломила, док је такмичар лебдео у ваздуху. Скакач у оваквим случајевима може тешко да настрада. Он се, међутим, снашао и прошао је само с лакоом озледом, јер није пао на гласу, како се то обично догађа у оваквим случајевима.

УМЕТНОСТ ИСПРАВНОГ ПАДА

Овај мотоциклиста је могао страшно да настрада да није сачувао присуство духа приликом катастрофе. Он је сачувао гласу примењујући потребну технику приликом пада. Дочекао се рукама и на тај начин заштитио врат и кичму. (Fotos: Sportbild)

Лета Шпањолка

У вече 10 октобра 1846 године великим плакатима дворског позоришта у Баварском Монаку објављен је овај оглас:

„Принц Амаљато“, комедија у три чина од И. Плотца — премијера — у два међучина госпођица Лола Монтез из Мадрида приказаше националне шпанске игре.

Говорило се да ће претстави присуствовати краљ Лудвиг I. Очекивање је било грозничаво. Наравно да је највећи интерес пробудила балерина.

Нико у Монаку није познавао по имену ту играчицу али је радозналост била све већа кад су почели да круже разни гласови. Говорило се да јој у прво време полиција није одобрила боравак у Монаку.

О балерини, госпођи Марији де лос Долорес Порис и Монтез старој двадесет година — тако се бар препричавало — рођаци чувеног тореадора Монтез и потомку једне од најстаријих шпанских племићких породица, у тајним полицијским архивима биле су две забелешке. Док је Монтез живела у Паризу, са неким познатим новинаром, била је повод једном двобоју у коме је погинуо њен љубавник.

Кад се у Лондону, затим појавила на сцени да би приказала неке своје игре била је извјидана и скоро избачена из позоришта.

Због ових догађаја полиција је одбила да јој одобри боравак. Али се Монтез није нимало збунила. Знала је да је краљ Лудвиг био песник, галантан човек и да је волео жене. Затражила је аудијенцију код Монарха. Тамо се појавила у простој црној хаљини која је одлично истицала белу његову лица и врата. У првој коси са плавим преливом блистао је велики бриљант. Уз то је имала дивно овајно лице, два велика азурна ока чији је поглед могао нагло да се промени из благог израза у муњевити.

но извијало. Имало је покрете сличне пантеровим. При крају прве игре публика је била опијена. Пљесак се проломно као ураган. Шпањолка је приморана да понови два до три пута своје најтеже кораке у игри. Али више од целокупне публике, Лолом Монтез, одушевљен је Краљ. Он није више млад. Приближио се шездесетој, али је његово песничко срце врло осећајно према уметности и лепоти. Балерина је била позвана у Двор и сликар Стилер је морао да направи њен портрет који је одмах смештен у краљевским галеријама, док јој је сам краљ посветио многе жарке љубавне песме.

Али Лоли Монтез није било довољно да постане фавориткиња за један дан или један месец. Она је желела да има потпуно у својим рукама целу државу, да постане арбитар краљевог срца. И зато је почела да игра паклену комедију. Прави се да је заљубљена у Краља, одушевљена његовом уметношћу, културом и витешким духом, и изјављује да је готова да се одрекне свега за срећу свога Лудвика. Наиван, Краљ јој верује, одушевљава се њоме, обасипа је даровима и привилегијама, уздиже је, и пошто је потребно, да би се могла појављивати на двору, да има племићку титулу даје јој титулу контесе. Најзад он не зна више

Утисак који је оставила на краља био је огроман. Исте вечери је директор краљевског позоришта примио дворског официра који му је предао писмо и попрадио га речима: „Краљевом наредбом“. Директор је дрхтавом руком отворио писмо и прочитао га црвенећи. Оно је било написано краљевом руком а гласило је: „Нека се поставе на репертоар игре Шпањолке“.

Све се то прочуло и зато је те вечери, у краљевској опери, публика била заступљена као на највећим приредбама.

Краљ је дошао међу првима. Комедија је примљена с лажним интересом, али се после првог чина у интересу подигла завеса и појавила се лена Шпањолка. Дочекала је тишина очекивања. Била је заиста необичне лепоте. На сцену је изишла у црној хаљини с неким античким украсом и бриљантом у коси. После поклона пред краљевском ложом, оркестар је засвирао и Шпањолка је почела да игра.

Публика је била хипнотисана. Испочетка је игра била лагана али је постепено, бивала све живља, осећајнија и бржа. Тело играчице се еластич-

на који начин да јој докаже своју љубав. Мучи се тражећи и измишља стално нове начине да би јој доказао жар свога срца. Посвећује јој чак и стихове:

„Ти не знаш шта је егизам
О привржена, нежна жено“.

Кад је Лола приметила да је њена игра успела постала је неподношљива. Чудног и плаховитог карактера, каприциозна и својевољна, она разговара с министрима као са слугама, даје наредбе, меша се у политику, прави интриге, збацује ministre с постола. Не задржавају је ни верске обавезе. Шта више она презире религију.

Међутим, чудна открића о њој појављују се на светлости дана. Управник полиције прелиставајући новине налази многобројан материјал који приказује Лолу у правој светлости. Она није из Мадрида: рођена је у Енглеској и има двадесет седам а не двадесет две године, како је она рекла. Зове се Елиза Долорес Вилберт и већ је била удата за неког Џемса који се поближе није могао идентификовати и после развода с њим посветила се уметности присвајајући шпанско име. Није ни племићка, ни рођака

тореадора Монтеза и за време својих турнеја је имала увек посла са полицијом. Утврђује се чак да има везе и с револуционарима тих времена.

О свему је и краљ био обавештен. Али он не само да није хтео да им верује већ није хтео ни да чује о томе. Сматрао је то као освету противника који су у тако великом броју били заступљени на двору. Међутим Лола постаје господарица Баварије.

Ускоро се велики део нације окренуо против ње. Војска, клер, државници осећају да је монархија компромитована овом својевољном авантуристиком. Министар унутрашњих дела жели да је уклони. Нуди јој доживотну пензију од 50.000 лира, само да би отпловала у Италију и оставила Краља на миру. Лола, која још игра

улогу заљубљене, неће о томе ни да чује.

Али оно што не чини буржоазија чини народ. Једног дана су у граду почеле страшне демонстрације. Провори куће у којој је авантуристична станова била су поразбијани камењем. Лажна Шпањолка показује заиста невероватну храброст, за време овог непрекидног бомбардовања камењем, удара једном човеку на улици шамар само зато што се био усудио да је косо погледа.

То је већ превршило сваку меру. Народни револти су били све жешћи и краљ је био приморан да абдицира. Лола Монтез успела је да побегне у Америку где се најзад, као права пустиловка, посветила прорицању судбине...

K. H.

Историјске и друге анекдоте

ФОН ШЛЕГЕЛОВА — КОСА

Аугуст Вилем фон Шлегел био је веома ташт, тако да је то већ ушло у пословицу. Он се радо дотеривао и шминкао и са задовољством огледао своје увек румене образе у малом огледалу на поклопцу своје табакере. Пошто је био потпуно ћелав, носио је перику и то не једну него 10. На сва-

кој перики је коса била за неколико милиметара дужа него на претходној да би се мислило да му коса расте. И кад је фон Шлегел неко време носио перику бр. 10 говорио је својим пријатељима:

— Мени се чини да је већ крајње време да се потпишам.

Идућег дана је метнуо перику бр. 1.

НЕДОСТОЈАН САМ

Кад је Хенри IV одликовао господина де Вевија орденом св. Духа, овај је изговорно установљену фразу на латинском која значи: „Господине, достојан сам!“

Краљ је одобрио главом и рекао смењени се:

— Ја то сам али ме мој нећак замолио да вам дам орден.

УДВОЈЕ

У време када је музичар Абт још био дворски капелмајстор у Брауншвајгу враћао се једне вечери задовољан кући. Срео га један пријатељ и питао:

- Одакле долазите тако расположени, господине капелмајсторе?
- Са вечере! одговорио је Абт.
- Шта сте вечерали?
- Турку!
- Није рђаво! А колико вас је било за столом?
- Само нас двоје!
- Ко је био тај други, ако смем питати?
- Турка!

ШТА ТРАЖИ

Нека париска аристократкиња дозвољавала је познатом писцу Бомаршеу да је посећује, али само ноћу.

Но, млади писац хтео је да зна разлог зашто је по дану не може да посети. Једнога дана одлучи да је посети поподне.

Аристократкиња је имала у своме стану неко високо друштво, те је

долазак младога писца непријатно изненадио.

Мрко га је погледала и узвикнула:

— Господине, шта тражите овде? Бомарше горчун овим поступком, ирониично се насмеја и одврати:

— Своју спаваћу кошуљу!

УТЕХА

Војоткиња од Егијона, сестричиња кардинала Решеља, пожали се једнога дана Краљици како г-ђица од Сен-Клермона прича о њој да има петоро или шесторо деце са својим ујаком.

— Оставите, молим вас, рекао јој је монсењер Шаро, који је био присутан. — Зар не знате да свему што се прича на двору треба веровати само на пола?

БАЛЗАК И ЛОПОВ

Балзак је имао обичај да пише свеје романе ноћу... Седео, писао и пио црну кафу... При томе никад није заклачувао врата свог стана. Једне ноћи у стан се увукао лопов. Балзак је у то време, после свршеног посла, лежао у својој постељи. Лопов је почео да претурра по његовом писаћем столу. Наједном га је уплашио гласан смех. Окренувши се спазио је Балзака.

— Зашто се смејете? усудио се да запита уплашени лопов.

— Смешно ми је што ноћу, са ручном лампом, тражите новац на мом писаћем столу, кад ја не могу да га нађем ни дању. — одговорио је Балзак.

КАКО СЕ КАРУЗО СНАШАО

Славни италијански певач Карузо је као почетник први пут изишао на бину у једној провинцијској вароши. Био је толико узбуђан да је једва могао да изговори реч. Из публике је на њега полетело много различитих предмета међу којима се нашло и једна главица купуса. Карузо је узео глави-

цу и пришавши до краја бине дигао руку као знак да хоће да говори, па је рекао:

„Господо, ја сам ласкао себи надом да ће вам се моја игра допасти. Али нисам очекивао да ће вас толико одушевити да ће неко од публике чак да изгуби од радости и своју главу.“

ЗА 12.000.000.— ДИНАРА

Хитно тражимо старине: све врсте злата, бриљаната, сребра и других накита, телиха, слика, шиваћих-писаћих машина, намештај, заложнице банака као и других ствари. Највише дневне цене плаћамо те и препродавци долазе у обзир. И за 100 динара више, вредно је посетити нас.

Ради уверења све пррћите на код нас дођите.

»ИЗБОР« — Ђорђа Вашингтона 46.

НЕДЕЉНИ ПРОГРАМ

БЕОГРАДСКЕ РАДИО СТАНИЦЕ

Wochenprogramm des Senders Belgrad

НЕДЕЉА, 15 ФЕБРУАРА

- 5.00— 6.15 Другарски позdravi.
- 6.15— 7.00 Јутарњи концерт.
- 7.00— 7.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 7.15— 9.00 Јутарњи концерт из града и тврђаве Београд.
- 9.00— 9.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 9.20—10.00 Преподневна музика.
- 10.00—10.30 Свечани час.
- 10.30—11.45 Празнични концерт.
- 11.45—12.00 Недељни преглед за српско становништво.
- 12.00—12.05 Прелиставамо програм.
- 12.05—14.00 Шта Вам се допада. — Велики подневни концерт. У међувремену:
- 13.00—13.10 Саопштења на српском језику.
- 14.00—14.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 14.20—15.00 Пауза.
- 15.00—15.30 Извештај Врховне команде и кратке вести за војску.
- 15.30—15.25 Извештај о водостају.
- 15.35—16.00 Звучне ситнице.
- 16.00—16.10 Извештај Врховне команде на српском језику.
- 16.10—18.00 Полетни ритам. Изводи Радио-оркестар за игру под управом Отмара Хофера.
- 18.00—18.30 Час немачке народ. групе.
- 18.30—18.45 Дневни преглед на српском језику.
- 18.45—19.15 Бечка крв.
- 19.15—19.30 Преглед дневне штампе на српском језику.
- 19.30—19.45 Виртуозна виолинска музика.
- 19.45—20.00 Из савремених догађаја на немачком језику.
- 20.00—20.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 20.20—22.00 Поздрављамо наше слушаоце.
- 22.00—22.25 Немачке вести, спортске вести и вести на српском језику.
- 22.25—24.00 Забавни концерт. Изводи Велики радио-оркестар под управом дра Ханса Хернера.
- 00.00— 1.00 Радио Београд поздравља фронт и отаџбину.

ПОНЕДЕЉАК, 16 ФЕБРУАРА

- 5.00— 6.15 Другарски позdravi.
- 6.15— 7.00 Јутарњи концерт.
- 7.00— 7.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 7.15— 9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
- 9.00— 9.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 9.15—12.00 Пауза.
- 12.00—12.05 Прелиставамо програм.
- 12.05—13.00 Подневни концерт. Изводи Мали радио-оркестар под управом Ф. Селинског
- 13.00—13.10 Саопштења на српском језику.
- 13.10—14.00 Наставак подневног концерта.
- 14.00—14.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 14.20—15.00 Пауза.

- 15.00—15.30 Извештај Врховне команде и кратке вести за војску.
- 15.30—15.35 Извештај о водостају.
- 15.35—16.00 Од саксофона до ксилофона.
- 16.00—16.10 Извештај Врховне команде на српском језику.
- 16.10—17.00 Свира Забавни радио-оркестар под управом Фрање Седлачека.
- 17.00—18.00 Свирке и песме са Балкана.
- 18.00—18.30 Час немачке народ. групе.
- 18.30—18.45 Дневни преглед на српском језику.
- 18.45—19.15 Тонфилмске звезде.
- 19.15—19.30 Преглед дневне штампе на српском језику.
- 19.30—19.45 Свира Едвин Фишер.
- 19.45—20.00 Спорт у току недеље.
- 20.00—20.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 20.20—21.45 Распевани понедељак.
- 21.45—22.00 Поздрављамо наше слушаоце.

- 22.00—22.25 Немачке вести, спортске вести и вести на српском језику.
- 22.25—24.00 Често се свира, радо се слуша. Изводи Радио-оркестар за игру под управом Отмара Хофера.
- 00.00— 1.00 Радио Београд поздравља фронт и отаџбину.

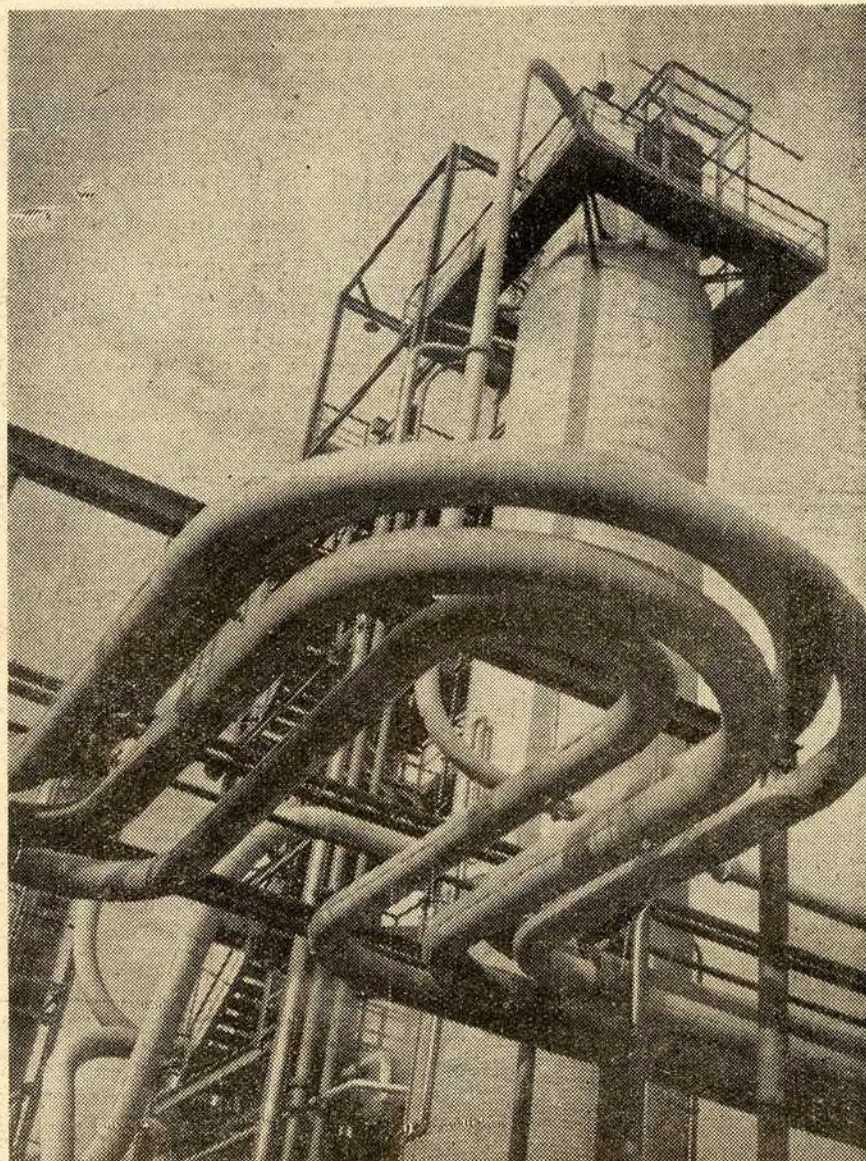
УТОРАК, 17 ФЕБРУАРА

- 5.00— 6.15 Другарски позdravi.
- 6.15— 7.00 Јутарњи концерт.
- 7.00— 7.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 7.15— 9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
- 9.00— 9.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 9.15—12.00 Пауза.
- 12.00—12.05 Прелиставамо програм.
- 12.05—13.00 Свира тамбурашки оркестар Ап. Араничког.
- 13.00—13.10 Саопштења на српском језику.

- 13.10—14.00 Оперски звуци.
- 14.00—14.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 14.20—15.00 Пауза.
- 15.00—15.30 Извештај Врховне команде и кратке вести за војску.
- 15.30—15.35 Извештај о водостају.
- 15.35—16.00 Свира Петар Кројдер.
- 16.00—16.10 Извештај Врховне команде на српском језику.
- 16.10—17.00 Свира дувачки радио-оркестар под управом Фрање Седлачека.
- 17.00—17.15 Преглед листова и часописа.
- 17.15—18.00 Шарени час.
- 18.00—18.30 Час немачке народ. групе.
- 18.30—18.45 Дневни преглед на српском језику.
- 18.45—19.15 Виртуозне ситнице.
- 19.15—19.30 Преглед дневне штампе на српском језику.
- 19.30—20.00 Оаза — отаџбина.
- 20.00—20.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 20.20—21.45 Весела тонска скала.
- 21.45—22.00 Поздрављамо наше слушаоце.
- 22.00—22.25 Немачке вести, спортске вести и вести на српском језику.
- 22.25—23.00 Речи и мелодије из немачке ризнице.
- 23.00—24.00 Шлагери које свако познаје. Свира Радио-оркестар за игру под управом Отмара Хофера.
- 00.00— 1.00 Радио Београд поздравља фронт и отаџбину.

СРЕДА, 18 ФЕБРУАРА

- 5.00— 6.15 Другарски позdravi.
- 6.15— 7.00 Јутарњи концерт.
- 7.00— 7.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 7.15— 9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
- 9.00— 9.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 9.15—12.00 Пауза.
- 12.00—12.05 Прелиставамо програм.
- 12.05—13.00 Свира Дувачки радио-оркестар под управом Ф. Седлачека.
- 13.00—13.10 Саопштења на српском језику.
- 13.10—14.00 Свира Забавни радио-оркестар под управом Фр. Седлачека.
- 14.00—14.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
- 14.20—15.00 Пауза.
- 15.00—15.30 Извештај Врховне команде и кратке вести за војску.
- 15.30—15.35 Извештај о водостају.
- 15.35—16.00 Карактерни комади и интермеци.
- 16.00—16.10 Извештај Врховне команде на српском језику.
- 16.10—17.00 Музика из немачких опера.
- 17.00—18.00 Српска народна музика. Изводи: Народни радио-оркестар, Радио-хор и солисти.
- 18.00—18.30 Час немачке народ. групе.
- 18.30—18.45 Дневни преглед на српском језику.

Симбол снаге нове Немачке: огромни индустријски уређаји који су сagraђени у оквиру четворогодишњег привредног плана.

(Foto: Hoffmann)

18.45—19.15 Мајстори бечких валцера.
19.15—19.30 Преглед дневне штампе на српском језику.
19.30—19.45 Пева Херберт Ернст Гро.
19.45—20.00 Из савремених догађаја на немачком језику.
20.00—20.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
20.20—21.45 Та то познајете!? Како се зове композитор?
21.45—22.00 Поздрављамо наше слушаоце.
22.00—22.25 Немачке вести, спортске вести и вести на српском језику.
22.25—24.00 Шлагери без паузе.
00.00—1.00 Радио Београд поздравља фронт и отаџбину.

ЧЕТВРТАК, 19 ФЕБРУАРА

5.00—6.15 Другарски поздрави.
6.15—7.00 Јутарњи концерт.
7.00—7.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
7.15—9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
9.00—9.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
9.15—12.00 Пауза.
12.00—12.05 Прелиставамо програм.
12.05—13.00 Подневни концерт. Изводи Мали радио-оркестар под управом Ф. Селинског
13.00—13.10 Саопштења на српском језику.
13.10—14.00 Наставак подневног концерта.
14.00—14.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
14.20—15.00 Пауза.
15.00—15.30 Извештај Врховне команде и кратке вести за војску.
15.30—15.35 Извештај о водостају.
15.35—16.00 Класичне игре.
16.00—16.10 Извештај Врховне команде на српском језику.
16.10—17.00 Мелодије од Лехара и Супеа.
17.00—18.00 Шарени час.
18.00—18.30 Час немачке народ. групе.
18.30—18.45 Дневни преглед на српском језику.
18.45—19.15 Дефиле проминентних.
19.15—19.30 Преглед дневне штампе на српском језику.
19.30—19.45 Мали концерт на челу.
19.45—20.00 Из савремених догађаја на немачком језику.
20.00—20.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
20.20—21.45 Од опере до тонфилма.
21.45—22.00 Поздрављамо наше слушаоце.
22.00—22.25 Немачке вести, спортске вести и вести на српском језику.
22.25—24.00 Ритмички звуци. Изводи Радио-оркестар за игру под управом Отмара Хофера.
00.00—1.00 Радио Београд поздравља фронт и отаџбину.

ПЕТАК, 20 ФЕБРУАРА

5.00—6.15 Другарски поздрави.
6.15—7.00 Јутарњи концерт.
7.00—7.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
7.15—9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
9.00—9.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
9.15—12.00 Пауза.
12.00—12.05 Прелиставамо програм.
12.05—13.00 Свира Дувачки радио-оркестар под управом Ф. Седлачека.
13.00—13.10 Саопштења на српском језику.
13.10—14.00 Свира Забавни радио-оркестар под управом Фр. Седлачека.
14.00—14.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
14.20—15.00 Пауза.
15.00—15.30 Извештај Врховне команде и кратке вести за војску.
15.30—15.35 Извештај о водостају.
15.35—16.00 Свира Адалберт Лутер.
16.00—16.10 Извештај Врховне команде на српском језику.

16.10—17.00 Српска народна музика. Изводи Радио-оркестар за игру под управом Отмара Хофера.
18.00—18.30 Час немачке народ. групе.
18.30—18.45 Дневни преглед на српском језику.
18.45—19.15 Немачке песме.
19.15—19.30 Преглед дневне штампе на српском језику.
19.30—19.45 Пева Коро Белмонте.
19.45—20.00 Из савремених догађаја на немачком језику.
20.00—20.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
20.20—21.45 Чар кулиса. Велики низ оперетских мелодија.
21.45—22.00 Поздрављамо наше слушаоце.
22.00—22.25 Немачке вести, спортске вести и вести на српском језику.
22.25—24.00 Симфонијски концерт. Изводи Велики радио-оркестар под управом Освалда Бухолца.
00.00—1.00 Радио Београд поздравља фронт и отаџбину.

СУБОТА, 21 ФЕБРУАРА

5.00—6.15 Другарски поздрави.
6.15—7.00 Јутарњи концерт.
7.00—7.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
7.15—9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
9.00—9.15 Немачке вести, затим вести на српском језику.
9.15—12.00 Пауза.
12.00—12.05 Прелиставамо програм.
12.05—13.00 Подневни концерт. Изводи Велики радио-оркестар под управом Ф. Селинског
13.00—13.10 Саопштења на српском језику.
13.10—14.00 Наставак подневног концерта.
14.00—14.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
14.20—15.00 Пауза.
15.00—15.30 Извештај Врховне команде и кратке вести за војску.
15.30—15.35 Извештај о водостају.
15.35—16.00 Љубавне песме.
16.00—16.10 Извештај Врховне команде на српском језику.
16.10—18.00 Весело послеподне. Изводи Радио-оркестар за игру под управом Отмара Хофера.
18.00—18.30 Час немачке народ. групе.
18.30—18.45 Дневни преглед на српском језику.
18.45—19.15 Омиљени гласови.
19.15—19.30 Преглед дневне штампе на српском језику.
19.30—19.45 Певају „Врапчићи регенбуршке катедрале“.
19.45—20.00 Спорт у току недеље.
20.00—20.20 Немачке вести, затим вести на српском језику.
20.20—21.45 Београдска шарена позорница.
21.45—22.00 Поздрављамо наше слушаоце.
22.00—22.25 Немачке вести, спортске вести и вести на српском језику.
22.25—24.00 А сутра је недеља.
00.00—1.00 Радио Београд поздравља фронт и отаџбину.

СОННАТА, ДЕН 15. ФЕБРУАРА 1942.

5.00—6.15 Kameradschaftsdienst
6.15—7.00 Frühkonzert.
7.00—7.15 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
7.15—9.00 Frühkonzert aus der Stadt und Veste Belgrad.
9.00—9.20 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
9.20—10.00 Musik am Vormittag.
10.00—10.30 Eine Feierstunde.
10.30—11.45 Festliches Konzert.
11.45—12.00 Gemeinschaftsempfang für die serbische Bevölkerung.
12.00—12.05 Wir blättern Programm.

12.05—14.00 Was Euch gefällt. Ein grosses Mittagskonzert. Dazwischen: Mitteilungen in serbischer Sprache.
13.00—13.10 Mitteilungen in serbischer Sprache.
14.00—14.20 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
14.20—15.00 Umschaltpause.
15.00—15.30 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht mit langsamer Wiederholung und Kurznachrichten für die Wehrmacht.
15.30—15.35 Wasserstandsmeldungen.
15.35—16.00 Klingende Kleinigkeiten.
16.00—16.10 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht in serbischer Sprache.
16.10—18.00 Beschwingende Rhythmen. Es spielt das Tanzorchester des Senders Belgrad. Leitung: Othmar Hofer.
18.00—18.30 Volksdeutsche Stunde.
18.30—18.45 Tagesschau in serbischer Sprache.
18.45—19.15 Wiener Blut.
19.15—19.30 Zeitungsschau in serbischer Sprache.
19.30—19.45 Virtuose Violinmusik.
19.45—20.00 Aus dem Zeitgeschehen in deutscher Sprache.
20.00—20.20 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
20.20—22.00 Wir grüssen unsere Hörer.
22.00—22.25 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
22.25—24.00 Ein Unterhaltungskonzert. Es spielt das Grosse Rundfunkorchester. Leitung: Soldat Dr. Hans Hörner.
00.00—1.00 Der Sender Belgrad grüsst Front und Heimat.

МОНТАГ, ДЕН 16. ФЕБРУАРА 1942.

5.00—6.15 Kameradschaftsdienst
6.15—7.00 Frühkonzert.
7.00—7.15 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
7.15—9.00 Guten Morgen, lieber Hörer.
9.00—9.15 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
9.15—12.00 Sendepause.
12.00—12.05 Wir blättern Programm.
13.00—13.10 Mitteilungen in serbischer Sprache.
14.00—14.20 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
14.20—15.00 Umschaltpause.
15.00—15.30 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht mit langsamer Wiederholung und Kurznachrichten für die Wehrmacht.

15.30—15.35 Wasserstandsmeldungen.
15.35—16.00 Vom Saxophon bis zum Xylophon.
16.00—16.10 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht in serbischer Sprache.
16.10—17.00 Es spielt das Streichorchester des Senders Belgrad. Leitung: Franz Sedlatschek.
17.00—18.00 Was der Balkan singt und spielt.
18.00—18.30 Volksdeutsche Stunde.
18.30—18.45 Tagesschau in serbischer Sprache.
18.45—19.15 Tonfilmsterne.
19.15—19.30 Zeitungsschau in serbischer Sprache.
19.30—19.45 Edwin Fischer spielt.
19.45—20.00 Sport der Woche.
20.00—20.20 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
20.20—21.45 Der singende, klingende Montag.
21.45—22.00 Wir grüssen unsere Hörer.
22.00—22.25 Deutsche Nachrichten, Sportmeldungen, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
22.25—24.00 Oft gespielt, gern gehört. Es spielt das Tanzorchester des Senders Belgrad, Leitung: Othmar Hofer.
00.00—1.00 Der Sender Belgrad grüsst Front und Heimat.

ДИЕНСТАГ, ДЕН 17. ФЕБРУАРА 1942.

5.00—6.15 Kameradschaftsdienst
6.15—7.00 Frühkonzert.
7.00—7.15 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
7.15—9.00 Guten Morgen, lieber Hörer.
9.00—9.15 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
9.15—12.00 Sendepause.
12.00—12.05 Wir blättern Programm.
13.00—13.10 Mitteilungen in serbischer Sprache.
14.00—14.20 Deutsche Nachrichten, an-schliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
14.20—15.00 Umschaltpause.
15.00—15.30 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht mit langsamer Wiederholung und Kurznachrichten für die Wehrmacht.
15.30—15.35 Wasserstandsmeldungen.
15.35—16.00 Peter Kreuder spielt.
16.00—16.10 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht in serbischer Sprache.
16.10—17.00 Es spielt das Blasorchester des Senders Belgrad. Leitung: Franz Sedlatschek.

Према извештају јапанске врховне Команде, јапанске трупе заузеле су острво Борнео. Ово острво, треће по величини на свету, било је у поседу Британија и Холанђана, али се њихова власт ограничавала само на узани обалски појас. У унутрашњости, још увек владају закони дивље џунгле у којој живе урођеничка племена Дајака и Пунатса.

(Foto: Belgrader Bildagentur)

17.00—17.15 Zeitschriftenschau.
17.15—18.00 Bunte Stunde.
18.00—18.30 Volksdeutsche Stunde.
18.30—18.45 Tagesschau in serbischer Sprache.
18.45—19.15 Virtuose Kleinigkeiten.
19.15—19.30 Zeitungsschau in serbischer Sprache.
19.30—20.00 Oase Heimat.
20.00—20.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
20.20—21.45 Die fidele Tonleiter.
21.45—22.00 Wir grüssen unsere Hörer.
22.00—22.25 Deutsche Nachrichten, Sportmeldungen, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
22.25—23.00 Worte und Weisen aus ewigem deutsche Besitz.
23.00—24.00 Schlager die jeder kennt. Es spielt das Tanzorchester des Senders Belgrad. Leitung: Othmar Hofer.
00.00— 1.00 Der Sender Belgrad grüsst Front und Heimat.

MITTWOCH, DEN 18. FEBR. 1942.

5.00— 6.15 Kameradschaftsdienst
6.15— 7.00 Frühkonzert.
7.00— 7.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
7.15— 9.00 Guten Morgen, lieber Hörer.
9.00— 9.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
9.15—12.00 Sendepause.
12.00—12.05 Wir blättern Programm.
13.00—13.10 Mitteilungen in serbischer Sprache.

14.00—14.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
14.20—15.00 Umschaltpause.
15.00—15.30 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht mit langsamer Wiederholung und Kurznachrichten für die Wehrmacht.
15.30—15.35 Wasserstandsmeldungen.
15.35—16.00 Charakterstücke und Intermezzis.
16.00—16.10 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht in serbischer Sprache.
16.10—17.00 Musik aus deutschen Opern.
17.00—18.00 Serbische Volksmusik. Mittwirkende: Volksochester, Chor und Solisten. Leitung: Prof. Krstitch.
18.00—18.30 Volksdeutsche Stunde.
18.30—18.45 Tagesschau in serbischer Sprache.
18.45—19.15 Meister der Wiener Walzer.
19.15—19.30 Zeitungsschau in serbischer Sprache.
19.30—19.45 Aus dem Zeitgeschehen in deutscher Sprache.
20.00—20.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
20.20—21.45 Das kennen sie doch? Wie heisst der Komponist?
21.45—22.00 Wir grüssen unsere Hörer.
22.00—22.25 Deutsche Nachrichten, Sportmeldungen, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.

22.25—24.00 Schlager ohne Pause. Es spielt das Tanzorchester des Senders Belgrad. Leitung: Othmar Hofer.
00.00— 1.00 Der Sender Belgrad grüsst Front und Heimat.

DONNERSTAG, DEN 19. FEBR. 1942.

5.00— 6.15 Kameradschaftsdienst
6.15— 7.00 Frühkonzert.
7.00— 7.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
7.15— 9.00 Guten Morgen, lieber Hörer.
9.00— 9.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
9.15—12.00 Sendepause.
12.00—12.05 Wir blättern Programm.
13.00—13.10 Mitteilungen in serbischer Sprache.
14.00—14.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
14.20—15.00 Umschaltpause.
15.00—15.30 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht mit langsamer Wiederholung und Kurznachrichten für die Wehrmacht.
15.30—15.35 Wasserstandsmeldungen.
15.35—16.00 Klassische Tänze.
16.00—16.10 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht in serbischer Sprache.
16.10—17.00 Melodien von Lehar und Suppé.
17.00—18.00 Bunte Stunde.
18.00—18.30 Volksdeutsche Stunde.
18.30—18.45 Tagesschau in serbischer Sprache.
18.45—19.15 Aufmarsch der Prominenten.
19.15—19.30 Zeitungsschau in serbischer Sprache.
19.30—19.45 Ein kleines Cellokonzert.
19.45—20.00 Aus dem Zeitgeschehen in deutscher Sprache.
20.00—20.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
20.20—21.45 Von der Oper bis zum Tonfilm.
21.45—22.00 Wir grüssen unsere Hörer.
22.00—22.25 Deutsche Nachrichten, Sportmeldungen, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
22.25—24.00 Rhythmische Klänge. Es spielt das Tanzorchester des Senders Belgrad. Leitung: Othmar Hofer.
00.00— 1.00 Der Sender Belgrad grüsst Front und Heimat.

FREITAG, DEN 20. FEBRUAR 1942.

5.00— 6.15 Kameradschaftsdienst
6.15— 7.00 Frühkonzert.
7.00— 7.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
7.15— 9.00 Guten Morgen, lieber Hörer.
9.00— 9.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
9.15—12.00 Sendepause.
12.00—12.05 Wir blättern Programm.
13.00—13.10 Mitteilungen in serbischer Sprache.
14.00—14.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
14.20—15.00 Umschaltpause.
15.00—15.30 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht mit langsamer Wiederholung und Kurznachrichten für die Wehrmacht.
15.30—15.35 Wasserstandsmeldungen.
15.35—16.00 Adalbert Lutter spielt.
16.00—16.10 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht in serbischer Sprache.
16.10—17.00 Serbische Volksmusik. Mittwirkende: Volksochester, Chor und Solisten. Leitung: Prof. Krstitch.

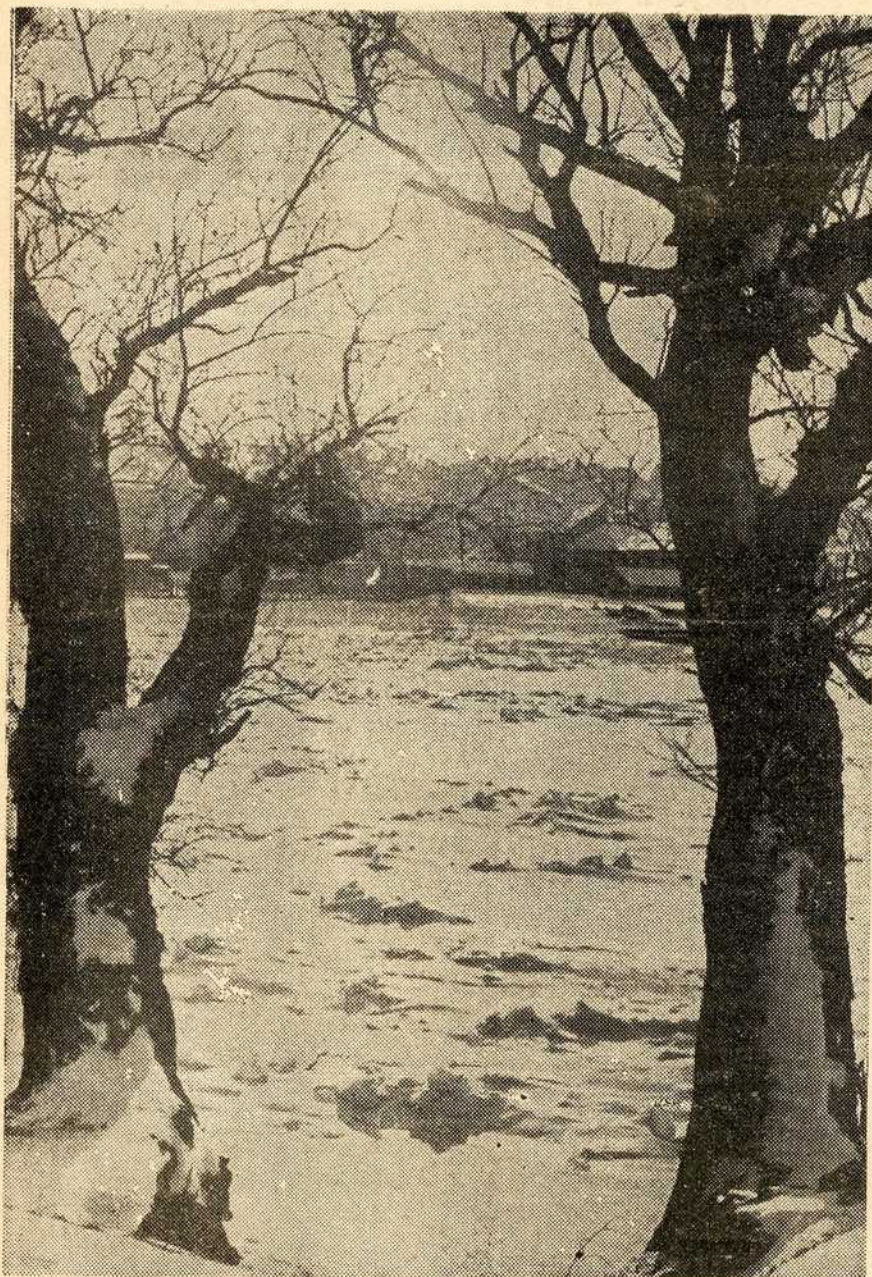
17.00—18.00 Beliebte Melodien. Es spielt das Tanzorchester des Senders Belgrad. Leitung: Othmar Hofer.
18.00—18.30 Volksdeutsche Stunde.
18.30—18.45 Tagesschau in serbischer Sprache.
18.45—19.15 Klänge aus der Heimat.
19.15—19.30 Zeitungsschau in serbischer Sprache.

19.30—19.45 Der Choro Belmonte singt.
19.45—20.00 Aus dem Zeitgeschehen in deutscher Sprache.
20.00—20.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
20.20—21.45 Kulissenzauber. Ein grosser Reigen bekannter Operettenmelodien.
21.45—22.00 Wir grüssen unsere Hörer.
22.00—22.25 Deutsche Nachrichten, Sportmeldungen, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
22.25—24.00 Ein Symphoniekonzert. Es spielt das Grosse Rundfunkorchester. Leitung: Oswald Buchholz.
00.00— 1.00 Der Sender Belgrad grüsst Front und Heimat.

SONNABEND, DEN 21. FEBR. 1942.

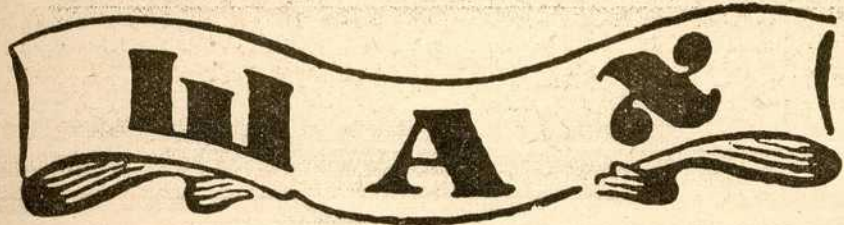
5.00— 6.15 Kameradschaftsdienst
6.15— 7.00 Frühkonzert.
7.00— 7.15 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
7.15— 9.00 Guten Morgen, lieber Hörer.
9.00— 9.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
9.20—12 Sendepause.
12.00—12.05 Wir blättern Programm.
13.00—13.10 Mitteilungen in serbischer Sprache.
14.00—14.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
14.20—15.00 Umschaltpause.
15.00—15.30 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht mit langsamer Wiederholung und Kurznachrichten für die Wehrmacht.
15.30—15.35 Wasserstandsmeldungen.
15.35—16.00 Lieder der Liebe.
16.00—16.10 Bericht des Oberkommandos der Wehrmacht in serbischer Sprache.
16.10—18.00 Ein froher Sonnabendnachmittag. Es spielt das Tanzorchester des Senders Belgrad. Leitung: Othmar Hofer.
18.00—18.30 Volksdeutsche Stunde.
18.30—18.45 Tagesschau in serbischer Sprache.
18.45—19.15 Beliebte Stimmen.
19.15—19.30 Zeitungsschau in serbischer Sprache.
20.00—20.20 Deutsche Nachrichten, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
19.30—19.45 Die Regensburger Domspatzen singen.
19.45—20.00 Sport der Woche.
20.20—21.45 Belgrader bunte Bühne.
21.45—22.00 Wir grüssen unsere Hörer.
22.00—22.25 Deutsche Nachrichten, Sportmeldungen, anschliessend Nachrichten in serbischer Sprache.
22.45—24.00 Und morgen ist Sonntag.
00.00— 1.00 Der Sender Belgrad grüsst Front und Heimat.

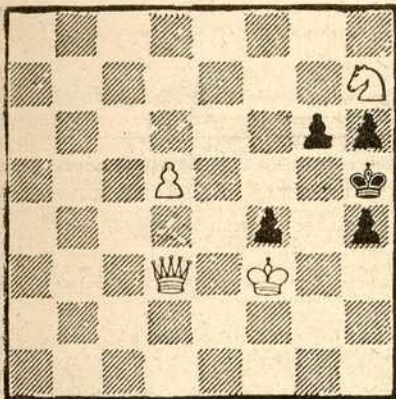
Зима је ове године жестоко стегла. Поред Дунава и Сава се замрзла код Београда, а познато је да се она теже мрзне због своје топлоте.

(Foto: Schindler)

ПРОБЛЕМ БРОЈ 7
Б. Грубер

Бели вуче и даје црnome мат у два потеза.

Решење проблема број 6 (Р. до Насцимента): 1) Db7—h1.

ЕГЗОТИЧНИ ШАХ НА ФИЛИПИНИМА

У вези са данашњим ратом на Далеком Истоку свакодневно се помињу острва Филипини. Вредно је истаћи да је шах на тим острвима познат од најстаријих времена, па га тамошњи становници и сада негују. Првак и мајстор Филипина у шаху је Дату Алип, урођеник са острва Минданао. Он је тамо врло угледан поглавица, што је означено већ и његовим именом „Дату“. Потиче из фанатичке секте Јурамента, чије присталице држе да ће најбоље послужити божанству, ако му принесу што више људских жртава. У часу, за који мисле да им је судбином одређен, искачу на улици с огромним ножевима у руци, званим бишонима, и кољу мирне пролазнике. На и данас се, и поред најстрашних казни, још дешавају тамо случајеви оваквих ужасних крвопролића.

Дату Алип не зна ни читати ни писати, али је благодарећи својој природној бистрини ипак постао шампион читавих Филипина. Иако аналфabet, он има посетницу на којој пише: Дату баугатан са Рамани Алип, поглавица и шаховски мајстор. Шах је научио од свога оца, који је био султан на острву Минданао. Првенство је освојио на турниру у Замбоанги, где су му поред Филипинаца противници били неки Европљани и Американци. Том приликом је добио скупоцен сребрни пехар. Затим је у мечу тукао мајстора Лавриента, првака Маниле, а потом дотадашњег првака Филипина Американца Уорна. Овај последњи, после неколико пораза, није ни проузго меч, изговарајући се болешћу. Дату Алип се нашао увређеним због овог поступка и изјавио је да Уорн није дентлмен, када не држи реч и бежи пред поразом. После успеха Дату Алип је играо симултане продукције у Филипинском шах-клубу у Манили и другим местима.

Занимљиво је да Дату Алип за време игре тихо певуши неке егзотичне мелодије. Поједини његови побеђени противници, Европљани и Американци, тврдили су да им то иде на живце и да због тога са њиме губе, али

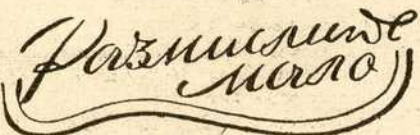
се ово сматра само као изговор. Тек у Манили и Филипинима млади поглавица је предмет опште пажње и поштовања својих сународника.

КАТАСТРОФА У ОТВАРАЊУ

Бели: аматер. — Црни: мајстор.

- 1) e2—e4, e7—e5; 2) Sg1—f3, Sg8—f6; 3) Sf3:e5, Sb8—c6; 4) Se5:c6; d7:c6; 5) d2—d3, Lf8—c5; 6) Lc1—g5? Sf6:e4; 7) Lg5:d8, Lc5:f2+; 8) Ke1—e2, Lc8—g4 mat.

Ова лепа минијатура показује да је гамбитни стил игре често пута врло захвалан у сусрету са слабијим противницима. Учесницима појединих мешовитих турнира брз успех у некој партији нарочито добро дође. Пре свега уштеди им се дуга борба, а сем тога могу да се одморе пред сутрашње коло, када је на реду неки много јачи противник. На мајсторским турнирима, где су снаге изједначене, ретке су победе с тако малим бројем потеза.

КОЛИКО ЈЕ НОВЦА ДОБИО ДЕЧКО

Један дечко добио је ујутру од маме неку своту новца за цепарац. Од тог новца потрошио је једну трећину и још 2 динара па му је још остала половина целокупног новца и још 1 динар. Колико је новца добио тај дечко од своје маме?

Одговор у идућем броју.

2 МАТЕМАТИЧКА ЗАДАТКА

1. Број 825 треба смањити а при томе не смемо да га делимо, нити да од њега одузимамо, нити да га множимо разломком, нити да бришемо у њему коју цифру.
2. Како ћемо написати 100 са шест једнаких цифара?

Одговор у идућем броју.

КОЛИКО ЈЕ БИЛО ВИНА ?

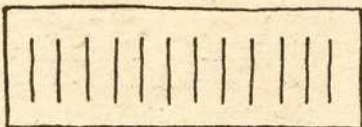
Два се селџака срела на путу. Један је носио мало буре са нешто вина, које је други хтео да купи од њега. Иако су се погодили за цену али је било потребно да измере колико је било вина. Први селџак је тврдио да у бурету, које је иначе хватало 10 литара, има тачно 5 литара, док је други то порицао. Иако нису имали при руци никакав други суд ипак је први селџак успео да докаже како је он био у праву.

Како је он то учинио?

Одговор у идућем броју.

ЛИНИЈЕ У ПРАВОУГАОНИКУ

У једном правоуглу нацртано је 12 линија које су једнаке, паралелне и подједнако удаљене једна од друге као и од страна правоугла. Потребно је да тих 12 линија претворите у 11, које би биле исто тако једнаке, пара-

лелне и подједнако удаљене једна од друге. Брисање линија, наравно, не долази у обзир али да би вам зада-так олакшали рећићемо да можете приликом решавања употребити маказе.

Одговор у идућем броју.

ДВА АРАБЉАНИНА

Два Арабљанина имала су сваки по једну камилу. Више пута су се они такмичили чија је камила бржа

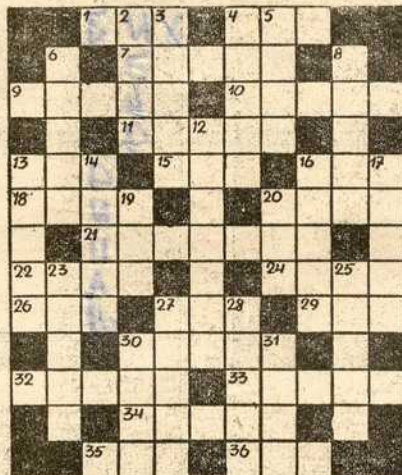
али увек би се показало да су обе животиње једнаке по брзини. Најзад је Арабљанима досадило такмичење те су одлучили да идући пут сматрају за победника онога чија камила стигне до циља не раније већ доцније. Такмичење је већ имало да отпочне, али, наравно, ниједан од такмичара није хтео да се макне с места већ су обојица мирно седела поред својих камила на земљи. У то им је пришао један старац, познат са своје мудро-сти, и рекао нешто, после чега су оба Арабљанина скочили на камиле и потерала их циљу што брже могу.

Шта им је то старац рекао?

Одговор у идућем броју.

ДА ЛИ ЗНАТЕ?

1. Који је чувени Грк становао у бурету?
2. Шта је Рододендрон?
3. Ко је рекао: „Кошка је пала!“
4. Ко је или шта је Тауенциј?
5. Шта је Филиника?
6. Шта је катаплазма?
7. Како се зове капела у којој је заседавао конклав за избор Папе?
8. Ко је био Торичели?
9. Ко је или шта је Васа Респект?
10. Шта је ректасцензија?
11. Ко је написао роман Челомир Илић?
12. Шта је барле?
13. Шта је антимис?
14. Шта је еклиптика?
15. Шта је фотосфера?
16. Ко је био Леон Фуко?
17. Ко је доказао да се земља окреће око своје осорине?
18. Шта је корунд?
19. Шта је молика?
20. Ко су Илири?

Хоризонтално: 1) Животиња. 4) Гомила. 7) Цепар. 9) Просторија. 10) Граја. 11) Врста инсекта. 13) Двоје. 15) Одмарање. 16) Турека капа. 18) Јасан. 20) Река у Сибиру. 21) Варош у Босни. 22) Мушко име. 24) Вођ. 26) Део дрвета. 27) Домаћа животиња. 29) Део течности. 30) Прокон куда тече вода. 32) Рам. 33) Спор. 34) Заузима изврстан простор. 35) Врста болести код оваца и говеда. 36) Велика птица.

Вертикално: 2) Река у Србији. 3) Цин. 4) Од ражи. 5) Простор на коме се може пољини грабевина. 6) Посластица. 8) Део биљке. 12) Зависан од неког другог владара. 13) Врста морских животиња. 14) Село у близини Београда. 16) Египатски краљ. 17) Топло пиће. 19) Има га ружа. 20) Средство за дезинфекцију. 23) Инсект. 25) Превозно средство на води. 27) Кољ простије расе. 28) Соба за примање гостију. 30) Вода која пада на земљу из облака. 31) Није тешко.

ИЗ 6-ОГ БРОЈА

Одговор на

„ЈЕДНУ ИСТОЧЊАЧКУ ЛЕГЕНДУ“

Како тврде математичари за извршење тог посла, ако претпоставимо да је за преношење једног прстена потребан само један секунд, потребно је 5 милијарди векова, за извршење задатка.

ОДГОВОРИ

Са мало напрезања сетите се

- 1) Богобој Атанацковић био је познат као одличан адвокат.
- 2) Плутонизам је теорија која приписује стварање свих геолошких појава не само дејству воде, већ и утицају Земљине унутрашњости која се још није охладила.
- 3) Шећер је почео први пут да се употребљава у Европи за време крсташких ратова.
- 4) Велика Морава почиње од Сталаћа спајањем западне и јужне Мораве.
- 5) Млава одмах извире из једног малог језера код Жагубице.
- 6) Конопски едикт је одредба о календару, која је издата у Каиноусу, предграђу Александрије, 7-III-238 г. пре Христа.
- 7) Кондор који живи у Андима на висинама од око 4.000 метара може у лету да достигне висину од 7.000 метара.
- 8) Олимпијских богова било је дванаест.
- 9) Бахус је био земаљски бог.
- 10) Олимпијски богови су били: Зевс (Јупитер код Римљана) Арес (Марс), Аполон (Феб), Хермес (Меркур), Посејдон (Нептун), Харист (Вулкан), Хера (Јунона), Атина (Минерва), Афродита (Венера), Артемида (Диана), Деметер (Церера) и Хестија (Веста).
- 11) Јанко Веселиновић рођен је у Салашу Црнобарској у Мачви 1 маја 1862 а умро у Глоговцу 14 јуна 1905.
- 12) Археоптерикс је најстарија птица на свету. Позната је само по два фосилна примерка.
- 13) В. Илић је написао дело: „На Вардари“.
- 14) Вахабити су мухамеданска секта која проповеда чисту Мухамедову науку одбацујући све обичаје који су касније примљени.
- 15) „Вето“ је латинска реч и значи „Противим се“.
- 16) Приповетку „Све ће то народ позлатити“ написао је Лаза Лазаровић.
- 17) Тандем је бицикл за двоје са два седишта и два пара педала.
- 18) Апоплексија је болест. Болесник не осећа ништа и не може да се креће, али дише и срце му куца.
- 19) Према Светом писму Метузалем је живео 969 година.
- 20) Прве карте посетнице појавиле су се у Француској за време владе Луја XIV.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Хоризонтално: 1) Пуна. 4) Кофа. 8) Тиса. 11) Крик. 13) Вредан. 14) Парода. 15) Реви. 16) Узан. 17) Ирп. 20) Ага. 22) Бре. 24) Лев. 28) Тара. 32) Рамо (Жан Филип). 34) Аладин. 35) Кантар. 36) Нада. 37) Сроп. 38) Танк. 39) Етан.

Вертикално: 1) Пире. 2) Усеви. 3) Надир. 5) Округ. 6) Фраза. 7) Анда. 8) Тврд. 9) Уна. 10) Спа. 12) Кант. 18) Иде. 19) Есос. 20) Арп. 21) Стан. 22) Брада. 23) Радан. 25) Ернст (Ото). 26) Ватра. 27) Јорк. 29) Алат. 30) Ено. 31) Ски. 33) Маон.

Обавештење:

СТАРИ НАКИТ: прстење, минђуше, ланчеве, сатове, кољца, дијаманте, брилијанте, табакере — сав накит бесплатно стручно процењује и врши откуп по најбољој цени Фирма „ФОРТУНА“ — ХАРТВИГОВА У ЛИЦА БРОЈ 14 (КОД СЛАВИЈЕ) На телефонски позив наш проценалац доћи ће код Вас кући у стан да Вам бесплатно стручно процени накит. Стварну процењује вредност ми Вам исплаћујемо одмах. Позовите нас на тел. 25.116 — „ФОРТУНА“. Хартвигова 14. 16039. 1-4

ЗАПАМТИТЕ!

МЕЛЕМ ГРЛУ
„АТУСИН“
БОНБОНЕ

Тражите у свим бољим радњама
Производи „ВИКТОН“, Београд.

16044 1—2

ЖУМОР

КАД ВЕЧЕРАВАТЕ?

Сваке недеље поподне млади господин Аца је редовно одлазио у посету ћерки једног новог суседа. Једно поподне он се нешто дуже задржао.

— Извините, Цицо, — рекао је одједном, — у колико сати ви вечеравате?

— Чим ви одете кући, — умешао се Цицин млађи брат.

ЗАБОРАВНИ Г. АЦА

Газда Аца устао мамурац после весело проведене ноћи, погледао се у огледало, и запрепастио. Затим покајнички пође да потражи своју бољу половину.

— Опрости, душо, — почео је. — Сигурно се љутиш што сам се синоћ вратио кући с овом модрицом испод ока.

— Ни најмање, драги, — љубазно је одговорила госпа Перса. — Ти се вероватно не сећаш, али када си дошао кући ниси имао ту модрицу.

ЈЕДИНИ ЛЕК

Пацијент: — Докторе можете ли да ме излечите од хркања. Хрчем тако гласно да пробудим чак и самог себе.

Лекар: — У том случају једино могу да вас посаветујем да спавате у другој соби.

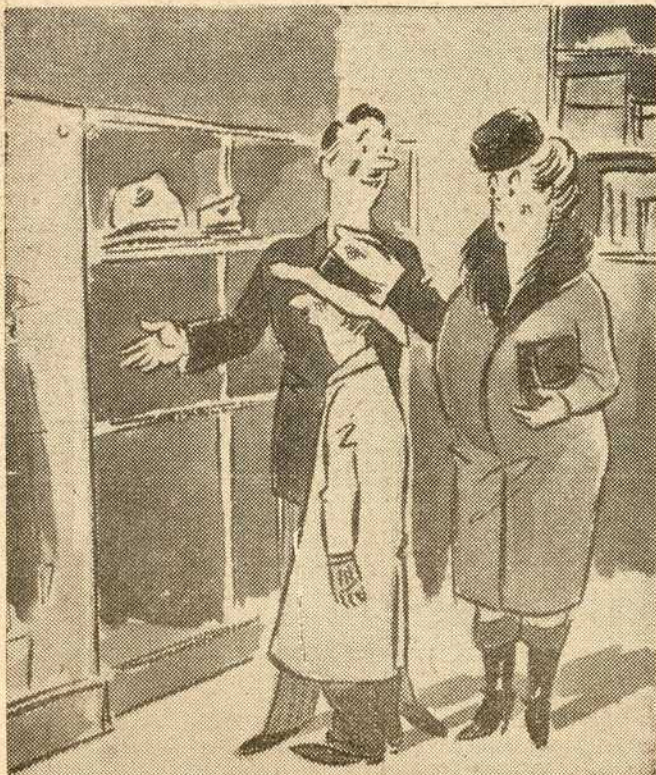
ГЛУПЕ ПОГРЕШКЕ

Млада жена: — У овом кувару има толико глуних погрешака.

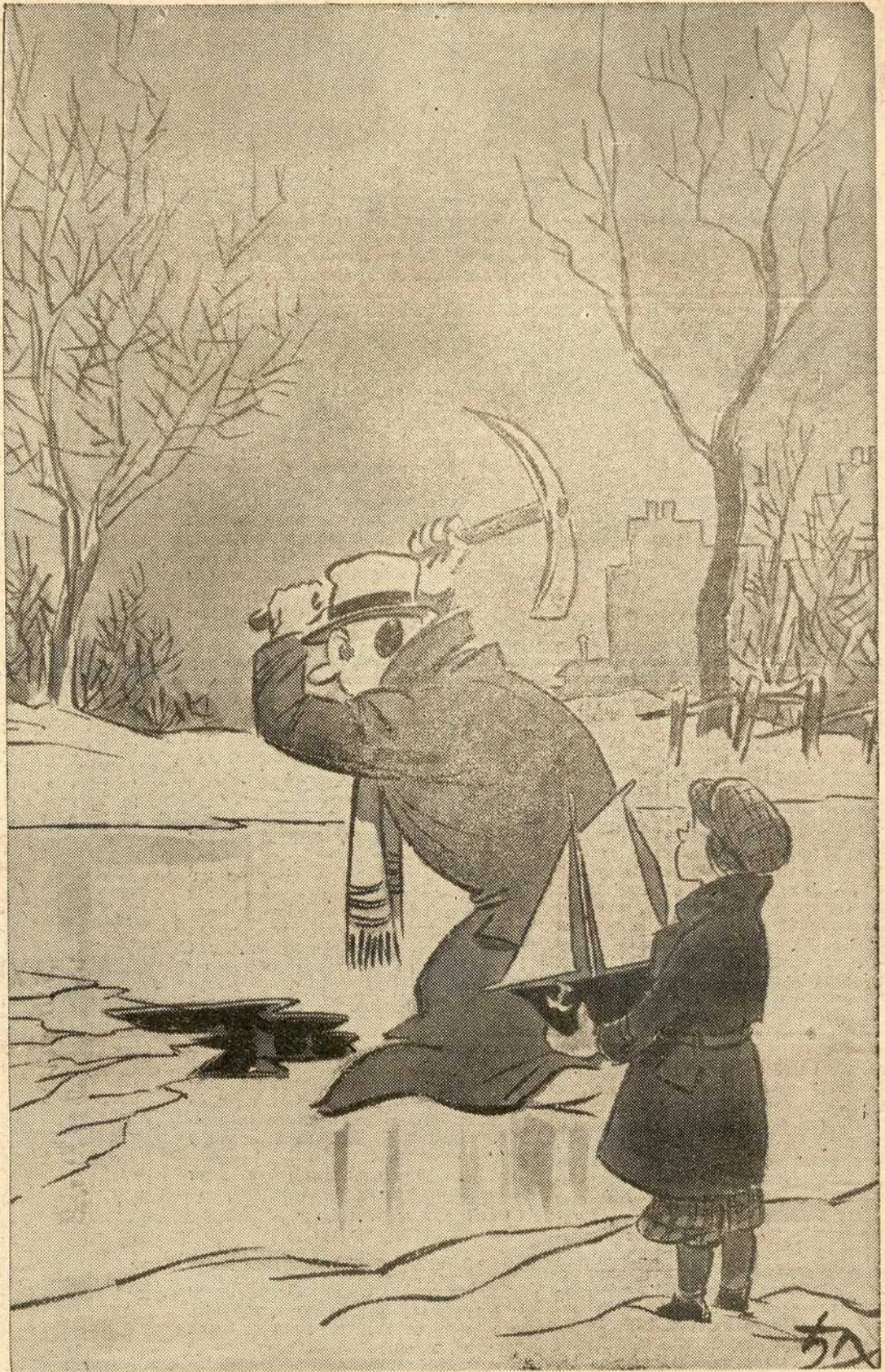
Млади муж: — Слажем се, женице... пошто сам их већ пробао.

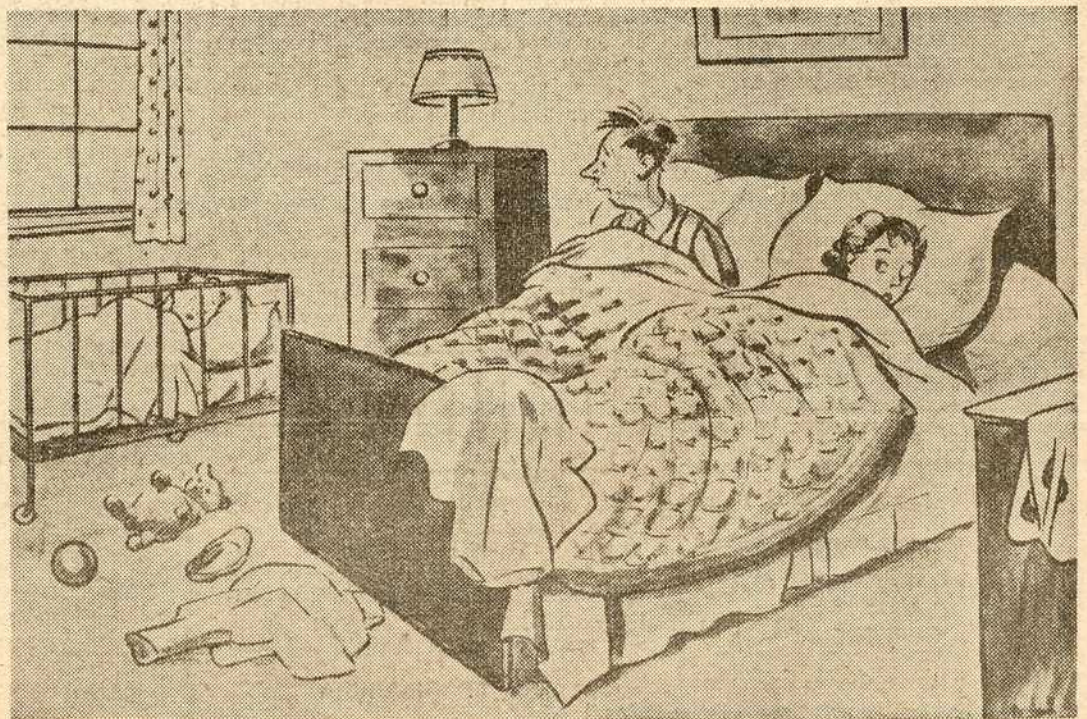
— Помилић га мало!
— А је л' уједа?
— Па то бих и ја хтео да знам. Данас сам га купио.

— Узмите слободно овај шенир. И почетка сам изгледао мало необично, али ћете се брзо навикнути.

— Куд ме натера ћаво да му усред зиме купим баш лађицу.

— Беба је заспала, значи време је да устанем.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS